Begroting 2023

Per 27 september 2022

Gemeente Oldebroek

1 Algemeen

Inhoudsopgave

1 Algemeen ... 2

1.1 Aanbieding ... 4

1.2 Begrotingskaders en financieel perspectief ... 6

1.2.1 Begrotingskaders ... 6

1.2.2 Begrotingssaldo in meerjarenperspectief ... 8

2 Programma's ... 10

2.0 Bestuur en ondersteuning ... 10

2.1 Veiligheid ... 23

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat ... 28

2.3 Economie ... 31

2.4 Onderwijs ... 35

2.5 Sport, cultuur en recreatie ... 38

2.6 Sociaal domein ... 42

2.7 Volksgezondheid en milieu ... 50

2.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing ... 57

3 Financiën ... 66

3.1 Algemeen ... 66

3.2 Financieel overzicht taakvelden ... 67

3.3 Meerjarig overzicht ... 69

3.4 Geprognosticeerde meerjarenbalans ... 70

3.5 EMU saldo ... 71

3.6 Incidentele baten en lasten ... 72

4 Paragrafen ... 75

4.1 Lokale Heffingen ... 75

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 85

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen ... 97

4.4 Financiering ... 107

4.5 Bedrijfsvoering ... 110

4.6 Verbonden partijen ... 114

4.7 Grondbeleid ... 117

4.8 Subsidies ... 121

4.9 Klimaatneutraal Oldebroek 123
5 Bijlagen 128
5.1 Kerngegevens 129
5.2 Toelichting verplichte indicatoren 131
5.3 Financiële oplegger 134
5.4 Verloop reserves 137
5.5 Verloop voorzieningen 139
5.6 Meerjareninvesteringsplanning (MIP) 140
5.7 Ontwikkeling verplichte indicatoren 144

1.1 Aanbieding

Het college van de gemeente Oldebroek is verheugd dat er een sluitend meerjarenperspectief gepresenteerd kan worden. De saldi zien er als volgt uit:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Saldi begroting 2023-2026	0	2.394	3.915	619

Het begrotingsjaar 2023 sluit met een negatief saldo van € 410.000 veroorzaakt door incidentele uitgaven om onze doelen te bereiken. Dit tekort in 2023 wordt gedekt door de algemene reserve. Ten laste van het begrotingsjaar 2024 wordt een bedrag van € 410.000 gestort in de algemene reserve zodat het weerstandsvermogen op orde blijft.

De Perspectiefnota 2023 sloot nog met een negatief saldo waarbij enkele actuele ontwikkelingen wel benoemd werden maar niet financieel vertaald. Een en ander heeft zich positief ontwikkeld onder andere door enkele positieve mutaties waaronder OZB, riolering en de stelpost compensatie tekorten jeugdzorg.

Het bestuursakkoord 'Oldebroek voor u - *een duidelijke koers*' is uitgewerkt in het College Uitvoeringsprogramma 2023-2026 (CUP) waarin wij aangeven op welke wijze de ambities vertaald worden naar concrete speerpunten en activiteiten, wat we daarmee willen bereiken en wanneer dat gepland is. In het CUP is een totaalbeeld bijgevoegd van wat alle punten voor de meerjarenbegroting betekenen. Het CUP is ter informatie bijgevoegd. De mutaties uit het CUP zijn grotendeels verwerkt naar de meerjarenbegroting, met uitzondering van een aantal onderwerpen die wij middels een separaat raadsvoorstel met uw raad willen bespreken en waarover dus nog besluitvorming moet plaats vinden. Voor het totaalbeeld hebben wij de ramingen van deze posten wel pro forma toegevoegd aan het begrotingssaldo in meerjarenperspectief in hoofdstuk 1. Het college realiseert zich dat realisatie van het CUP een grote inzet van middelen vraagt. Tegelijkertijd zijn er tot en met 2025 incidenteel ook extra middelen beschikbaar. Het college wil het CUP realiseren binnen de beschikbare extra middelen en heeft terughoudendheid betracht waar het gaat om inzet van structurele middelen.

De ramingen voor de jeugdbegroting zijn realistisch. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 is er nog steeds geen zekerheid over de extra rijksmiddelen ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. In 2026 is hiervoor een stelpost opgenomen van ruim € 1 miljoen die feitelijk niet is toegezegd door het Rijk.

In de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne wordt op dit moment veel capaciteit en geld gestoken. Het einde hiervan is nog niet in zicht. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat het rijk alle kosten die hiermee gemoeid zijn zal vergoeden.

Ondanks het positieve meerjarenperspectief moeten we ons nog niet rijk rekenen. Een belangrijk risico vormt de inflatie die op dit moment torenhoog is. Dit terwijl in de begroting 2023 rekening is gehouden met een prijsstijging van 2,4%. Ook de algemene uitkering is voor met name het begrotingsjaar 2026 onzeker. Wij blijven echter voorzichtig opereren en bij voortzetting van het huidige financiële beleid verwachten wij ook in de toekomst onze begroting in meerjarenperspectief sluitend te houden.

In hoofdstuk 1.2 vindt u het financieel perspectief. Uitvoering van de plannen vraagt inzet en tijd; van gemeenteraad, college, management en medewerkers. Wij gaan uit van een constructieve samenwerking. Zo kunnen we ook in deze tijd met elkaar de goede dingen doen voor Oldebroek en de Oldebroekers.

Tot slot spreken wij de wens uit, dat het bestuurlijk handelen van deze gemeente ook in 2023 gedragen mag worden door wederzijds begrip en vertrouwen en dat ons werk onder Gods zegen mag staan.

Oldebroek, 27 september 2022

Burgemeester en wethouders van Oldebroek,

secretaris	burgemeester
P. Lensselink	T.H. Haseloop - Amsing

1.2 Begrotingskaders en financieel perspectief

1.2.1 Begrotingskaders

1.2.1.1 Inleiding

Veel van onze beleidsuitgangspunten komen uit de bestuursovereenkomst 2022-2026 "Oldebroek voor u - een duidelijke koers ". Daarnaast heeft de raad uiteraard aanvullende besluiten genomen waar taken en activiteiten uit voortvloeien. In dit hoofdstuk geven we de uitgangspunten weer en geven we inzicht in het meerjarig financieel perspectief.

1.2.1.2 Beleidsuitgangspunten

- De bestuursovereenkomst 2022-2026 maakt integraal onderdeel uit van deze begroting.
- De bestuursovereenkomst 2022-2026 is verder vertaald naar het College Uitvoeringsprogramma (CUP) welke als bijlage bij de begroting wordt aangeboden. Hierin zijn ook ontwikkelingen opgenomen die nog niet in deze begroting zijn opgenomen maar nog via een apart raadsvoorstel worden aangeboden.
- De begroting moet voldoen aan de eisen die de provincie stelt aan een sluitende begroting. Dit is een voorwaarde om ook in 2023 onder repressief toezicht te vallen.

1.2.1.3 Financiële uitgangspunten

Constante prijzen

We maken gebruik van de systematiek van 'constante' prijzen. Dat betekent dat voor de jaarschijven 2024-2026 wordt uitgegaan van hetzelfde prijsniveau als de begroting 2023.

Gemeentefondsuitkering

De in de begroting opgenomen gemeentefondsuitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2022. Voor het jaar 2026 is er sprake van een enorme verlaging van de algemene uitkering. Het kabinet wenst niet verder te kijken dan de regeerperiode t/m 2025 waardoor er in 2026 een enorme daling van het accres ontstaat. De enorme daling van het accres en de opschalingskorting zorgen in 2026 voor een negatieve uitkomst van de algemene uitkering.
Met betrekking tot de te verwachten extra rijksmiddelen wegens compensatie tekorten jeugd is in de begroting een stelpost opgenomen.

Looncompensatie

Bij het ontbreken van een nieuwe CAO voor 2023 gaan we voor de stijging van de loonkosten uit van het genoemde percentage in de meicirculaire en de meest recente ontwikkelingen op het gebied van de pensioenpremie. Voor 2023 hanteren we 3,6%. De stijging van deze kosten wordt gecompenseerd door de inflatiecorrectie in het gemeentefonds.

Prijscompensatie

De inflatie op dit moment is erg hoog en prijzen staan onder druk. We indexeren de materiële budgetten conform het percentage uit de mei circulaire 2022. Dat is voor 2023 2,4%. Waar mogelijk hanteren we de raming van budgetten conform het *aantal x prijs* principe.

Belastingen en heffingen

Voor de verhoging van de belastingen en heffingen gaan we uit van een gewogen inflatiepercentage op uitgaven en loonkosten, waarbij we aansluiten bij de meicirculaire 2022. Dit percentage is bepaald

op 2,6%. Voor afvalstoffenheffing en rioolheffing streven we naar 100% kostendekkendheid. De overige leges worden geïndexeerd met het inflatiepercentage.

Uitgangspunten voor de grondexploitatie

In de nota Grondbeleid staat onze gemeentelijke visie op grondbeleid. In deze nota kijken we vooruit naar de overgang van ontwikkel- naar beheergemeente. Ook spelen we hiermee in op de toenemende behoefte aan transformatie van locaties. De begroting wordt jaarlijks geactualiseerd door middel van het Meerjarenprogramma Grondbedrijf (MPG).

Meerjarig investeringsplan (beheerplannen, grondbedrijf en algemene dienst)

In de meerjarenbegroting 2023 informeren we de gemeenteraad over het meerjarig investeringsplan en de kasstromen die daaruit voortkomen. Deze hebben effect op de financieringspositie van de gemeente.

Afschrijvingen en rentetoerekening

Op investeringen is de meest recente financiële verordening van toepassing. De afschrijving en rentetoerekening starten op 1 januari van het jaar ná afronding en/of ingebruikname van een actief. We berekenen de rente over de boekwaarde per 1 januari.

Rentepercentage

De wijze waarop met de rente wordt omgegaan is een keuze. Op basis van de richtinggevende uitspraak van de gemeenteraad in maart 2017 hanteren we de door de BBV regelgeving aanbevolen rentemethodiek. De renteomslag bedraagt 0,5%.

Onvoorzien

Er is jaarlijks € 1,- opgenomen voor de kosten van onvoorziene ontwikkelingen.

Indexatie beheerplannen

Bij de beheerplannen gebouwen en openbare ruimte is bij de vaststelling besloten om de jaarlijkse dotatie aan de beheerplannen jaarlijks te indexeren met een inflatiepercentage. Voor 2023 indexeren wij deze met 2,4%.

1.2.2 Begrotingssaldo in meerjarenperspectief

Onderstaande tabel toont het actuele resultaat van de begroting 2023 - 2026 en hoe dit resultaat tot stand is gekomen. De peilmomenten daarbij zijn de stand begroting tot en met de raad van juli en deze begroting 2023.

Het begrotingsjaar 2023 sloot met een negatief saldo van € 410.000 veroorzaakt door incidentele uitgaven om onze doelen te bereiken. Dit tekort in 2023 wordt gedekt door de algemene reserve. Ten laste van het begrotingsjaar 2024 wordt een bedrag van € 410.000 gestort in de algemene reserve zodat het weerstandsvermogen op orde blijft.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Stand begroting tot en met Raad juni	573	939	994	991
Begroting 2023	-573	1.455	2.921	-372
Saldo begroting na mutaties Begroting 2023	0	2.394	3.915	619

Onderstaande tabel laat zien hoe de mutaties voortkomende uit de Begroting 2023 zijn opgebouwd.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Administratieve wijzigingen	0	0	0	0
Autonome ontwikkelingen	593	2.736	3.609	-164
College Uitvoeringsprogramma (CUP)	-1.166	-1.281	-688	-208
Totaal	-573	1.455	2.921	-372

Structureel begrotingssaldo

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van het structurele begrotingssaldo (dus exclusief incidentele inkomsten en uitgaven). Dit is relevant omdat de Provincie naar het structurele saldo kijkt bij haar toezichthoudende rol. Onderstaande tabel corrigeert de saldi voor de incidentele inkomsten en uitgaven. Voor Oldebroek betekent dit dat voor alle jaren sprake is van een structureel sluitende begroting. Een overzicht van alle incidentele baten en lasten zijn opgenomen in hoofdstuk 3.6.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Saldo begroting na mutaties Begroting 2023		2.394	3.915	619
Incidenteel begrotingssaldo	-1.999	-1.121	-487	-15
Structureel begrotingssaldo (saldo minus incidenteel)	1.999	3.514	4.402	634

Financieel perspectief College uitvoeringsprogramma

In het College Uitvoeringsprogramma staat een aantal onderwerpen dat nog niet verwerkt is in de meerjarenbegroting. Middels een separaat voorstel willen wij deze nader met uw raad bespreken. Besluitvorming moet daarom nog plaats vinden. Dat betreft de onderstaande onderwerpen:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Saldo begroting 2023-2026	0	2.394	3.915	619
Programma: Bestuur en ondersteuning				
Innoveren HR-strategie (B)	-200	-200	-40	-40
Nieuw zaaksysteem H2O (B)	-453	-453	-395	0
Programma: Veiligheid				
Cameratoezicht	PM	PM	PM	PM
Programma: Sport, cultuur en recreatie				
De Kamphal	0	0	-150	-150
Vernieuwen accommodatie OWIOS	0	PM	PM	PM
Programma: Volksgezondheid en milieu				
Mentale weerbaarheid jeugd	-60	-60	-60	-60
Ontmoetings- en beweegplekken	0	-150	0	0
Subtotaal onderwerpen	-713	-863	-645	-250
Saldo meerjarenperspectief 2023-2026	-713	1.531	3.270	369

De onderwerpen waarover we nog met uw in gesprek willen, passen binnen het financieel meerjarenperspectief, maar kunnen in 2023 leiden tot incidentele extra onttrekkingen aan de algemene reserve, die we dan ook weer zullen compenseren vanuit het begrotingssaldo 2024.

2 Programma's

2.0 Bestuur en ondersteuning

2.0.1 Algemeen

Beschrijving programma

Het programma 'bestuur en ondersteuning' wordt gebruikt voor de algemene baten en lasten die bij gemeenten geboekt worden om de gemeente draaiende te houden. Denk hierbij aan het gemeentehuis, de raad, het college, burgerzaken, ondersteunend personeel en ICT. Ook worden de primaire baten van de gemeente geboekt op dit programma; namelijk de gemeentefondsuitkering en de lokale lasten als de OZB. Ten slotte zijn de administratieve posten ook op dit programma te vinden, welke gebruikt worden om de exploitatie boekhoudkundig sluitend te maken.

2.0.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.0.2.1 Iedereen kan meedoen en participeren

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?
Als gemeentebestuur zijn we er voor iedereen en bevorderen we dat ook iedereen zich thuis en veilig voelt in Oldebroek. Gebleken is dat kunnen meedoen en participeren geen vanzelfsprekendheid is. Daarnaast blijven we inzetten op borging en vernieuwing van inwoners- en overheidsparticipatie en dorpsgericht werken.
Wat gaan we daarvoor doen?
We onderzoeken waar we nu staan met Oldebroek voor Mekaar en Dorpsgericht werken en gaan na wat we willen behouden, versterken of verder ontwikkelen. Dit zowel qua inhoudelijk beleid, structuren, processen als vaardigheden.
Wat gaan we daarvoor doen?
In samenspraak met jongeren, verenigingen en professionals onderzoeken we hoe we jongeren meer kunnen betrekken en stellen we een actieplan op.

2.0.2.2 Sterke regionale samenwerking

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?
Wij zijn onderdeel van de Regio Zwolle en leveren onze bijdrage om samen een sterke regio te zijn. Dat doen we samen met de vijf gemeenten binnen de Kop van de Veluwe, het Waterschap en de provincie Gelderland. We richten onze pijlen op strategische bestuurskracht en regionale ontwikkeling. Aan andere bestuurlijke samenwerkingsverbanden nemen we deel waar dat moet of zinvol is. Jaarlijks kijken we kritisch naar onze inzet.
Wat gaan we daarvoor doen?
Wij dragen met capaciteit en middelen bij aan het opstellen en uitvoeren van een nieuwe investerings- of samenwerkingsagenda (2.0) voor de Kop van de Veluwe en de realisatie van een bijpassende aansturings-, proces- en beheersstructuur.
Wat gaan we daarvoor doen?
We dragen met capaciteit, algemeen en vanuit de betrokken beleidsdomeinen bij aan de ontwikkeling van een nieuwe agenda voor de Regio Zwolle. We zijn betrokken bij het bestuur van de Regio Zwolle en zien op die wijze toe op een deugdelijke besteding van de (gemeentelijke) basisbijdrage.
Wat gaan we daarvoor doen?
Aan de hand van een nog te ontwikkelen toetsingskader gaan we vanaf 2023 jaarlijks de bestuurlijke samenwerkingsverbanden beoordelen op nut en noodzaak versus bestuurlijke en ambtelijke inzet.

2.0.2.3 We willen een betrouwbare partner

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?
Wij vinden het belangrijk dat de verhouding tussen gemeente en inwoners en bedrijven gebaseerd is op vertrouwen en openheid. Om dat te laten zien, zijn we transparant, omgevingsbewust, duidelijk, zichtbaar, aanspreekbaar en integer.
Wat gaan we daarvoor doen?
We ontwikkelen een meerjarige uitvoeringsagenda m.b.t. tot integriteit (eerlijk, oprecht en intrinsiek betrouwbaar) voor college en ambtelijke organisatie, gericht op bewustwording, reflectie, training en versterken van de weerbaarheid van bestuur en organisatie.
Wat gaan we daarvoor doen?
Bij het strategische personeelsbeleid wordt meer aandacht besteed aan de competenties omgevingsbewustzijn en politiek-bestuurlijk bewustzijn. In 2023/2024 starten we met incompany trainingen, aanvullend op het reguliere opleidingsbudget.
Wat gaan we daarvoor doen?
We stellen uitgangspunten vast voor gemeentecommunicatie, met duidelijkheid over wat, wanneer, hoe, waartoe en naar wie de gemeente communiceert over beleid en uitvoering en besluiten van het college.

Wat gaan we daarvoor doen?
We onderzoeken in samenspraak met inwoners hoe zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van de gemeente verbeterd kan worden en voeren daaruit voortvloeiende verbeteringen in.
Wat gaan we daarvoor doen?
Implementatie van de Wet open overheid (Woo), waardoor de gemeente transparanter wordt en overheidsinformatie beter ontsluitbaar.

2.0.2.4 Een klantgerichte en toegankelijke dienstverlening

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing en wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?
Bij dienstverlening is het belangrijk om vanuit de vraag en de achterliggende behoefte te denken en niet alleen vanuit ons aanbod of efficiency. Wij willen de kwaliteit van onze dienstverlening waarborgen door invoering van klantgerichte serviceformules en het periodiek monitoren van de klanttevredenheid over onze belangrijkste processen (Meten = Weten). Dan moeten we ook in staat zijn om onze processen continu te verbeteren en procesmanagement toe te passen. Daarnaast investeren we in de leesbaarheid en begrijpelijkheid van tekstdocumenten en brieven en zorgen wij dat de dienstverlening ook toegankelijk blijft voor mensen die minder digitaal vaardig zijn. We voeren een nieuw systeem van zaakgericht werken in, dat zich richt op het goed en transparant afhandelen van meldingen en (aan)vragen van inwoners en bedrijven. Het zaaksysteem voldoet aan landelijke strategie en standaarden voor een digitale overheid en wettelijke bepalingen, waardoor we maximaal zijn voorbereid op nieuwe landelijke ontwikkelingen.
Wat gaan we daarvoor doen?
Invoering serviceformules en klanttevredenheidsonderzoek.
Wat gaan we daarvoor doen?
We voeren de plannen uit die zijn opgesteld om onze websites en PDF-bestanden, zoveel mogelijk, digitaal toegankelijk te maken.
Wat gaan we daarvoor doen?
We breiden ons aanbod van digitale producten en diensten uit door webformulieren in te zetten.
Wat gaan we daarvoor doen?
We trainen en ondersteunen onze medewerkers om toegankelijke teksten te kunnen schrijven op B1-niveau.
Wat gaan we daarvoor doen?
We richten voor niet digitaal vaardige mensen een servicemogelijkheid in om te ondersteunen bij het aanvragen van gemeentelijke diensten of producten.
Wat gaan we daarvoor doen?
Implementatie van een nieuw zaaksysteem en geharmoniseerde inrichting van de meest belangrijke zaaktypes.

Wat gaan we daarvoor doen?
We trainen onze managers en medewerkers in procesmanagement, zodat we naar aanleiding van klanttevredenheidsonderzoek, klachten of eigen initiatief processen direct en continu kunnen verbeteren.

2.0.2.5 Innoveren HR-strategie

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?
We ervaren in toenemende mate problemen met het werven of inhuren van gekwalificeerde medewerkers. Daardoor zijn onze inhuurkosten hoog. Om dit het hoofd te bieden moeten we het strategische HR-beleid ingrijpend wijzigen.
Wat gaan we daarvoor doen?
We innoveren onze HR-strategie om voldoende gekwalificeerde medewerkers te kunnen werven en behouden en onze inhuurkosten te verlagen. Denk daarbij aan het bovenformatief aanstellen en zelf opleiden van talentvolle starters, gerichter gaan werven en betere interne mobiliteits- en ontwikkelkansen voor huidige medewerkers. Er zijn incidentele transitiekosten en structurele kosten voor een parttime recruiter/mobiliteitsadviseur.

2.0.2.6 Efficiënte bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?
In de Brinkhof is onvoldoende ruimte om het volledig Sociaal Team te huisvesten. Aanvankelijk stond op de planning om de Brinkhof aanzienlijk uit te breiden. Door hybride en thuiswerken is ruimte in het gemeentehuis ontstaan en is uitbreiding niet noodzakelijk. De Brinkhof wordt aangepast om de publieksfunctie naar inwoners te behouden en te verbeteren. Daarnaast zijn er nog duurzaamheidsmaatregelen te treffen.
Wat gaan we daarvoor doen?
Doorvoeren van het gekozen scenario voor verbetering van de publieksfunctie en verduurzaming van het gebouw.
Wat gaan we daarvoor doen?
We willen een projectplan opstellen om de publieksfunctie van het Sociaal Team in de Brinkhof te verbeteren en het gebouw te verduurzamen.

2.0.2.7 Samenwerking bedrijfsvoering H2O(NE)

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?
De gezamenlijke ICT-structuur en bestaande samenwerking H2O faciliteert verdergaande samenwerking binnen de bedrijfsvoering H2O. We willen kansen op het gebied van kwetsbaarheid, kwaliteit, kostenbeheersing en voor medewerkers benutten. Waar samenwerking binnen de bedrijfsvoering op grotere schaal nodig is, richten we ons op de Kop van de Veluwe.
Wat gaan we daarvoor doen?
We richten binnen de H2OE-gemeenten samenwerking in op het gebied van gemeentebelastingen.
Wat gaan we daarvoor doen?
Op basis van de intentieverklaring H2ONE, om tot samenwerking te komen, onderzoeken we de roadmap en de businesscase.
Wat gaan we daarvoor doen?
We onderzoeken binnen H2O samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van algemeen juridische zaken en andere ondersteunende bedrijfsfuncties.

2.0.2.8 Een gezonde financiële huishouding

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?
We worden geconfronteerd met hoge inflatiecijfers en toegenomen kosten. Er is onzekerheid over de nieuwe financieringssystematiek jeugdzorg en de middelen die de gemeenten vanuit het Rijk krijgen vanaf 2026. Dat betekent dat weerstandsratio's op orde moeten blijven en er in de (meerjaren)begrotingen een goede balans moet zijn tussen ambities en financiële mogelijkheden.
Wat gaan we daarvoor doen?
Ons weerstandsratio is op een voldoende peil en minimaal binnen de door de gemeenteraad vastgestelde norm >1,0 - 1,4.
Wat gaan we daarvoor doen?
Een meerjarige sluitende begroting, waarbij het uitgangspunt is dat we onder repressief toezicht vallen.
Wat gaan we daarvoor doen?
Bij het vaststellen van de begroting zoeken we de balans tussen ambitie en financiële mogelijkheden. We maken hierin jaarlijks een afweging.

2.0.3 Verplichte indicatoren

Op dit programma hebben we geen verplichte indicatoren.

Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2021, begroting 2022 na wijziging en de begroting 2023-2026.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	-21.895	-24.374	-20.800	-19.787	-18.938	-18.936
Totaal baten	54.765	56.890	54.280	55.465	55.627	51.780
Saldo programma	**32.870**	**32.516**	**33.480**	**35.678**	**36.689**	**32.843**

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
Aanvullende investeringen M2A	11	19	-9	-9
Bezoldiging bestuur	-46	-46	-46	-46
Bijdrage Streekarchivariaat	-40	-40	-40	-40
Energieprijzen	-975	0	0	0
Kadernota 2023-2026 i-Dienst	-33	-37	-42	-79
Kleine indexaties en autonome ontwikkelingen < €5.000	0	0	0	0
Meicirculaire 2022 Gemeentefonds	1.815	2.691	3.375	-364
Mutatie kapitaallasten	-282	-75	-71	-95
Onroerend zaak belasting (OZB)	230	230	230	230
Precariobelasting	-4	-4	-4	-4
Stelpost 100% compensatie tekorten jeugdzorg	0	304	280	290
College Uitvoeringsprogramma (CUP)				
Ambtelijke competenties	-50	-50	0	0
Begrijpelijke teksten	-15	-15	-15	-15
Belastingsamenwerking H2OE (B)	-50	-50	0	0
Dekking tekort begrotingsjaar 2023	410	-410	0	0
Integriteit	-50	-15	-15	-15
Kop van de Veluwe	0	0	-41	-41
Procesmanagement (B)	-80	0	0	0
Publieksfunctie en verduurzaming De Brinkhof (B)	-55	0	0	0

Serviceformules	-24	-24	0	0
Uitgangspunten gemeentecommunicatie	-25	0	0	0
Totaal wijzigingen op dit programma	737	2.479	3.604	-187

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de autonome ontwikkelingen en de voorstellen die voortvloeien uit het college uitvoeringsprogramma.

Autonome ontwikkelingen

Aanvullende investeringen M2A

Er is op een rij gezet wat er in de gemeentebegroting 2023-2026 beschikbaar is voor investeringen M2A. Naar aanleiding van de laatste voortgangsrapportage (maart 2022) komt er nog een investeringsbedrag tekort ten opzichte van de vastgestelde begroting 2022-2025. Het gaat dan vanaf 2025 om een bedrag van afgerond € 9.000 aan kapitaallasten.

Bezoldiging bestuur

De bezoldiging van burgemeester en wethouders hangt af van de grootte van de gemeente. Vanaf 2023 heeft Oldebroek meer dan 24.000 inwoners en dat is tevens de grens voor een hogere bezoldiging. Dit heeft een effect van € 46.000 structureel.

Bijdrage Streekarchivariaat

Verbetering van de dienstverlening en ontwikkeling van de digitale archivering zorgen voor een stijging van de kosten. Om de wettelijke taken in beheer, e-Depot en dienstverlening op de diverse locaties draaiende te houden is er € 40.000 extra nodig om de impact van vervroegde overbrenging archieven en van nieuwe wet- en regelgeving op onze dienstverlening op te kunnen vangen.

Energieprijzen

De energieprijzen zijn fors hoop op dit moment. De prijzen voor 2023 zijn grotendeels vastgeklikt op dit moment. We schatten in dat dit in 2023 zorgt voor een extra last van € 975.000 voor Oldebroek. In 2023 volgt een nieuwe aanbesteding voor 2024 en verder. We hopen dat de prijzen dan weer richting een "normaal" niveau gaan doordat er binnen Europa weer meer gas beschikbaar is. Vooralsnog blijft dit wel onzeker en een risico voor de begroting van Oldebroek.

Kadernota 2023-2026 i-Dienst

Van de i-Dienst is de Kadernota 2023-2026 ontvangen en vastgesteld. In meerjarenperspectief wordt de gemeentelijke bijdrage in 2026 € 79.000 hoger.

Kleine indexaties en autonome ontwikkelingen < €5.000

Er zijn diverse budgetten waarop kleine indexaties of autonome ontwikkelingen op budgetten van toepassing zijn. We geven deze centraal weer om niet teveel kleine mutaties te hoeven weer te geven.

Meicirculaire 2022 Gemeentefonds

Op 1 juni 2022 is de Meicirculaire 2022 gepubliceerd door het Ministerie van Binnenlandse zaken. Uw raad is door middel van een informerende nota geïnformeerd over de financiële uitkomsten voor de jaren 2022-2026. Het hier vermelde saldo wijkt af van het overzicht bij de raadsnota vanwege doorvoering van loon- en prijsindexering voor GGD, ODNV, VNOG en MIZ (jeugdzorg) en enkele (positieve) correcties op de stelpost oormerkingen algemene uitkering.

Mutatie kapitaallasten

Dit betreft de wijziging in rente en afschrijvingen van de investeringen die betrekking hebben op dit programma.

Onroerend zaak belasting (OZB)

We indexeren onroerend zaak belasting (OZB) met 2,6%. Daarnaast houden we rekening met areaaluitbreiding.

Precariobelasting
Precariobelasting voor standplaatsen is geïndexeerd met 2,6%. Wel is het aantal vierkante meters ten opzichte van 2022 gedaald waardoor de opbrengst iets lager is.

Stelpost 100% compensatie tekorten jeugdzorg
In de gemeentebegroting is een stelpost opgenomen voor rijksmiddelen wegens compensatie tekorten op jeugdzorg. Voorheen was de richtlijn om 75% op te nemen van het jaarlijks tekort zoals berekend door de arbitragecommissie. De VNG en de provinciaal toezichthouders hebben nu afgesproken om 100% van het berekende tekort op te nemen. Eén en ander blijft afhankelijk van de onderhandelingen over de hervormingsagenda (bezuinigingen op uitspraak arbitragecommissie) tussen het rijk en de VNG. Voor 2026 staat er nu een stelpost in de begroting ter hoogte van € 1.070.000.

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Ambtelijke competenties
Bij het strategische personeelsbeleid wordt meer aandacht besteed aan de competenties omgevingsbewustzijn en politiek-bestuurlijk bewustzijn. In 2023/2024 starten we met incompany trainingen aanvullend op het regulier opleidingsbudget. De totale kosten worden geraamd op € 100.000.

Begrijpelijke teksten
We trainen en ondersteunen onze medewerkers om toegankelijke teksten te kunnen schrijven op B1-niveau. De totale eenmalige kosten worden geraamd op € 60.000 gelijkelijk verdeeld over de jaren 2023-2026.

Belastingsamenwerking H2OE (B)
We richten binnen H2OE-verband samenwerking op het gebied van gemeentebelastingen in. We verwachten voor inhuur projectleider en voor migratie- en frictiekosten in 2023 en 2024 een totaalbedrag van € 100.000 nodig te hebben.

Dekking tekort begrotingsjaar 2023
De begroting 2023-2026 heeft voor het jaar 2023 een negatief saldo van € 410.000. Dit tekort wordt gedekt uit de algemene reserve. Tevens wordt ter dekking hiervan het voordelige saldo van 2024 verlaagd met dit bedrag en toegevoegd aan de algemene reserve. Hierdoor blijft de weerstandsratio op peil.

Integriteit
We ontwikkelen een meerjarige uitvoeringsagenda met betrekking tot integriteit (eerlijk, oprecht en intrinsiek betrouwbaar) voor college en ambtelijke organisatie, gericht op bewustwording, reflectie en training en versterken de weerbaarheid van bestuur en organisatie. De kosten voor 2023 worden geraamd op € 50.000. Structureel wordt voor dit doel vanaf 2024 € 15.000 geraamd.

Kop van de Veluwe
Wij dragen bij met capaciteit en middelen bij aan het opstellen en uitvoeren van een nieuwe investerings- of samenwerkingsagenda (2.0) voor de Kop van de Veluwe en de realisatie van een bijpassende aansturings-, proces- en beheersstructuur. Voor het opstellen en uitvoeren van een nieuwe investerings- of samenwerkingsagenda (2.0) voor de Kop van de Veluwe worden middelen gereserveerd. Voorgesteld wordt een bedrag van € 41.000 extra te ramen voor de jaren 2025 en 2026 conform de investeringsagenda 2022-2024.

Procesmanagement (B)
We trainen onze managers en medewerkers in procesmanagement, zodat we naar aanleiding van klanttevredenheidsonderzoek, klachten of eigen initiatief processen direct en continue kunnen verbeteren. De eenmalige kosten worden geraamd op € 80.000.

Publieksfunctie en verduurzaming De Brinkhof (B)
We willen een projectplan opstellen om de publieksfunctie van het sociaal team in de Brinkhof te verbeteren en het gebouw te verduurzamen. De totale kosten voor het opstellen van het projectplan worden geraamd op € 55.000.

Serviceformules

Onze dienstverlening wordt op basis van de serviceformules gestandaardiseerd en gericht op de vraag en behoefte van inwoners en ondernemers. Dit betekent een verbetering van de digitale dienstverlening. Tevens worden inwoners ondersteunt die minder digitaal vaardig zijn. De kosten worden geraamd op € 24.000 voor 2023 en 2024.

Uitgangspunten gemeentecommunicatie

We stellen uitgangspunten vast voor gemeentecommunicatie, met duidelijkheid over wat, wanneer, hoe, waartoe en naar wie de gemeente communiceert over beleid en uitvoering en besluiten van het college.De eenmalige kosten voor 2023 bedragen € 25.000.

2.0.5 Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe			
Vestigingsplaats	Elburg			
Website	https://www.streekarchivariaat.nl/			
Partijen	Voor het beheer van het streekarchivariaat werken de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Oldebroek samen.			
Doel/maatschappelijk belang	Voldoen aan wat in de Archiefwet staat, namelijk archieven in goede, geordende en toegankelijke staat bewaren. Bezoekers kunnen gratis onderzoek doen in de archieven en collecties van het streekarchivariaat.De archief-wettelijke taken en verantwoordelijkheden die de vijf deelnemende gemeenten als zorgdragers bij het SNWV hebben ondergebracht kennen met de toenemende digitalisering van de werkprocessen een duidelijke expansie. Het Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe heeft niet alleen zorg te dragen voor het beheer en de beschikbaarstelling van de permanent te bewaren papieren archieven, maar moet ook klaar zijn voor het duurzaam toegankelijk houden van digitale overheidsinformatie middels het e-Depot.			
Bestuurlijk belang	De Archiefcommissie Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe adviseert het bestuur van centrumgemeente Elburg over algemene beleidszaken die het streekarchivariaat aangaan. Deze commissie bestaat uit leden van het college van B&W van alle deelnemende gemeenten.			
Financieel belang	De gemeente draagt een vijfde deel bij in de jaarlijkse kosten voor salarissen, inhuur, internet en onderhoud virtuele studiezaal en archiefbeheersysteem. Daarnaast verdelen we kosten van archiefmedewerkers op basis van inwoneraantal.			
Beheersarrangement	Bestuurder portefeuillehouder dienstverlening. Team: Facilitaire zaken. We informeren de gemeenteraad via het jaarverslag. Frequentie overleggen archiefcommissie: twee keer per jaar.			
Risico's	Niet voldoen aan de Wet revitalisering generiek toezicht.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ 164	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -225	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€	31-12-2021	€
Vreemd vermogen	1-1-2021	€	31-12-2021	€

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O			
Vestigingsplaats	Hattem			
Website	Geen			
Partijen	De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek.			
Doel/maatschappelijk belang	De bedrijfsvoeringsorganisatie verzorgt voor de deelnemers de ondersteuning op het terrein van de automatisering en creëert daarmee de voorwaarden voor een efficiënte en klantgerichte bedrijfsvoering.			
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit wethouders van de 3 gemeenten.			
Financieel belang	De gemeente draagt bij in de jaarlijkse kosten via vastgestelde verdeelsleutels.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Team: Bedrijfsvoering. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: jaarverslag. Frequentie overleggen: ten minste twee keer per jaar.			
Risico's	De deelnemers nemen minder diensten af dan op basis van de beschikbare capaciteit verwacht mag worden. Aansprakelijkheidsstellingen bij taakuitvoering.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ -292	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -1.088	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 110	31-12-2021	€ -232
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 2.582	31-12-2021	€ 2.671

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	Alliander BV			
Vestigingsplaats	Arnhem			
Website	https://www.alliander.com/nl			
Partijen	51 deelnemende gemeente, vier provincies, NV Houdstermaatschappij GKNH en NV Houdstermaatschappij EZW.			
Doel/maatschappelijk belang	De levering van elektriciteit veiligstellen en dividend genereren via belegging van middelen. Alliander verstrekt geen gegevens over verwachte financiële resultaten, omdat dit de rating bij de verschillende agency 's op het spel zou kunnen zetten.			
Bestuurlijk belang	Vanwege het aandelenbezit heeft de gemeente Oldebroek zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders. Een collegelid vertegenwoordigt de gemeente Oldebroek hierin. In het grootaandeelhoudersoverleg vertegenwoordigt het Nuval-platform de gemeente Oldebroek. Nuval staat voor Nuon, Vitens en Alliander. De deelnemers aan het platform kunnen onderling kennis uitwisselen en externe deskundigen inschakelen waar de kosten van gedeeld worden.			
Financieel belang	Het financiële belang is de dividenduitkering. De gemeente heeft 269.681 aandelen.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Team: Advies & ondersteuning. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: P&C-cyclus. Frequentie overleggen: twee keer per jaar.			
Risico's	- Door de verkoop van de aandelen ontstaat verlies van dividenden. - Mogelijk aandeelhouderschap van het Rijk zou kunnen zorgen totaal meer aandelen binnen Alliander en dus een lager dividend per aandeel.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ 242.000	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ 145	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 4.328.000	31-12-2021	€ 4.470.000
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 5.094.000	31-12-2021	€ 5.739.000

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	BNG Bank NV
Vestigingsplaats	Den Haag
Website	https://www.bngbank.nl/
Partijen	Diverse overheidsinstellingen.
Doel/maatschappelijk belang	BNG is de bank van overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. BNG Bank biedt gespecialiseerde financiële dienstverlening. Hiermee draagt de bank eraan bij dat de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger zo laag mogelijk zijn.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft via stemrecht zeggenschap in BNG Bank. Het aandelenbezit zien we als een duurzame belegging.

Financieel belang	Het financiële belang is de dividenduitkering. De gemeente bezit 9.750 aandelen van € 2,50 nominaal. In de begroting gaan we uit van een structurele dividenduitkering. BNG Bank emitteert leningen, die beursgenoteerd zijn. Om die reden is BNG Bank gehouden aan de regels die de Autoriteit Financiële Markten stelt aan het verstrekken van mogelijk koersgevoelige informatie. Het verstrekken van cijfers en verwachtingen over eigen vermogen en netto resultaat valt daar uitdrukkelijk onder. BNG Bank gaat pas tot publicatie van de gerealiseerde resultaten over na behandeling van de door de externe accountant goedgekeurde jaarrekening en het voorstel tot winstuitkering door de Raad van Commissarissen.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Team: Advies & ondersteuning. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: P&C-cyclus (budgetcyclus). Frequentie overleggen: een keer per jaar.			
Risico's	De nettowinst per jaar bepaalt de hoogte van de dividenduitkering.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ 236.000	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ 28	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 5.097.000	31-12-2021	€ 5.062.000
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 155.262.000	31-12-2021	€ 143.995.000

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	Waterbedrijf Vitens NV			
Vestigingsplaats	Zwolle			
Website	https://www.vitens.nl/			
Partijen	Provincies en gemeenten			
Doel/maatschappelijk belang	De kwaliteit van het waterleidingnet veiligstellen en dividend genereren via belegging van middelen. Deze middelen kunnen we vrij gebruiken voor gemeentelijke taken.			
Bestuurlijk belang	Vanwege het aandelenbezit heeft de Gemeente Oldebroek zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders. Een collegelid vertegenwoordigt de Gemeente Oldebroek hierin.			
Financieel belang	Het financiële belang is de dividenduitkering. De gemeente bezit 18.693 aandelen van € 1,- nominaal. Dat is 0,324% van het totaal aantal aandelen.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Team: Advies & ondersteuning. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: P&C-cyclus. Frequentie overleggen: twee keer per jaar.			
Risico's	Niet van toepassing			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ 19.400	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 559.000	31-12-2021	€ 600.000
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 1.340.000	31-12-2021	€ 1.388.000

2.1 Veiligheid

2.1.1 Algemeen

Beschrijving programma

Op dit programma worden lasten verantwoord die gerelateerd zijn aan criminaliteit en de preventie daarvan in de gemeente. Ook de kosten voor de brandweer en rampenbestrijding vallen onder dit programma.

2.1.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.1.2.1 Bestrijden van ondermijning

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?
In Oldebroek voelt iedereen zich veilig. Iedereen kan veilig wonen en opgroeien. Vrijheid, rechtsgelijkheid en rechtszekerheid vinden we heel erg belangrijk.
Wat gaan we daarvoor doen?
We zetten actief in op de bestrijding van criminaliteit die de betrouwbaarheid en integriteit van de overheid doelbewust probeert te ondermijnen voor eigen gewin. We hebben een uitvoeringsplan ondermijning.

2.1.2.2 Een integrale aanpak van veiligheid

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?
We vormen met onze samenwerkingspartners op het gebied van integrale veiligheid een front om overlast en criminaliteit effectief tegen te kunnen gaan. We bundelen hiervoor de krachten en delen kennis en informatie.
Wat gaan we daarvoor doen?
We zorgen ervoor dat we de acties uit het Integraal Veiligheidsplan uitvoeren (IVP). De speerpunten zijn aanpak criminaliteit, zorg & veiligheid en ondermijning. We maken ieder jaar een uitvoeringsplan.
Wat gaan we daarvoor doen?
In 2024 loopt het Integraal veiligheidsplan (IVP) af. Dat betekent dat we in 2023 een nieuw beleidsplan opstellen samen met OM, politie en vijf andere gemeenten op de Noord Veluwe. In het nieuwe IVP worden in gezamenlijkheid nieuwe prioriteiten en speerpunten vastgesteld op het gebied van integrale veiligheid.
Wat gaan we daarvoor doen?
We zorgen dat de continuïteit van rechtmatig cameratoezicht geborgd is en we onderzoeken de mogelijkheden voor camerabeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?
We zorgen voor voldoende BOA-capaciteit om de uitdagingen aan te kunnen pakken. We delen kennis en informatie om adequaat te kunnen optreden.

Wat gaan we daarvoor doen?
We zetten in op repressie door adequaat en alert te reageren op meldingen van politie en inwoners. Waar mogelijk zetten we bestuurlijke handhaving in. We zorgen dat we voldoende handvatten hebben om te kunnen optreden en lobbyen om zaken wettelijk geregeld te krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Iedereen kan en durft veilig te melden, zodat adequate hulp geboden kan worden. Hier zorgen we voor door bijvoorbeeld netwerkbijeenkomsten te organiseren.

2.1.2.3 Evenementenbeleid

Portefeuillehouder: Burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?
Het huidige evenementenbeleid uit 2019 wordt in 2024 geëvalueerd en met de gemeenteraad besproken.

Wat gaan we daarvoor doen?
Evaluatie van het evenementenbeleid.

2.1.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	2021	6	8
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2021	2,7	4,3
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2021	4,0	6,1
Misdrijven - Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2021	1,3	1,3
Misdrijven - Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2021	0,6	1,8

2.1.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2021, begroting 2022 na wijziging en de begroting 2023-2026.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	-2.008	-1.976	-2.589	-2.581	-2.548	-2.542
Totaal baten	74	35	34	34	34	34
Saldo programma	**-1.934**	**-1.941**	**-2.555**	**-2.547**	**-2.514**	**-2.508**

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
Demarcatie huisvesting VNOG (1e begrotingswijziging 2023)	-50	-50	-50	-50
Mutatie kapitaallasten	5	5	-1	-1
College Uitvoeringsprogramma (CUP)				
Actualisatie Integraal Veiligheidsplan	-20	-20	-20	-20
Bestrijding ondermijning	-20	-20	-20	-20
Voldoende BOA-capaciteit	-42	-42	-42	-42
Totaal wijzigingen op dit programma	**-127**	**-127**	**-133**	**-133**

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de autonome ontwikkelingen en de voorstellen die voortvloeien uit het college uitvoeringsprogramma.

Autonome ontwikkelingen

Demarcatie huisvesting VNOG (1e begrotingswijziging 2023)
In december 2021 is door het algemeen bestuur van de VNOG de Regeling Demarcatie huisvesting vastgesteld. De gemeentelijke bijdrage aan de VNOG stijgt hierdoor terwijl gemeenten de betreffende kosten voor de kazernes kunnen schrappen uit de gemeentelijke begroting. De bijdrage stijgt voor Oldebroek met € 64.000. Er kan echter beperkt kosten worden afgeraamd tot een bedrag van € 14.000. Hierdoor neemt de bijdrage aan de VNOG toe met € 50.000.

Mutatie kapitaallasten
Dit betreft de wijziging in rente en afschrijvingen van de investeringen die betrekking hebben op dit programma.

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Actualisatie Integraal Veiligheidsplan
In 2024 loopt het Integraal veiligheidsplan (IVP) af. Dat betekent dat we in 2023 een nieuw beleidsplan opstellen samen met OM, politie en 5 andere gemeenten op de Noord Veluwe. In het nieuwe IVP worden in gezamenlijkheid nieuwe prioriteiten en speerpunten vastgesteld op het gebied van integrale veiligheid. De jaarlijkse kosten worden geraamd op € 20.000.

Bestrijding ondermijning

We zetten actief in op de bestrijding van criminaliteit die de betrouwbaarheid en integriteit van de overheid doelbewust probeert te ondermijnen voor eigen gewin. We hebben een uitvoeringsplan ondermijning. Onder andere voor trainingen van ambtenaren, college en gemeenteraad wordt een jaarlijks bedrag van € 20.000 geraamd.

Voldoende BOA-capaciteit

We stellen hiervoor een senior-BOA aan. De kosten daarvan zijn € 75.000 structureel. Dit bedrag was ook opgenomen in de perspectiefnota. Via de meicirculaire is ook structureel € 33.000 ontvangen voor de uitbreiding van BOA-capaciteit. We willen deze middelen ook inzetten als dekking. Per saldo vragen we dus nog een structureel bedrag van € 42.000.

2.1.5 Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland			
Vestigingsplaats	Apeldoorn			
Website	https://www.vnog.nl/			
Partijen	In de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) werken 22 gemeenten in de provincie Gelderland samen op het gebied van veiligheid.			
Doel/maatschappelijk belang	De missie van de VNOG daarbij is: “Samen werken aan veiligheid”. In de Toekomstvisie is vastgelegd hoe de VNOG de vragen van de samenleving beantwoordt en haar missie gestalte geeft, namelijk:- De VNOG is dé organisatie in de regio voor samenwerking aan veiligheid. Het is een operationele organisatie, die bij een crisissituatie of ramp nu en in de toekomst garant staat voor professionele hulpverlening aan de inwoners en bezoekers van de regio.- Noord- en Oost-Gelderland is een regio waar veilig en gezond gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden. De VNOG speelt in op demografische, technologische en maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico’s. De VNOG is een toekomstbestendige veiligheidsregio.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit alle burgemeesters van de gemeenten. Het dagelijks bestuur bestaat uit de bestuurlijk vertegenwoordigers (burgemeester) van de zes clusters.			
Financieel belang	De bijdragen worden bij de gemeenten in rekening gebracht, waarbij de bijdrage wordt berekend op basis de waarden van de van toepassing zijnde verdeelmaatstaven in het Gemeentefonds uit het cluster openbare orde en veiligheid, sub-cluster brandweer en rampenbestrijding. Het percentage van Oldebroek in de gemeentelijke bijdragen is 2,65% van de totale kosten van de VNOG.			
Beheersarrangement	Bestuurder: burgemeester. Team: Samenleving. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: raadsvoorstellen over begroting, tussentijdse rapportages en jaarverslag. Frequentie overleggen: algemeen bestuur vier keer per jaar, dagelijks bestuur vier keer per jaar.			
Risico's	Het VNOG heeft zelf een eigen paragraaf Weerstandsvermogen. Ze hebben deze risico's op dit moment afgedicht met hun eigen weerstandscapaciteit binnen de VNOG om deze risico's op te vangen. De ratio van het weerstandsvermogen per 30-12-2021 is 1,03.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ 5.266	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -1.375	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 14.545	31-12-2021	€ 15.535
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 42.340	31-12-2021	€ 38.203

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

2.2.1 Algemeen

Beschrijving programma

Alle kosten die de gemeente maakt rondom mobiliteit van voertuigen worden geboekt op dit programma. Binnen dit programma worden vooral veel lasten geboekt voor de aanleg en het onderhoud van wegen en (fiets) paden. Naast deze mobiliteit ter land, valt ook de (recreatieve) vaart onder dit programma, zoals het onderhouden van havens en waterwegen.

2.2.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.2.2.1 Verkeersveiligheid

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?
We willen de verkeersveiligheid vergroten en met name minder ongevallen met kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals fietsers en voetgangers. Daarbij gaan we ook aan de slag met de veiligheid van jonge weggebruikers, onder andere door een verkeersveilige school-, speel- en leefomgeving. Daarnaast willen we de doorstroming verbeteren en minder overlast van zwaar verkeer. Een en ander zal (deels) zijn weerslag krijgen in een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan.
Wat gaan we daarvoor doen?
Samen met de inwoners de huidige knelpunten in beeld brengen. In de 1e helft van 2023 wordt actief een digitale enquête uitgezet, waarin iedereen meldingen kan doen. Opstellen van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP).
Wat gaan we daarvoor doen?
De bestaande lokale en regionale fietsstructuren en kwaliteit in beeld brengen (F28). Hierbij kijken we ook naar de provinciale doelstellingen en benutten daarbij beschikbare subsidies.
Wat gaan we daarvoor doen?
We stellen een projectplan op voor het gebied Buurtmidden in Wezep. Dit om te komen tot de herinrichting van het gebied Buurtmidden rondom de Campus (met name het deel van de Noordsingel).
Wat gaan we daarvoor doen?
Leidraad Inrichting en Ontwerp Openbare Ruimte (LIOOR) toetsen en waar nodig herschrijven om in ontwerpen meer veiligheid voor fietsers en voetgangers te creëren. LIOOR consequent opnemen in nieuwe omgevingsplannen en anterieure overeenkomsten.
Wat gaan we daarvoor doen?
Onderzoeken waar verbetering nodig is, met name rondom scholen en speelplekken. En daarna deze verbeteringen doorvoeren.

Wat gaan we daarvoor doen?
We werken maatregelen uit om de verkeersveiligheid op de Zuiderzeestraatweg te verbeteren. Daarin zal een mogelijke rondweg onderdeel zijn van het onderzoek.

2.2.3 Verplichte indicatoren

Op dit programma hebben we geen verplichte indicatoren.

2.2.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2021, begroting 2022 na wijziging en de begroting 2023-2026.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	-3.176	-2.950	-2.643	-2.536	-2.182	-2.619
Totaal baten	264	237	264	264	264	264
Saldo programma	**-2.913**	**-2.713**	**-2.379**	**-2.271**	**-1.918**	**-2.355**

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
Mutatie kapitaallasten	9	3	11	13
College Uitvoeringsprogramma (CUP)				
Gemeentelijk Verkeers- en VervoerPlan (GVVP)	-40	-20	0	0
Regie gebied Buurtmidden	-20	0	0	0
Verkeersveiligheid Zuiderzeestraatweg	-40	0	0	0
Totaal wijzigingen op dit programma	**-91**	**-17**	**11**	**13**

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de autonome ontwikkelingen en de voorstellen die voortvloeien uit het college uitvoeringsprogramma.

Autonome ontwikkelingen

Mutatie kapitaallasten

Dit betreft de wijziging in rente en afschrijvingen van de investeringen die betrekking hebben op dit programma.

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Gemeentelijk Verkeers- en VervoerPlan (GVVP)
We gaan het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) opstellen. Samen met de inwoners gaan we de huidige knelpunten in beeld brengen. We verwachten hiervoor totaal € 60.000 nodig te hebben, verdeeld over 2023 en 2024.

Regie gebied Buurtmidden
We stellen een projectplan op voor het gebied Buurtmidden in Wezep. Dit om te komen tot de herinrichting van het gebied Buurtmidden rondom de Campus (met name het deel van de Noordsingel). We verwachten dat de kosten € 20.000 bedragen.

Verkeersveiligheid Zuiderzeestraatweg
We werken maatregelen uit om de verkeersveiligheid op de Zuiderzeestraatweg te verbeteren. Daarin zal een mogelijke rondweg onderdeel zijn van het onderzoek.. We begroten daarvoor € 40.000.

2.2.5 Verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

2.3 Economie

2.3.1 Algemeen

Beschrijving programma

De gemeente stimuleert op verschillende manieren de lokale economie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het bedrijfsloket, verschillende (digitale) media, informatieve bijeenkomsten en door samen te werken met het bedrijfsleven. Ook vervult de gemeente een belangrijke taak als het gaat om het ontwikkelen van bedrijventerreinen en het toekomstbestendig houden van winkelgebieden.

2.3.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.3.2.1 Een goed ondernemersklimaat bieden

Portefeuillehouder: Wethouders Liesbeth Vos - van de Weg en Ben Engberts

Wat willen we bereiken?
Ondernemers willen we een goed ondernemersklimaat bieden. Wij stimuleren het organiserend en innovatief vermogen. We denken graag vanuit mogelijkheden met onze ondernemers mee. Door samen te werken in de Regio Zwolle vergroten wij onze slagkracht.
Wat gaan we daarvoor doen?
Actualiseren en uitvoeren van de lokaal economische agenda met een uitvoeringsagenda. Dit doen we in samenwerking met de ondernemersverenigingen, Bedrijvenkring Oldebroek (BKO), Toeristisch Platform Oldebroek, het parkmanagement op de bedrijventerreinen en het Agrarisch Overleg.
Wat gaan we daarvoor doen?
We versterken onze effectiviteit en slagkracht door samenwerking op het gebied van economische ontwikkeling en bedrijventerreinen binnen de Kop van de Veluwe en de Regio Zwolle. We dragen bij aan de totstandkoming van een nieuwe regionale samenwerkingsagenda. Als de raad deze agenda vaststelt willen we deze samenwerkingsagenda in uitvoering brengen.
Wat gaan we daarvoor doen?
Stimuleren van bedrijven om te komen tot organiserend vermogen (parkmanagement), naast H2O en Wezep-Noord, op de diverse bedrijventerreinen binnen onze gemeente. Zodra er organiserend vermogen aanwezig is zullen we stimuleren dat verduurzaming van bedrijventerreinen, veiligheid en de problematiek met betrekking tot de arbeidsmarkt op de agenda komen te staan.
Wat gaan we daarvoor doen?
We stellen in- en uitbreidingslocaties voor bedrijven vast in 2023. Daarnaast houden we de wachtlijst actueel voor bedrijven die op zoek zijn naar een kavel.

Wat gaan we daarvoor doen?
Via onze accountmanager ondernemers intensiveren we onze contacten en communicatie met ondernemers en ondernemersorganisaties. We willen een gemeente zijn waar we ondernemers laten bloeien en waar ondernemers zich gehoord voelen in woord en daad. We stellen hiervoor een periodieke nieuwsbrief op, investeren we in bedrijfsbezoeken en gaan we aan de slag met lokaal inkoopbeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?
We doen mee aan de pilot lokale brigade Regio Zwolle Brigade. Dit moet uiteindelijk resulteren in een duidelijke pagina op onze gemeentelijke website waar ondernemers terecht kunnen (het zogenaamde ondernemersloket). We zullen dit doorlopend actualiseren en verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?
We gaan indien nodig voorkeursrecht op nieuwe bedrijfslocaties vestigen. Daarnaast maken we een visie om het voorkeursrecht te kunnen behouden. De uitvoering van dit traject vraagt om capaciteit en de inhuur van expertise. Dit staat los van de kosten van de verwerving.

Wat gaan we daarvoor doen?
We zien de uitdagingen rondom de netwerkcapaciteit van elektra., we nemen stelling bij netwerkpartijen en faciliteren off-grid initiatieven.

2.3.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Functiemenging	%	2021	48,5	53.3
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners 15-65 jaar	2021	145,3	165,1

2.3.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2021, begroting 2022 na wijziging en de begroting 2023-2026.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	-2.237	-1.937	-739	-729	-724	-724
Totaal baten	2.774	2.966	733	731	731	731
Saldo programma	**536**	**1.029**	**-6**	**2**	**7**	**7**

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
Mutatie kapitaallasten	0	0	0	0
Toeristenbelasting	4	4	4	4
College Uitvoeringsprogramma (CUP)				
Lokaal economische agenda	-10	-10	-10	-10
Stimuleren organiserend vermogen bedrijven	-10	-10	-5	-5
Uitbreidingslocaties bedrijven	-10	0	0	0
Totaal wijzigingen op dit programma	**-26**	**-16**	**-11**	**-11**

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de autonome ontwikkelingen en de voorstellen die voortvloeien uit het college uitvoeringsprogramma.

Autonome ontwikkelingen

Mutatie kapitaallasten
Dit betreft de wijziging in rente en afschrijvingen van de investeringen die betrekking hebben op dit programma.

Toeristenbelasting
We indexeren het tarief voor toeristenbelasting met 2,6%. Voor de begroting gaan we uit van het gemiddelde aantal overnachtingen in 2019 en 2021. Het jaar 2020 is door corona niet representatief.

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Lokaal economische agenda
Actualiseren en uitvoeren van de lokaal economische agenda met een uitvoeringsagenda. Dit doen in we in samenwerking met de ondernemersverenigingen, Bedrijvenkring Oldebroek (BKO), Toeristisch Platform Oldebroek het parkmanagement op de bedrijventerreinen en het Agrarisch Overleg. We ramen voor de uitvoering een bedrag van structureel € 10.000.

Stimuleren organiserend vermogen bedrijven
We stimuleren bedrijven om te komen tot organiserend vermogen (parkmanagement), naast H2O en Wezep Noord, op de diverse bedrijventerreinen binnen onze gemeente. Zodra er organiserend vermogen aanwezig is zullen we stimuleren dat verduurzaming van bedrijventerreinen, veiligheid en de problematiek m.b.t. de arbeidsmarkt op de agenda komen te staan.

Uitbreidingslocaties bedrijven
We gaan indien nodig voorkeursrecht op nieuwe bedrijfslocaties vestigen. Daarnaast maken we een visie om het voorkeursrecht te kunnen behouden. Dit vraagt om capaciteit en de inhuur van expertise om dit traject uit te voeren. Dit staat los van de kosten van de verwerving.

2.3.5 Verbonden partijen

Vennootschappen en coöperaties

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	Ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek			
Vestigingsplaats	Hattemerbroek			
Website	https://bedrijvenparkh2o.nl/			
Partijen	De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek (H2O).			
Doel/maatschappelijk belang	Aan bedrijven een goed geoutilleerd bedrijventerrein aan te bieden. Daarmee wordt de werkgelegenheid bevorderd. Tegelijk wordt er gewerkt aan een goede leefbaarheid in de woonkernen door verhuizing van bedrijven en door flankerende maatregelen.			
Bestuurlijk belang	De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek hebben een samenwerkingsovereenkomst voor het realiseren en exploiteren van een bedrijvenpark. De gemeenten zijn aandeelhouder. Het bedrijvenpark richt zich vooral op het aantrekken van bedrijven in de logistieke sector. Om dat te realiseren is het bedrijvenpark aangewezen als 'bovenregionaal' bedrijventerrein.			
Financieel belang	Elk van de drie gemeenten heeft een aandelenbelang van € 6.000,- en staat garant voor een derde van de totale financieringsbehoefte van € 39 miljoen.			
Beheersarrangement	De raad van commissarissen bestaat uit externe leden. De statutair directeur is ook de bestuurder. De gemeenteraad krijgt met regelmaat informatie over de voortgang in de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Aandeelhouder: burgemeester Team: concern / business control. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: voortgangsrapportages. Frequentie overleggen: de aandeelhouders vergaderen 3-4 keer per jaar.			
Risico's	- Onvoldoende belangstelling voor de beschikbare kavels, waardoor de prognose van de inkomsten niet wordt gerealiseerd. - Het niet tijdig besteden en verantwoorden van subsidies.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 18	31-12-2021	€ 592
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 33.108	31-12-2021	€ 23.867

2.4 Onderwijs

2.4.1 Algemeen

Beschrijving programma

De bekostiging van onderwijs gaat primair via het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap direct naar de schoolbesturen. De gemeenten zijn echter verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. Daarnaast valt ook voor- en vroegschoolse educatie én volwasseneneducatie onder dit programma.

2.4.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.4.2.1 Goede onderwijshuisvesting

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?
We willen goede huisvestingsvoorzieningen waarin onderwijs en netwerkpartners samenwerken. Daarvoor hebben we een toekomstvisie en ontwikkelagenda nodig. Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) wordt daar een onderdeel van.
Wat gaan we daarvoor doen?
Opstellen toekomstvisie en ontwikkelagenda samen met onderwijs en netwerkpartners, met het IHP als onderdeel.

2.4.2.2 Voorkomen van onderwijsachterstanden

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?
Voorkomen van onderwijsachterstanden op gemeentelijk niveau. Alle kinderen krijgen onderwijs, ook als ze extra zorg nodig hebben.
Wat gaan we daarvoor doen?
We voeren het gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid 2022-2026 uit met onder meer Kwaliteitsonderzoek VVE.
Wat gaan we daarvoor doen?
We sluiten onderwijszorgarrangementen af voor regulier en speciaal onderwijs.

2.4.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jaar	20218	0	2,5
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jaar	2021	6	19
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	1,7	1,9

2.4.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2021, begroting 2022 na wijziging en de begroting 2023-2026.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	-2.215	-2.327	-2.369	-2.504	-2.476	-2.471
Totaal baten	522	588	613	613	613	613
Saldo programma	**-1.693**	**-1.739**	**-1.756**	**-1.891**	**-1.863**	**-1.858**

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
Mutatie kapitaallasten	211	40	40	44
College Uitvoeringsprogramma (CUP)				
Toekomstvisie en ontwikkelagenda	-50	-25	0	0
Totaal wijzigingen op dit programma	**161**	**15**	**40**	**44**

Autonome ontwikkelingen

Mutatie kapitaallasten

Dit betreft de wijziging in rente en afschrijvingen van de investeringen die betrekking hebben op dit programma.

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Toekomstvisie en ontwikkelagenda

In 2023 wordt gestart met het opstellen van een toekomstvisie en ontwikkelagenda met het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs als onderdeel. Dit traject met de scholen wordt in 2024 afgerond. De kosten voor inhuur externe deskundigheid wordt in totaal geraamd op € 75.000.

2.4.5 Verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

2.5 Sport, cultuur en recreatie

2.5.1 Algemeen

Beschrijving programma

Op dit programma worden uitgaven geboekt die te maken hebben met een breed scala aan voorzieningen. Variërend van sportzalen tot musea en van openbaar groen tot de lokale media.

2.5.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.5.2.1 Bevorderen gezonde leefstijl

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?
We willen graag met sport en beweging een gezonde leefstijl bevorderen en zetten daarop in met begeleiding en verbetering van accommodaties.
Wat gaan we daarvoor doen?
We willen de sportieve en sociale functie van sporthal de Kamphal verbeteren via een renovatie plus een bouwkundige uitbreiding. Daarnaast moet het gebouw aan de huidige wet- en regelgeving voldoen en in 2025 energieneutraal zijn. We werken dit uit in vier scenario's.
Wat gaan we daarvoor doen?
We beoordelen het verzoek van voetbalvereniging OWIOS om financiële steun voor het vernieuwen van de clubaccommodatie en de herinrichting van het sportpark.

2.5.2.2 Versterken cultuurbeleid en -beleving

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?
We willen graag dat iedereen de Oldebroekse cultuur kan beleven. We werken samen met maatschappelijke initiatieven. Met elkaar zorgen we ervoor dat we de kansen die er zijn ook echt benutten.
Wat gaan we daarvoor doen?
We ontwikkelen een visie, op basis van inclusiviteit, van waaruit we met de inwoners de lokale cultuurbeleving kunnen versterken en maken daarna een meerjarig uitvoeringsplan.
Wat gaan we daarvoor doen?
Samen met regiogemeenten stellen we een cultuur- en erfgoedpact op.

Wat gaan we daarvoor doen?
Culturele talenten uit onze gemeente kunnen gebruik maken van de mogelijkheden in de Stedelijke Cultuurregio Zwolle. Dat is aanvullend op waar de gemeente voor staat (cultuur in de breedte). We nemen dit op in onze cultuurnota.

2.5.2.3 Versterking natuur

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?
We geven biodiversiteit een centrale plek in beleid- en planvorming en we betrekken inwoners en plaatselijke natuurkenners bij ontwikkelkansen op dit gebied.
Wat gaan we daarvoor doen?
Om te komen tot versterking van de biodiversiteit in onze gemeente stellen we een uitvoeringsplan op. In samenwerking met externe ondersteuning stellen we eerst een plan van aanpak op en daarna het beleidsplan met een actieprogramma.
Wat gaan we daarvoor doen?
Actief ondersteunen diverse initiatieven van inwoners om de gemeente te vergroenen en uitvoeren plannen (bijv. initiatief Groentje om extra bomen te planten).

2.5.2.4 Oldebroek bijzonder gastvrij

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?
Met de Visie en Actieprogramma Recreatie en Toerisme 2030 hebben we een goede ontwikkeling ingezet, die we samen met het Toeristisch Platform vasthouden en verder gaan brengen.
Wat gaan we daarvoor doen?
De komende jaren gaan we verder aan de slag met de uitvoering van het actieprogramma Recreatie en toerisme.

2.5.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Niet-sporters	%	2020	58,2	49,3

2.5.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2021, begroting 2022 na wijziging en de begroting 2023-2026.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	-5.105	-4.052	-4.286	-4.152	-4.574	-4.096
Totaal baten	1.435	549	549	519	519	519
Saldo programma	**-3.670**	**-3.503**	**-3.737**	**-3.633**	**-4.055**	**-3.577**

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
Mutatie kapitaallasten	26	1	1	3
College Uitvoeringsprogramma (CUP)				
Groenere gemeente	-25	-25	-25	-10
Uitvoeringsplan Biodiversiteit	-25	0	0	0
Visie cultuurbeleving	-15	0	0	0
Totaal wijzigingen op dit programma	**-39**	**-24**	**-24**	**-7**

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de autonome ontwikkelingen en de voorstellen die voortvloeien uit het college uitvoeringsprogramma.

Autonome ontwikkelingen

Mutatie kapitaallasten

Dit betreft de wijziging in rente en afschrijvingen van de investeringen die betrekking hebben op dit programma.

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Groenere gemeente
We passen meer groen toe zodat klimaatadaptie, biodiversiteit en gezondheid worden vergroot of verbeterd. We verwerken de zeven vergroeningspotenties van de Groene stad challenge, zodat onze gemeente groener wordt. We ondersteunen actief diverse initiatieven van inwoners om de gemeente te vergroenen en uitvoeren plannen.

Uitvoeringsplan Biodiversiteit
Om te komen tot versterking van de biodiversiteit in onze gemeente stellen we een uitvoeringsplan op. In samenwerking met externe ondersteuning stellen we eerst een plan van aanpak op en daarna het beleidsplan met een actieprogramma. De totale kosten bedragen incidenteel € 50.000. Voor de financiering kunnen we 50% van de kosten via een subsidie van de provincie dekken waardoor een bedrag van € 25.000 resteert voor Oldebroek.

Visie cultuurbeleving
We ontwikkelen een visie van waaruit de inwoners en op basis van inclusiviteit de lokale cultuurbeleving kunnen versterken en maken daarna een meerjarig uitvoeringsplan. De kosten voor het opstellen van de visie worden op € 15.000 geraamd.

2.5.5 Verbonden partijen

Op dit programma zijn geen verbonden partijen.

2.6 Sociaal domein

2.6.1 Algemeen

Beschrijving programma

Op dit programma worden uitgaven verantwoord die gemeente maakt voor de taken en verantwoordelijkheden die voortvloeien uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet en Participatiewet. De uitgaven voor welzijn en burgerparticipatie zoals Oldebroek voor mekaar en dorpshuizen vallen hier ook onder.

2.6.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.6.2.1 Armoedebestrijding

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?
We willen dat inwoners financieel zelfredzaam zijn. We verwachten door de inflatie en gestegen energiekosten een toename van armoede. We richten ons op de doelgroep die ondersteuning kan gebruiken op het gebied van basisvaardigheden, armoede en schulden (BAS) en willen elke inwoner kunnen helpen. Dat vraagt extra capaciteit bij het Sociaal Team.
Wat gaan we daarvoor doen?
We spelen in op de gevolgen van de inflatie en energiearmoede. Samen met de werkgroep BAS ontwikkelen we passende instrumenten. We voldoen aan de toegenomen ondersteuningsvraag van de inwoner. In het beleidsplan Sociaal Domein nemen we op wat nodig is voor een goede dienstverlening vanaf 2024.

2.6.2.2 Arbeidsmarkt

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?
We benutten het arbeidspotentieel in onze gemeente optimaal. Zoveel mogelijk inwoners zijn aan het werk, waaronder ook de inwoners die om wat voor reden minder makkelijk toegang tot de arbeidsmarkt hebben. Inwoners en ondernemers zijn bewust van de noodzaak tot een leven lang ontwikkelen om wendbaar en weerbaar te zijn op de arbeidsmarkt (Upgrade Jezelf).
Wat gaan we daarvoor doen?
In de regio Zwolle werken we samen aan de HCA. Met de gemeenten van de Kop van de Veluwe maken we dit concreet en stellen we een Investeringsagenda 2.0 op. Daarbij is nadrukkelijk oog voor een inclusieve arbeidsmarkt.

2.6.2.3 Taakstelling statushouders

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?
We willen graag dat aan de gemeente Oldebroek gekoppelde statushouders tijdig een woning in de gemeente krijgen en niet onnodig lang in het AZC hoeven te wachten.
Wat gaan we daarvoor doen?
We gaan de gekoppelde statushouders huisvesten, begeleiden en ondersteunen volgens de inburgeringswet. We maken hierover afspraken met de woningcorporaties en vluchtelingenwerk. Inburgering in de straat heeft onze focus.

2.6.2.4 Samen werken aan welzijn

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?
We creëren kansen voor alle inwoners om zich te blijven ontwikkelen. Dat noemen we een 'kansrijke omgeving'. Het gaat daarbij over leren, wonen, leven en ontspanning.
Wat gaan we daarvoor doen?
Dorpshuis 't Grinthuus ('t Loo) werkt aan een modernisering van het buurthuis, waarbij de buitenruimte opnieuw ingericht wordt. We combineren dit met de verduurzaming van het pand (isolatie en installatie) en we zorgen voor een betere toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking.
Wat gaan we daarvoor doen?
Samen met vrijwillige en professionele netwerkpartners continueren we onze inzet op het tegengaan van eenzaamheid. Daarbij maken we gebruik van kleinschalige initiatieven die onderling contact bevorderen.
Wat gaan we daarvoor doen?
De nota mantelzorgondersteuning voeren we uit. We vinden, versterken, verlichten en verbinden mantelzorgers, zodanig dat zij een hulpvraag durven stellen en voldoende ondersteuning ervaren.
Wat gaan we daarvoor doen?
De sociale infrastructuur op het gebied van wonen, werken en welzijn wordt versterkt voor mensen met een psychische of psychosociale kwetsbaarheid en voor overige wijkbewoners. In een bestedingsplan van de reserve Maatschappelijke Opvang (MO) en Beschermd wonen (BW) wordt dit verder uitgewerkt. We stellen een bestedingsplan op m.b.t. de reserve MO/BW.
Wat gaan we daarvoor doen?
We stellen een nieuw integraal beleidsplan sociaal domein 2023-2026 op. Dit beleidsplan geeft richting aan de uitvoering van de Wmo, de Participatiewet en de Jeugdwet, in samenhang met andere beleidsvelden die met het welzijn van inwoners te maken hebben (volksgezondheid, onderwijs, etcetera).

Wat gaan we daarvoor doen?
Samen met de zes andere aandeelhoudende gemeenten van de Inclusief Groep werken we op basis van lokale behoefte aan een nieuwe toekomstbestendige visie.

Wat gaan we daarvoor doen?
We ontwikkelen nieuw beleid om de doelgroep van de Participatiewet te ondersteunen naar een hoogst mogelijk vorm van participatie. Het strategisch beleid wordt onderdeel van het beleidsplan sociaal domein 2023-2026.

Wat gaan we daarvoor doen?
We faciliteren de mensen die vrijwilligerswerk doen in onze gemeente. We werken samen met vrijwilligerspartijen aan een toekomstbestendige vrijwilligersstructuur in de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?
Wij ontwikkelen een inclusieagenda vanuit VN verdrag handicap waarbij we betrokken partijen betrekken. We stimuleren particuliere initiatieven zoals toegankelijkheid voor slechtzienden en gehandicapten. Los daarvan, zijn er twaalf diversiteitsfactoren te onderscheiden, zoals leeftijd, handicap, uiterlijke kenmerken of seksuele oriëntatie. Wij onderzoeken per factor de actuele situatie en de mate van aandacht die extra nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen?
We nemen deel aan de kennis- en leeragenda Werkplaats Sociaal Domein regio Zwolle. Onder aansturing van het lectoraat van Hogeschool Viaa nemen we deel aan een of meer programmalijnen, waaronder ‘inclusieve samenleving’ en ‘verbindende gemeenschappen rond ouderen’.

Wat willen we bereiken?
We willen dat iedere inwoner van de gemeente Oldebroek in 2030 een passende woning heeft en dat er een optimale aansluiting is op de woon-, welzijn- en zorgbehoeften van inwoners. Iedereen, met en zonder beperkingen, kan zo lang en zo zelfstandig, mogelijk blijven wonen in de gemeente Oldebroek. In het Woonprogramma en de visie WWZ zijn hiervoor de uitgangspunten geformuleerd. Ook het landelijk programma 'Een thuis voor iedereen', het landelijk programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) en de gedeelde opgaven in de Noord Veluwe en de provincie Gelderland geven invulling aan deze gezamenlijke opgave.

Wat gaan we daarvoor doen?
Door het adequaat inzetten van informele zorg kunnen inwoners langer zelfstandig thuis wonen. Zelf als het kan, thuis als het kan en digitaal als het kan (WOZO programma nieuwe norm). De regionale, provinciale en landelijke ontwikkelingen worden hier in meegenomen. Het Sociaal Team en de projectleider WWZ hebben de belangrijke taak in deze opgave om de beweging bij inwoners en (informele) partners ook daadwerkelijk tot stand te krijgen.

2.6.2.5 Opgroeien in een kansrijke omgeving

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?
We werken aan een omgeving waarin onze jeugd gelukkig kan opgroeien. We willen jongeren (samen met netwerkpartners) een kansrijke omgeving bieden op het gebied van gezin, peergroup, school en vrije tijd. Ook streven we een veilige omgeving na: kinderen verdienen een veilige plek om op te groeien, zowel binnen- als buitenshuis.
Wat gaan we daarvoor doen?
Ouders en gezinnen en hun netwerk zijn krachtiger geworden. We voorkomen zorg waar dat kan en waar nodig ontvangen gezinnen ondersteuning. De sociale weerbaarheid van jeugd en jongeren is toegenomen. Het Centrum voor Jeugd en Gezin is de centrale plek voor ondersteuning van jeugdigen en gezinnen in onze gemeente. We werken volgens contract samen met zorgpartners aan het versterken van jeugdigen en gezinnen. De zorg verschuift van de tweede lijn naar de eerste lijn.
Wat gaan we daarvoor doen?
We stellen een jeugdpreventieplan op, inclusief uitvoeringsplan.

2.6.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Banen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	602,2	805,5
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2020	1	1
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2020	3	6
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2020	2	2
Netto arbeidsparticipatie	%	2020	70,5	70,4
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000	2021	200	431,2
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	297,1	202
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	8,7	10,4
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	1,0	1,1
Jongeren met jeugdreclassering	% van jongeren 12-23 jaar	2021	0	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2021	580	700

2.6.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2021, begroting 2022 na wijziging en de begroting 2023-2026.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	-26.464	-29.218	-26.773	-26.504	-26.195	-26.166
Totaal baten	6.810	8.231	5.392	5.392	5.523	5.523
Saldo programma	**-19.654**	**-20.987**	**-21.381**	**-21.112**	**-20.672**	**-20.643**

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
Mutatie kapitaallasten	6	4	6	6
Regionale samenwerking inkoop jeugdzorg	-39	-39	-39	-39
College Uitvoeringsprogramma (CUP)				
Beleidsplan sociaal domein	-25	0	0	0
Financiële zelfredzaamheid inwoners	-140	0	0	0
Inclusieagenda en diversiteit	-70	0	0	0
Uitvoeringsprogramma Wonen Welzijn en Zorg (WWZ)	-50	-50	-50	0
Werkplaats regio Zwolle	-15	-15	-15	0
Totaal wijzigingen op dit programma	**-333**	**-100**	**-98**	**-33**

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de autonome ontwikkelingen en de voorstellen die voortvloeien uit het college uitvoeringsprogramma.

Autonome ontwikkelingen

Mutatie kapitaallasten

Dit betreft de wijziging in rente en afschrijvingen van de investeringen die betrekking hebben op dit programma.

Regionale samenwerking inkoop jeugdzorg

In de nieuwe inkoopcontracten jeugdhulp (vanaf 1 april 2022) zijn scherpe afspraken gemaakt tussen gemeenten en zorgaanbieders. Hieruit volgt een aanpassing van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Meerinzicht wat vanaf 2023 een hogere gemeentelijke bijdrage van € 39.000 tot gevolg heeft.

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Beleidsplan sociaal domein

We stellen een nieuw integraal beleidsplan sociaal domein 2023-2026 op. Dit beleidsplan geeft richting aan de uitvoering van de Wmo, de Participatiewet en de Jeugdwet, in samenhang met andere beleidsvelden die met het welzijn van inwoners te maken hebben (volksgezondheid, onderwijs, etc.). De kosten worden geraamd op € 25.000

Financiële zelfredzaamheid inwoners

We spelen in op de gevolgen van de inflatie en energiearmoede. Samen met de werkgroep BAS ontwikkelen we passende instrumenten. We voldoen aan de toegenomen ondersteuningsvraag van de inwoner. In het beleidsplan Sociaal Domein nemen we op wat nodig is voor een goede dienstverlening vanaf 2024. De extra kosten in 2023 worden geraamd op € 140.000.

Inclusieagenda en diversiteit

We ontwikkelen een inclusieagenda vanuit VN verdrag handicap waarbij we betrokken partijen betrekken. We stimuleren particuliere initiatieven. Los daarvan zijn er 12 diversiteitsfactoren te onderscheiden, zoals leeftijd, uiterlijke kenmerken of seksuele oriëntatie. Wij onderzoeken per factor de actuele situatie en de mate van aandacht die extra nodig is. De totale kosten worden geraamd op € 70.000.

Uitvoeringsprogramma Wonen Welzijn en Zorg (WWZ)

Door het adequaat inzetten van informele zorg wordt gerealiseerd dat inwoners langer zelfstandig thuis kunnen wonen. Zelf als het kan, thuis als het kan en digitaal als het kan (WOZO programma nieuwe norm). De regionale, provinciale en landelijke ontwikkelingen worden hier in meegenomen. Het Sociaal Team en de projectleider WWZ hebben een belangrijke taak in deze opgave om de beweging bij inwoners en (informele) partners ook daadwerkelijk tot stand te krijgen. De kosten worden voor 2023-2025 geraamd op € 50.000 per jaar.

Werkplaats regio Zwolle

We nemen deel aan de kennis- en leeragenda Werkplaats sociaal domein regio Zwolle. Hogeschool Viaa verzorgt programmalijnen, waaronder ‘inclusieve samenleving’ en ‘verbindende gemeenschappen rond ouderen’. Voor 2023-2025 wordt jaarlijks € 15.000 geraamd.

2.6.5 Verbonden partijen

Vennootschappen en coöperaties

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	Inclusief Groep			
Vestigingsplaats	Nunspeet			
Website	https://www.inclusiefgroep.nl/			
Partijen	De gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Nijkerk, Oldebroek en Putten.			
Doel/maatschappelijk belang	De Inclusief Groep is ondernemer in passend werk en richt zich op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Binnen de gemeente Oldebroek bemiddelt de Inclusief Groep bij het begeleiden van uitkeringsgerechtigden naar de arbeidsmarkt.			
Bestuurlijk belang	De zeven gemeenten in de regio Noord-Veluwe zijn aandeelhouder.			
Financieel belang	Door uitkeringsgerechtigden aan werk te helpen, dalen de uitgaven voor sociale voorzieningen. De gemeente kan hieraan bijdragen door taken uit te besteden aan de Inclusief Groep.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Participatiewet. Aandeelhouder: portefeuillehouder Bedrijfsvoering. Team: Samenleving. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: begroting en Jaarrekening. Frequentie overleggen: twee keer per jaar.			
Risico's	Het vinden van nieuwe samenwerkingen/klanten, het binnenhalen van aanbestedingen, de uitvoering van de Participatiewet, de hoogte van de WSW-subsidie en voldoende instroom en deskundigheid kandidaten.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ -1.370	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -1.901	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 10.225	31-12-2021	€ 8.855
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 9.728	31-12-2021	€ 9.173

2.7 Volksgezondheid en milieu

2.7.1 Algemeen

Beschrijving programma

De gemeente Elburg is verantwoordelijk voor de inzameling van afval en voor de aanleg en onderhoud van riolering. Hiervoor worden ook heffingen opgelegd (riool- en afvalstoffenheffing) welke in principe 100% kostendekkend zijn. Dit zijn de twee grootste posten op dit taakveld. Daarnaast worden ook nog uitgaven die rondom milieubeheer, begraafplaatsen en de volksgezondheid op dit programma verantwoord.

2.7.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.7.2.1 Opgroeien in een kansrijke omgeving

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?
We werken aan een omgeving waarin onze jeugd gelukkig kan opgroeien, waar iedereen kan sporten en we preventie als belangrijk middel zien.
Wat gaan we daarvoor doen?
Preventie vraagt verdere doorontwikkeling. De programma aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) voorziet hierin. Nadruk zal hierbij liggen op mentale weerbaarheid van jeugdigen en stabiele gezinnen. Deze aanpak wordt in nauwe samenwerking uitgewerkt met het preventief jeugdbeleid.
Wat gaan we daarvoor doen?
We ontwikkelen drie ontmoeting- en beweegplekken voor 12 tot 100-jarigen in onze gemeente, waar op een eigentijdse manier ontmoeting en beweging gestimuleerd wordt.

2.7.2.2 Waardig ouder worden

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos - van de Weg

Wat willen we bereiken?
We creëren een omgeving waarin ouderen waardig ouder kunnen worden, waarbij we preventie als belangrijk middel zien.
Wat gaan we daarvoor doen?
We laten een analyse maken (bijv door Movisie) van de kansen die er liggen in onze gemeente met betrekking tot preventie en ouderen en wat er nodig is om deze op te pakken. Daar gaan we mee aan de slag. Zo bereiden we ons voor op dubbele vergrijzing en wordt duidelijk welke stappen we wel of niet gaan zetten.

2.7.2.3 We gaan voor een duurzame leefomgeving en duurzame energie

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier en burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

Wat willen we bereiken?
We willen circulariteit vergroten door meer afvalstromen te scheiden bij het grondstoffenstation en meer textiel hoogwaardiger te hergebruiken. Het huidige afvalbeleid (diftar) willen we evalueren en waar mogelijk verbeteren. Ook willen we voorkomen dat de opening van vliegveld Lelystad (uitgesteld naar 2024) en met name de laagvliegroutes tot onacceptabele geluidhinder en milieubelasting leiden. Ook monitoren we het geluid en de fijnstof op de A28.
Wat gaan we daarvoor doen?
We zijn in afwachting van een uitspraak van de Raad van State (RvS). In de tussentijd bereiden wij, samen met de gemeente Elburg, de te nemen stappen voor.
Wat gaan we daarvoor doen?
Nadat er duidelijkheid is over de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn van het inbesteden van deze inzameling, sortering en verwerking van textiel bij de Inclusief Groep.
Wat gaan we daarvoor doen?
Met betrekking tot de natuurvergunning voor vliegveld Lelystad en de indeling van het nieuwe luchtruim monitoren we de ontwikkelingen en ondernemen actie waar nodig en mogelijk.
Wat gaan we daarvoor doen?
Diftar is inmiddels ingevoerd. Begin 2023 evalueren we het afvalbeleid en komen we zo nodig met vervolgstappen om de afgesproken doelen te halen.
Wat gaan we daarvoor doen?
Ten aanzien van geluidsoverlast en fijnstof op de A28 zullen we controleren of het maatregelenpakket van Rijkswaterstaat ook de gewenste effecten heeft.

2.7.2.4 Acceptabele aanpak van het stikstofprobleem

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?
Teveel stikstof leidt tot milieuproblemen, maar de kabinetsplannen leiden tot grote onrust binnen de agrarische sector en grote zorgen over de vitaliteit van ons platteland. We willen bereiken dat er een integrale en breed geaccepteerde aanpak van het stikstofprobleem komt, zodanig dat de vitaliteit van het platteland in stand blijft.
Wat gaan we daarvoor doen?
Intensief in overleg treden met de provincie, regiogemeenten, ondernemers, agrariërs en natuurorganisaties om vanuit het perspectief van de Gelderse Maatregelen Stikstof te komen tot een breed gedragen gebiedsprogramma stikstof. Daarvoor investeren we in capaciteit en kennis om in positie te komen.

2.7.2.5 Bevorderen gezonde leefstijl

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?
We willen graag met sport en beweging een gezonde leefstijl bevorderen en zetten daarop in met begeleiding en verbetering van accommodaties.
Wat gaan we daarvoor doen?
We nemen deel aan de Brede Regeling Combinatiefuncties en zetten Goed Bezig Oldebroek in voor het stimuleren van een gezonde leefstijl bij alle (groepen) inwoners van de gemeente Oldebroek.

2.7.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	2020	236	170
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2020	16,8	26,9

2.7.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2021, begroting 2022 na wijziging en de begroting 2023-2026.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	-21.429	-19.392	-19.511	-19.483	-19.452	-19.364
Totaal baten	20.379	18.596	18.945	18.947	18.954	19.000
Saldo programma	**-1.050**	**-795**	**-567**	**-535**	**-498**	**-365**

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
Afval	29	18	15	15
Begraven	9	9	9	9
Formatie ODNV	-91	-91	-91	-91
GGD NOG Robuust (1e begrotingswijziging 2023)	-26	-22	-19	-11
Mutatie kapitaallasten	0	0	0	0
Riolering	26	10	247	250
College Uitvoeringsprogramma (CUP)				
Dubbele vergrijzing	-50	0	0	0
Stikstof	-50	-50	-50	0
Totaal wijzigingen op dit programma	**-153**	**-125**	**112**	**173**

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de autonome ontwikkelingen en de voorstellen die voortvloeien uit het college uitvoeringsprogramma.

Autonome ontwikkelingen

Afval

Dit betreft de actualisatie van de begroting afval. Een uitgebreide toelichting op afval is te vinden in de paragraaf Lokale Heffingen.

Begraven

Dit betreft de actualisatie van de begroting begraven. Het saldo dat er ontstaat is ter dekking van de gestegen loonkosten welke verwerkt is in de begroting. Een toelichting op de kostendekkendheid van begraven is te vinden in de paragraaf Lokale Heffingen.

Formatie ODNV
Het ODNV heeft een onderzoek laten uitvoeren en er komt er vraag voor extra structurele formatie naar de deelnemers toe. Dit zal via een apart raadsvoorstel aangeboden worden aan de gemeenteraad. Het bedrag voor Oldebroek komt uit op € 91.000 structureel.

GGD NOG Robuust (1e begrotingswijziging 2023)
Deze door het algemeen bestuur van de GGD vastgestelde begrotingswijziging betekent een hogere structurele bijdrage voor Oldebroek van € 10.850. De incidentele bijdragen zijn voor 2023 t/m 2025 respectievelijk: € 15.500, € 11.600 en € 7.750.

Mutatie kapitaallasten
Dit betreft de wijziging in rente en afschrijvingen van de investeringen die betrekking hebben op dit programma.

Riolering
Het beleid voor Rioolheffing is 100% kostendekkendheid. Deze wordt verrekend met de voorziening Riolering. Door hogere investeringen in Riolering in de jaren 2025 en 2026 kunnen we meer btw toerekenen aan het tarief. In werkelijkheid is dit geen last voor de gemeente waardoor er een positief effect op treedt voor de exploitatie. Een toelichting op riolering is te vinden in de paragraaf Lokale Heffingen.

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Dubbele vergrijzing
We laten een analyse maken (bijv door Movisie) over de kansen die in onze gemeente liggen en wat er nodig is om deze op te pakken met betrekking tot preventie en ouderen en gaan daarmee aan de slag. Hierdoor bereiden we ons voor op dubbele vergrijzing en wordt duidelijk welke stappen we wel of niet gaan zetten. De eenmalige kosten worden geraamd op € 50.000.

Stikstof
Intensief in overleg treden met de provincie, regiogemeenten, ondernemers, agrariërs en natuurorganisaties om vanuit het perspectief van de Gelderse Maatregelen Stikstof te komen tot een gedragen gebiedsprogramma stikstof. Daarvoor investeren we in capaciteit en kennis om in positie te komen. We begroten daarvoor drie jaar € 50.000.

2.7.5 Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland			
Vestigingsplaats	Warnsveld			
Website	https://www.ggdnog.nl/			
Partijen	GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten in de regio Noord- en Oost-Gelderland.			
Doel/maatschappelijk belang	De taken van de GGD staan in de Wet publieke gezondheidszorg (Wpg). De GGD beschermt en bewaakt de gezondheid van de inwoners van de gemeente. Dit doet de GGD door te zorgen dat de inkoop van de openbare gezondheidszorg efficiënt en effectief georganiseerd is en de uitvoering goed gecoördineerd. In de Bestuursagenda van de GGD staan vier prioriteiten: 1. Nog gezondere jeugd 2. Nog gezondere leefomgeving 3. Nog gezonder ouder worden 4. Nog gezondere leefstijl.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit wethouders van de 22 gemeenten. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden.			
Financieel belang	De gemeente draagt bij aan de exploitatie via een bedrag per inwoner.			
Beheersarrangement	Bestuurder: wethouder maatschappelijke ontwikkelingen (volksgezondheid).Team: Samenleving. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: raadsvoorstellen over begroting, tussentijdse rapportages en jaarverslag. Frequentie overleggen: twee keer per jaar.			
Risico's	Risico bij plusproducten: - Niet meer aansluiten van plusproducten bij de behoeften van de klant; - Bezuinigingen bij gemeenten en andere financiers. Als dit risico zich voordoet, zal vast personeel moeten vertrekken. De WW-kosten zijn voor rekening van de GGD. De GGD heeft een weerstandsvermogen van 5% van de omzet van de basisproducten en 20% van de omzet van plusproducten. De reserve basisproducten is voor de helft bij de deelnemende gemeenten gereserveerd, de reserve plusproducten wordt volledig bij de GGD aangehouden.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ 77	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -454	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 2.876	31-12-2021	€ 2.912
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 7.130	31-12-2021	€ 10.226

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	Afvalsturing Friesland (Omrin)			
Vestigingsplaats	Leeuwarden			
Website	https://www.omrin.nl/			
Partijen	De aandeelhouders van Afvalsturing Friesland zijn de Friese gemeenten, de Groninger gemeenten Appingedam, Delfzijl Westerwolde, Groningen, Het Hogeland en Westerkwartier, regio Noord-Veluwe (Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten) en NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam, Vlaardingen, Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk).			
Doel/maatschappelijk belang	Afval op een professionele, innovatieve en duurzame manier in te zamelen, te bewerken en te verwerken.			
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder heeft de Gemeente Oldebroek zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders. Een collegelid vertegenwoordigt de Gemeente Oldebroek en de Noord Veluwse gemeenten hierin.			
Financieel belang	Het financiële belang is de dividenduitkering. De gemeente bezit 58 aandelen van € 450,- nominaal.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder Duurzaamheid. Team: Beheer openbare ruimte. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: P&C-cyclus (budgetcyclus). Frequentie overleggen: twee keer per jaar.			
Risico's	De belangrijkste risico’s voor de vennootschap liggen in de technische beschikbaarheid van de kapitaalintensieve installaties, de beschikbaarheid van afval en de ontwikkelingen op de energiemarkt. Langdurige stilstand, onvoldoende beschikbaarheid van afval of dalende energieprijzen kunnen een belangrijke impact hebben op het resultaat van Afvalsturing Friesland.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ 4.936	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ 15	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 61.055	31-12-2021	€ 64.757
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 132.770	31-12-2021	€ 128.437

2.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

2.8.1 Algemeen

Beschrijving programma

Met een situationeel grondbeleid drukt de gemeente duidelijk haar stempel op de inrichting van de publieke ruimte. Zo wordt via bestemmingsplannen bepaald welke grond voor welk gebruik geschikt is en wordt het grondbeleid gebruikt om woonwijken te realiseren of inbreidingslocaties van functie te laten veranderen. Afhankelijk van de situatie wordt gekozen voor een actief of faciliterend grondbeleid.

2.8.2 Speerpunten

In de hierna genoemde speerpunten herkent u punten uit het bestuursakkoord 2022-2026 'Oldebroek, voor u. Een duidelijke koers.' Per speerpunt is aangegeven welke doelen we voor 2023 en verder stellen en welke inzet we doen.

2.8.2.1 Handhaving fysieke leefomgeving

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?
Wij koesteren onze fysieke leefomgeving. Regels en prioriteiten worden, ook qua handhaving, steeds afgestemd op actuele ontwikkelingen.
Wat gaan we daarvoor doen?
Op basis van een probleemanalyse en raadsgesprekken actualiseren we het beleid omtrent onrechtmatige bewoning.
Wat gaan we daarvoor doen?
Met een plan van aanpak zetten we extra in op het tegengaan van verrommeling van de leefomgeving.

2.8.2.2 Passende invoering Omgevingswet

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?
Vanaf de invoering werken we onder de Omgevingswet en vanaf 1 januari 2030 werken we vanuit de bedoeling van de Omgevingswet.
Wat gaan we daarvoor doen?
In het kader van de invoering van de Omgevingswet heeft de gemeenteraad begin 2022 participatiebeleid vastgesteld. Dat ziet op de fysieke leefomgeving. Medio 2024 (Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2023) wordt dit beleid geëvalueerd.

Wat gaan we daarvoor doen?
We realiseren de tweede fase van de transitie (2023-2025), zodat wij op 1 januari 2030 werken vanuit de bedoeling van de Omgevingswet. We richten de lokale kant van het Digitaal Stelsel Omgevingswet in. Deze wet treedt per 1 januari 2023 in werking. Voor de laatste fase van het programma komen wij met een apart raadsvoorstel.

2.8.2.3 Leefbaar buitengebied

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

Wat willen we bereiken?
We gaan sterk inzetten op het programma Vitaal Platteland om te werken aan een duurzame en klimaatbestendige inrichting van onze omgeving.
Wat gaan we daarvoor doen?
Na vaststelling van het Programma Vitaal Platteland (najaar 2022) stellen we een uitvoeringsplan op. Dit betreft een verdere uitwerking en doorvertaling van de voorgestelde koers en agenda uit het programma naar bijvoorbeeld de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De gebiedsgerichte aanpak staat hierbij centraal.

2.8.2.4 Oldebroek klimaatneutraal

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

Wat willen we bereiken?
Wij streven naar een klimaatneutrale energievoorziening, uiterlijk in 2050. Dit doen we door minder energie te gebruiken, meer duurzame energie op te wekken en over te stappen van fossiele naar duurzame brandstoffen.
Wat gaan we daarvoor doen?
We stellen uiterlijk in 2023 een aanpak voor de warmtetransitie op, en voeren die in de periode 2023 tot en met 2026 uit. De uitvoering van de aanpak draagt bij aan energiebesparing en de overstap naar duurzame brandstoffen.
Wat gaan we daarvoor doen?
We faciliteren het verduurzamen van bedrijfsterreinen. We sluiten in de periode 2023-2026 daartoe aan bij het traject omtrent het vergroten van het organiserend vermogen van de bedrijven op de bedrijfsterreinen.
Wat gaan we daarvoor doen?
We starten gelijk met het adviseren van inwoners bij het besparen van energie, we zullen deze inzet intensiveren. Dit doen we door ondersteuning te bieden aan huishoudens die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen.
Wat gaan we daarvoor doen?
We zorgen er voor dat met de woningcorporaties jaarlijks duidelijke en haalbare prestatieafspraken worden gemaakt over het verduurzamen van de huurwoningen. En we zien er op toe dat de gemaakte prestatieafspraken worden nagekomen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Ter uitvoering van de RES formuleren we samen met de regiogemeenten, uiterlijk in 2023, een aanpak/strategie voor zonnepanelen op grote daken (bedrijfsterreinen, dorpen en buitengebied). De huidige problematiek van de netcongestie zal hier een bepalend onderdeel van zijn. Een onderdeel van de aanpak kan zich daarom ook richten op de opslag van energie. De aanpak voeren wij vervolgens uit in de periode 2023-2026.
Wat gaan we daarvoor doen?
We werken verder aan een klimaatneutrale energievoorziening in de gemeente Oldebroek volgens het programmaplan Oldebroek Klimaatneutraal.

2.8.2.5 Passende woonruimte voor u

Portefeuillehouder: Wethouders Beerd Flier, Liesbeth Vos - van de Weg en Ben Engberts

Wat willen we bereiken?
We willen dat iedere inwoner van de gemeente Oldebroek in 2030 een passende woning heeft en hier zijn/haar eigen bijdrage aan kan leveren. Dat doen we vanuit ons Woonprogramma en de visie WWZ en zoveel mogelijk vanuit gedeelde opgaven en uitgangspunten met de Kop van de Veluwe, provincie en Regio Zwolle. We zoeken hierbij zoveel mogelijk samenwerking. Daarbij voldoen we aan kaders en randvoorwaarden vanuit brede welvaart, duurzaamheid, klimaatbestendigheid, betaalbaarheid en mobiliteit. We willen met interne en externe partijen een samenhangende, integrale en doorbraakgerichte aanpak realiseren. Dit vraagt een programmatische werkwijze.
Wat gaan we daarvoor doen?
We gaan locaties voor uitbreiding aanwijzen in 2023 en daarnaast maken we een visie om het voorkeursrecht in te kunnen zetten. Dit vraagt om capaciteit en de inhuur van expertise.
Wat gaan we daarvoor doen?
Als de mogelijkheid zich voordoet om buiten de aangewezen locaties om gronden te kunnen verwerven zullen wij dit proactief benaderen.
Wat gaan we daarvoor doen?
Wij zorgen in samenwerking met de verhuiscoach van de provincie Gelderland voor doorstroming in de huursector, gericht op de doelgroep senioren.
Wat gaan we daarvoor doen?
Wij realiseren op programmatische wijze in 2030 een netto toevoeging van 900-950 woningen (eind 2026 circa 600 woningen ten opzichte van 2022) conform de doelstellingen van het Woonprogramma en de visie WWZ. Eventueel wordt dit aangevuld met extra door de raad vast te stellen kwantitatieve of kwalitatieve ambities vanuit de verstedelijkingsstrategie en de nationale Woon- en bouwagenda. Wij richten daartoe een programmaorganisatie in en stellen een jaarlijks te monitoren programmaplan op. Hierin wordt zichtbaar hoe we dat op de korte en lange(re) termijn gaan realiseren en wat de jaarlijkse (randvoorwaardelijke) resultaten moeten zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?
Woningsplitsing, inwoning, inbreiding (binnen de bebouwde kom) en inzet van pre-mantelzorgwoningen dragen bij aan de woonopgave. In 2023 stimuleren, evalueren en actualiseren wij de beleidsnotitie Kleinschalige Woningbouwinitiatieven.
Wat gaan we daarvoor doen?
We onderzoeken in welke mate hoger bouwen op een passende wijze kan bijdragen aan de woon- (en andere) opgaven.
Wat gaan we daarvoor doen?
We ontwikkelen een gebiedsvisie op Wezep en Hattemerbroek.
Wat gaan we daarvoor doen?
We starten een pilot om erftransitie op passende wijze te laten bijdragen aan de woonopgave in Oldebroek.
Wat gaan we daarvoor doen?
Eind 2022 is een nieuwe raamovereenkomst met woningcorporaties opgesteld voor de periode van 2023 tot 2028. De uitwerking van de ambities wordt vertaald in jaarschijven.
Wat gaan we daarvoor doen?
Wij optimaliseren het beleid inzake Collectief Particulier Opdrachtgeverschap.
Wat gaan we daarvoor doen?
Aansluitend bij het advies van het College van de Rechten van de Mens en de handreiking van de VNG gaan we beleid voor woonwagens en woonwagenstandplaatsen opstellen. We starten met een nulmeting met betrekking tot de actuele stand van zaken en de behoeften. Daarna bepalen we de vervolgstappen.

2.8.3 Verplichte indicatoren

Voor een toelichting op de indicatoren verwijzen we u naar de bijlage 'toelichting verplichte indicatoren'.

Verplichte indicatoren				
Indicator	Eenheid	Periode	Oldebroek	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	Per € 1.000	2021	303	290
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2021	3,7	8,9
Demografische druk	%	2022	79,6	70,3
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro per jaar	2022	803	741
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro per jaar	2022	853	810

2.8.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel toont de lasten en baten (alsmede het saldo) per programma van de rekening 2021, begroting 2022 na wijziging en de begroting 2023-2026.

Bedragen * € 1.000

Financieel overzicht						
Exploitatie in €	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	-6.451	-6.420	-5.916	-2.612	-2.516	-2.686
Totaal baten	4.881	4.631	4.816	1.316	1.256	1.760
Saldo programma	**-1.570**	**-1.789**	**-1.100**	**-1.296**	**-1.260**	**-926**

Onderstaande tabel laat zien hoe de financiële mutaties behorende bij dit programma zijn opgebouwd. Onder de tabel staat de toelichting per onderwerp.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
Mutatie kapitaallasten	-3	0	0	0
Omgevingswet - effecten leges	-200	-200	-200	-200
College Uitvoeringsprogramma (CUP)				
Erftransitie	-25	-25	0	0
Gebiedsvisie Wezep en Hattemerbroek	-25	0	0	0
Omgevingswet	-30	-30	-30	-30
Programma Vitaal Platteland	-25	-25	0	0
Programma Woningbouwopgave	-350	-350	-350	0
Uitbreidingslocaties woningbouw	-20	0	0	0
Woonwagen en -standplaatsenbeleid	-25	0	0	0
Totaal wijzigingen op dit programma	**-703**	**-630**	**-580**	**-230**

Onderstaand ziet u de tekstuele toelichting op de autonome ontwikkelingen en de voorstellen die voortvloeien uit het college uitvoeringsprogramma.

Autonome ontwikkelingen

Mutatie kapitaallasten

Dit betreft de wijziging in rente en afschrijvingen van de investeringen die betrekking hebben op dit programma.

Omgevingswet - effecten leges

De omgevingswet wordt per 1 januari 2023 ingevoerd. Het landelijke beeld is dat gemeenten fors minder legesinkomsten binnen krijgen door de invoering van de Wkb (Wet Kwaliteitsborging). We schatten dit voor Oldebroek nu in op een bedrag van € 200.000 structureel.

College Uitvoeringsprogramma (CUP)

Erftransitie

We starten een pilot om erftransitie op passende wijze te laten bijdragen aan de woonopgave in Oldebroek. We begroten hiervoor in 2023 en 2024 € 25.000

Gebiedsvisie Wezep en Hattemerbroek

In 2022 hebben we een nieuwe raamovereenkomst opgesteld met woningcorporaties. Onderdeel daarvan is het opstellen van een gebiedsvisie voor Wezep en Hattemerbroek, hiervoor is nog geen budget beschikbaar. We ramen dit bedrag voor 2023 op € 25.000. De overige uitvoeringsafspraken uit de presentatieovereenkomst kunnen we bekostigen uit de Reserve Volkshuisvesting.

Omgevingswet

De omgevingswet wordt per 1 januari 2023 ingevoerd. Veel is nog onduidelijk op dit moment voor de omgevingswet. We schatten op dit moment in dat we voor Oldebroek op een structureel nadeel uitkomen van € 30.000. Dat is exclusief de autonome ontwikkeling op het gebied van leges. De bijdrage voor uitvoering van de DSO stijgt met € 30.000. Voor de toepasbare regels hebben we in H2O-verband een regelanalist nodig wat voor Oldebroek € 40.000 betekent. We krijgen daarnaast vanuit het Rijk structureel een compensatie van € 20.000 en ook door de invoering van Milieuleges verwachten we een voordeel van € 20.000. Ook loopt het programma van de Omgevingswet nog door. In het verleden is er een budget aangevraagd dat deels is toegekend. Het niet toegekend budget is als risico opgenomen in de risico paragraaf. De projectgelden zijn besteed terwijl het project nog doorloopt. Voor aanvullende projectgelden waarbij we een beroep willen doen op het in de risicoparagraaf aangegeven gelden. We komen hiervoor met een apart raadsvoorstel.

Programma Vitaal Platteland

Na vaststelling van het Programma Vitaal Platteland stellen we een uitvoeringsplan op. Dit betreft een verdere uitwerking en doorvertaling van de voorgestelde koers en agenda uit het programma naar bijvoorbeeld de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan, waarbij de gebiedsgerichte aanpak centraal staat. Voor 2023 en 2024 vragen we hiervoor een bedrag van € 25.000.

Programma Woningbouwopgave

Wij realiseren op programmatische wijze in 2030 een netto toevoeging van 900-950 woningen (eind 2026 circa 600 woningen t.o.v. 2022) conform de doelstellingen van het Woonprogramma en de visie WWZ, eventueel aan te vullen met extra door de raad vast te stellen kwantitatieve of kwalitatieve ambities vanuit de verstedelijkingsstrategie en de nationale Woon- en bouwagenda. Wij richten daartoe een programmaorganisatie in en stellen een jaarlijks te monitoren programmaplan op, waarin zichtbaar wordt hoe we dat op de korte en lange(re) termijn gaan realiseren en wat de jaarlijkse (randvoorwaardelijke) resultaten moeten zijn.

Uitbreidingslocaties woningbouw

We gaan locaties voor uitbreiding aanwijzen in 2023 en daar indien nodig wet voorkeursrecht op vestigen. Daarnaast maken we een visie om het voorkeursrecht te kunnen behouden. Dit vraagt om capaciteit en de inhuur van expertise om dit traject uit te voeren. Hiervoor vragen we extra middelen. Dit staat los van de kosten van de verwerving.

Woonwagen en -standplaatsenbeleid

Aansluitend bij het advies van het College van de Rechten van de Mens en de handreiking van de VNG gaan we beleid voor woonwagens en woonwagenstandplaatsen opstellen. We starten met een nulmeting met betrekking tot de actuele stand van zaken en de behoeften. Daarna bepalen we de vervolgstappen. Voor het opstellen van de nulmeting hebben we € 25.000 nodig.

2.8.5 Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	Omgevingsdienst Noord-Veluwe			
Vestigingsplaats	Harderwijk			
Website	https://www.odnoordveluwe.nl/			
Partijen	De gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Nunspeet, Putten, Oldebroek en de provincie Gelderland.			
Doel/maatschappelijk belang	De Omgevingsdienst Noord-Veluwe is 1 maart 2013 gestart. Doel is het behartigen van gemeenschappelijke belangen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Het ODNV onderzoekt ook een mogelijke fusie met OVIJ.			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit negen personen, waaronder de voorzitter. Elke deelnemer wijst uit zijn midden een lid en een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur aan. Elk lid heeft in de vergadering één stem. Het dagelijks bestuur bestaat naast de voorzitter uit in ieder geval twee andere leden.			
Financieel belang	De gemeente draagt bij aan de exploitatie. De hoogte van de bijdrage hangt samen met de hoeveelheid afgenomen diensten.			
Beheersarrangement	Bestuurder: portefeuillehouder ruimtelijk beleid (milieu). Team: Ruimte. Gemeenteraad wordt geïnformeerd via: raadsvoorstellen over begroting, tussentijdse rapportages en jaarverslag. Frequentie overleggen: algemeen bestuur minimaal twee keer per jaar, dagelijks bestuur zo vaak als nodig.			
Risico's	Op dit moment is het grootste risico de invoering van de Omgevingswet. Op dit moment is nog niet bekend welke effecten die gaat hebben voor het ODNV.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ 575	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€ -529	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 487	31-12-2021	€ 785
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 823	31-12-2021	€ 878

Bedragen x € 1.000

Naam verbonden partij	Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken			
Vestigingsplaats	Arnhem			
Website	http://www.vitalevakantieparken.nl			
Partijen	Het programma Vitale Vakantieparken is ontwikkeld op de Veluwe. De volgende partijen werken samen in het programma: Gemeenten Apeldoorn, Barneveld, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Heerde, Nunspeet, Putten, Oldebroek en de provincie Gelderland.			
Doel/maatschappelijk belang	Een Veluwebrede aanpak waarbij drie opgaven rond de vakantieparken in samenhang worden aangepakt. - De innovatieopgave met als doel vernieuwing en versterking van het product vakantiepark én de samenwerking in de keten (tussen ondernemers, onderwijs en overheden, of wel de O3). - De herstructureringsopgave gericht op het samenvoegen, herverkavelen en het begeleid omvormen van (voormalige) vakantieparken waar een duurzame recreatieve exploitatie niet meer mogelijk is. - De veiligheids- en leefbaarheidsopgave gericht op het actief aanpakken van ongewenste ontwikkelingen en op het voorkomen van nieuwe probleemsituaties. Hierbij gaat het om het vraagstuk van niet-recreatief gebruik van de parken, openbare orde vraagstukken, criminele activiteiten, maar ook om oplossingen voor de sociale problematiek.			
Bestuurlijk belang	Een divers en kwalitatief goed aanbod van vakantieparken te realiseren, dat een sterke schakel vormt in het hele toeristisch-recreatieve aanbod van de Veluwe. Op die manier draagt Vitale Vakantieparken bij aan de gezamenlijke ambitie om van de Veluwe de meest gastvrije vakantiebestemming van Nederland te worden.			
Financieel belang	Niet van toepassing.			
Beheersarrangement	Het bestuurlijke opdrachtgeverschap van Vitale Vakantieparken ligt bij de bestuurlijke coördinatoren van de elf deelnemende gemeenten en de provincie Gelderland. Hier worden de hoofdlijnen uitgezet en de voortgang bewaakt. Besluiten worden genomen volgens het principe ‘één gemeente één stem’.			
Risico's	Niet van toepassing.			
Jaar financieel resultaat	2021	Financieel resultaat	€ -299	
Jaar van Bijdrage / Baat	2023	Bijdrage (-) / Baat (+)	€	
Financiële gegevens	Begindatum	Bedrag	Einddatum	Bedrag
Eigen vermogen	1-1-2021	€ 3.572	31-12-2021	€ 7.272
Vreemd vermogen	1-1-2021	€ 59	31-12-2021	€ 27

3 Financiën

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de meerjarige verplichte financiële overzichten uit de BBV weer gegeven. Dit betreft een technische hoofdstuk. De volgende verplichte overzichten zijn opgenomen:

- Financieel overzicht op basis van taakvelden
- Meerjarig overzicht baten en lasten per programma
- Geprognosticeerde meerjarenbalans
- EMU Saldo van de Gemeente Oldebroek
- Overzicht incidentele baten en lasten per programma

3.2 Financieel overzicht taakvelden

In onderstaande tabel staan de baten en lasten per taakveld opgenomen. Dit overzicht moeten we wettelijk gezien opnemen in onze begroting van de BBV.

Bedragen * € 1.000

Taakvelden		Baten	Lasten	Saldo
TV0	Bestuur en ondersteuning			
TV0.1	Bestuur	91	-1.717	-1.625
TV0.4	Overhead	893	-10.868	-9.975
TV0.2	Burgerzaken	256	-438	-181
TV0.5	Treasury	3.424	-3.195	229
TV0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	206	-66	140
TV0.7	Algemene uitkering en ov.uitk.gem.fonds	40.336	0	40.336
TV0.8	Overige baten en lasten	0	-1.299	-1.299
TV0.61	OZB woningen	3.634	-276	3.358
TV0.62	OZB niet-woningen	2.118	0	2.118
TV0.64	Belastingen overig	47	-41	6
TV0.10	Mutaties reserves	3.276	-2.901	375
Subtotaal		54.280	-20.800	33.480
TV1	Veiligheid			
TV1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	-1.635	-1.635
TV1.2	Openbare orde en veiligheid	34	-954	-920
Subtotaal		34	-2.589	-2.555
TV2	Verkeer, vervoer en waterstaat			
TV2.1	Verkeer en vervoer	264	-2.643	-2.379
Subtotaal		264	-2.643	-2.379
TV3	Economie			
TV3.1	Economische ontwikkeling	0	-423	-423
TV3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	-1	-1
TV3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2	-80	-78
TV3.4	Economische promotie	731	-235	496
Subtotaal		733	-739	-6
TV4	Onderwijs			
TV4.1	Openbaar onderwijs	0	-30	-30
TV4.2	Onderwijshuisvesting	31	-965	-935
TV4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	582	-1.373	-791
Subtotaal		613	-2.369	-1.756
TV5	Sport, cultuur en recreatie			

TV5.6	Media	0	-397	-397
TV5.3	Cultuurpresentatie,-productie,-particip.	0	-211	-211
TV5.1	Sportbeleid en activering	165	-616	-452
TV5.2	Sportaccommodaties	368	-1.309	-941
TV5.5	Cultureel erfgoed	10	-66	-56
TV5.4	Musea	0	-36	-36
TV5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6	-1.650	-1.644
Subtotaal		549	-4.286	-3.737
TV6	Sociaal domein			
TV6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	321	-2.158	-1.837
TV6.3	Inkomensregelingen	4.926	-6.720	-1.794
TV6.4	WSW en beschut werk	0	-1.960	-1.960
TV6.5	Arbeidsparticipatie	0	-761	-761
TV6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	144	-1.411	-1.267
TV6.71B	Begeleiding (WMO)	0	-1.494	-1.494
TV6.71A	Huishoudelijke hulp (WMO)	1	-2.087	-2.087
TV6.81	Geescaleerde zorg 18+	0	-375	-375
TV6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	-2.245	-2.245
TV6.72A	Jeugdzorg begeleiding	0	-291	-291
TV6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	-7.271	-7.271
Subtotaal		5.392	-26.773	-21.381
TV7	Volksgezondheid en milieu			
TV7.2	Riolering	2.108	-1.329	780
TV7.1	Volksgezondheid	0	-1.184	-1.184
TV7.3	Afval	15.635	-14.878	757
TV7.4	Milieubeheer	197	-955	-758
TV7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.005	-1.166	-161
Subtotaal		18.945	-19.511	-567
TV8	Volkshuisv,leefomgeving,stedel.vernieuw.			
TV8.1	Ruimte en leefomgeving	281	-1.057	-776
TV8.3	Wonen en bouwen	609	-1.248	-640
TV8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	3.926	-3.610	316
Subtotaal		4.816	-5.916	-1.100
Totaal		85.625	-85.626	0

3.3 Meerjarig overzicht

Bedragen x € 1.000

Programma	2023	2024	2025	2026
LASTEN				
Bestuur en ondersteuning	-20.800	-19.787	-18.938	-18.936
Veiligheid	-2.589	-2.581	-2.548	-2.542
Verkeer, vervoer en waterstaat	-2.643	-2.536	-2.182	-2.619
Economie	-739	-729	-724	-724
Onderwijs	-2.369	-2.504	-2.476	-2.471
Sport, cultuur en recreatie	-4.286	-4.152	-4.574	-4.096
Sociaal domein	-26.773	-26.504	-26.195	-26.166
Volksgezondheid en milieu	-19.511	-19.483	-19.452	-19.364
Volkshuisv,leefomgeving,stedel.vernieuw.	-5.916	-2.612	-2.516	-2.686
Saldo lasten	-85.626	-80.888	-79.605	-79.604
BATEN				
Bestuur en ondersteuning	54.280	55.465	55.627	51.780
Veiligheid	34	34	34	34
Verkeer, vervoer en waterstaat	264	264	264	264
Economie	733	731	731	731
Onderwijs	613	613	613	613
Sport, cultuur en recreatie	549	519	519	519
Sociaal domein	5.392	5.392	5.523	5.523
Volksgezondheid en milieu	18.945	18.947	18.954	19.000
Volkshuisv,leefomgeving,stedel.vernieuw.	4.816	1.316	1.256	1.760
Saldo baten	85.625	83.282	83.521	80.224
Saldo		2.394	3.915	619

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat afzonderlijk inzicht gegeven in de ramingen voor overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting. Deze zijn hieronder gepresenteerd.

Onvoorzien

Voor de post onvoorzien staat nog een bedrag van € 1 begroot in 2023.

Vennootschapsbelasting

Het geraamde bedrag voor vennootschapsbelasting is € 0 in 2023.

3.4 Geprognosticeerde meerjarenbalans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het BBV voorgeschreven dat bij een uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans moet worden opgenomen. Deze balans moet meerjarig zijn en geeft inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

Bedragen x €1.000

Activa	2023	2024	2025	2026
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	2.392	2.338	2.284	2.230
Materiële vaste activa	77.955	78.200	78.685	78.627
Financiële vaste activa	7.791	7.774	7.757	7.740
Totaal vaste activa	88.138	88.312	88.726	88.597
Vlottende activa				
Voorraden	415	882	600	-220
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	7.104	7.104	7.104	7.104
Liquide middelen	0	0	0	0
Overlopende activa	5.011	5.011	5.011	5.011
Totaal vlottende activa	12.530	12.997	12.715	11.895
Activa totaal	100.668	101.309	101.441	100.492

Passiva	2023	2024	2025	2026
Vaste passiva				
Eigen vermogen	34.518	34.302	34.295	34.323
Voorzieningen	13.177	12.910	12.635	11.625
Vaste schulden met een rente-typische looptijd van een jaar of langer	34.597	35.721	36.135	36.168
Totaal vaste passiva	82.292	82.933	83.065	82.116
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < jaar	9.181	9.181	9.181	9.181
Bank- en girosaldi	0	0	0	0
Overlopende passiva	9.195	9.195	9.195	9.195
Totaal vlottende passiva	18.376	18.376	18.376	18.376
Passiva totaal	100.668	101.309	101.441	100.492

3.5 EMU saldo

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	rek. 2021	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	424	-1.286	1.586	3.165	346
Mutatie (im)materiële vaste activa	4.284	9.556	3.205	3.184	2.704
Mutatie voorzieningen	-391	-506	-267	-275	-1.010
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.398	-1.592	468	-283	-820
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-1.853	-9.756	-2.354	-11	-2.548

3.6 Incidentele baten en lasten

Bedragen * € 1.000

Lasten	2023	2024	2025	2026
Bestuur en ondersteuning				
Ambtelijke competenties	-50	-50	0	0
Begrijpelijke teksten	-15	-15	-15	-15
Belastingsamenwerking H2OE (B)	-50	-50	0	0
BW 07-2021 MPG 2021	-251	10	2	2
BW 07-2022 MPG 2021	-150	-59	-36	-20
Dekking tekort begrotingsjaar 2023	0	-410	0	0
Energieprijzen	-975	0	0	0
Integriteit	-35	0	0	0
Invoering Wet Open Overheid (B)	0	0	0	0
Primitieve begroting 2021	31	40	0	0
Procesmanagement (B)	-80	0	0	0
Publieksfunctie en verduurzaming De Brinkhof (B)	-55	0	0	0
Regionale samenwerking belastingen H2OE	-15	0	0	0
Serviceformules	-24	-24	0	0
Uitgangspunten gemeentecommunicatie	-25	0	0	0
Verkeer, vervoer en waterstaat				
Gemeentelijk Verkeers- en VervoerPlan (GVVP)	-40	-20	0	0
Regie gebied Buurtmidden	-20	0	0	0
Verkeersveiligheid Zuiderzeestraatweg	-40	0	0	0
Economie				
Uitbreidingslocaties bedrijven	-10	0	0	0
Onderwijs				
Toekomstvisie en ontwikkelagenda	-50	-25	0	0
Sport, cultuur en recreatie				
Lokaal Sportakkoord	-20	0	0	0
Subsidie Monumenten	-10	0	0	0
Uitvoeringsplan Biodiversiteit	-25	0	0	0
Visie cultuurbeleving	-15	0	0	0
Sociaal domein				
Beleidsplan sociaal domein	-25	0	0	0
Financiële zelfredzaamheid inwoners	-140	0	0	0
Inclusieagenda en diversiteit	-70	0	0	0
Primitieve begroting 2021	-133	-133	0	0

Uitvoeringsprogramma Wonen Welzijn en Zorg (WWZ)	-50	-50	-50	0
Werkplaats regio Zwolle	-15	-15	-15	0
Volksgezondheid en milieu				
Dubbele vergrijzing	-50	0	0	0
Evaluatie afvalbeleid	-50	0	0	0
GGD NOG Robuust (1e begrotingswijziging 2023)	-16	-12	-8	0
Klimaatneutraal Oldebroek	-75	-75	-75	0
Stikstof	-50	-50	-50	0
Volkshuisv,leefomgeving,stedel.vernieuw.				
BW 07-2021 MPG 2021	-1.958	-277	-5	-5
BW 07-2022 MPG 2021	-1.472	-24	-324	-852
Erftransitie	-25	-25	0	0
Gebiedsvisie Wezep en Hattemerbroek	-25	0	0	0
Primitieve begroting 2021	-22	4	0	0
Programma Vitaal Platteland	-25	-25	0	0
Programma Woningbouwopgave	-350	-350	-350	0
Tegeboeking jaarschijf 2026 ivm dubbeling in jaarovergang	0	0	0	-14
Uitbreidingslocaties woningbouw	-20	0	0	0
Woonwagen en -standplaatsenbeleid	-25	0	0	0
Totaal lasten	-6.582	-1.621	-925	-887

Baten	2023	2024	2025	2026
Bestuur en ondersteuning				
BW 07-2021 MPG 2021	3	-2	1	1
BW 07-2022	3	2	2	2
Dekking tekort begrotingsjaar 2023	410	0	0	0
Klimaatneutraal Oldebroek	0	75	75	0
Economie				
BW 07-2022 MPG 2021	2	0	0	0
Sport, cultuur en recreatie				
Lokaal Sportakkoord	20	0	0	0
Subsidie Monumenten	10	0	0	0
Volksgezondheid en milieu				
Evaluatie afvalbeleid	50	0	0	0
Volkshuisv,leefomgeving,stedel.vernieuw.				
BW 07-2021 MPG 2021	2.206	270	2	2
BW 07-2022 MPG 2021	1.618	81	358	870
Totaal baten	4.583	500	438	872
Saldo	-1.999	-1.121	-487	-15

4 Paragrafen

4.1 Lokale Heffingen

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

4.1.1 Algemeen

De paragraaf lokale heffingen geeft informatie over:

- het heffingenbeleid;
- de geschatte inkomsten;
- de hoogte van de heffingen;
- de lokale lastendruk;
- het kwijtscheldingsbeleid.

4.1.2 Beleid

Wat willen we bereiken?

Bij het bepalen van de tarieven voor gemeentelijke belastingen hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- in principe worden de gemeentelijke belastingen jaarlijks met niet meer dan het inflatiepercentage verhoogd;
- voor producten en diensten worden zoveel mogelijk kostendekkende tarieven gehanteerd.

Hierna geven we in het kort aan hoe we omgaan met deze uitgangspunten in het kader van de Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voorschriften.

Op grond van de gegevens uit de meicirculaire 2022 is het indexpercentage bepaald op 2,6%.

De tarieven voor de begraafplaatsrechten 2023 zijn in vergelijking met de tarieven voor 2022 met het indexpercentage verhoogd.

Door de Omgevingswet veranderen de legesverordening en de legestarieven. De beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is 1 januari 2023. Als echter de digitalisering (het DSO) in oktober nog steeds problemen geeft, kan alsnog uitstel volgen. Zoals het er nu naar uitziet moet de legesverordening per 1 januari 2023 dus afgestemd zijn op de Omgevingswet. Daarbij blijft het uitgangspunt dat zoveel mogelijk kostendekkende tarieven worden gehanteerd.

De tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn kostendekkend, rekening houdend met de op basis van de BBV vastgestelde uurlonen en overhead. Conform het Beleids- en Beheerplan Water en Riolering zijn de tarieven rioolheffing met 1% verhoogd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met de volgende heffingen betaalt de gemeente specifieke kosten:

- Afvalstoffenheffing voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval;
- Rioolheffing voor het beheer van de gemeentelijke riolering;

- Leges voor vergunningverlening;
- Begraafplaatsrechten voor kosten van de gemeentelijke begraafplaatsen.

De inkomsten uit de onroerendezaakbelastingen, toeristenbelasting, forensenbelasting en precariobelasting gebruiken we als algemeen dekkingsmiddel. De inkomsten uit de reclamebelasting betalen we, na aftrek van de gemeentelijke kosten, door aan de ondernemersverenigingen.

4.1.3 Lokale heffingen

In de begroting voor het jaar 2023 verwachten we de volgende inkomsten uit lokale heffingen. Het is een eerste inschatting op basis van voorlopige gegevens. De definitieve tariefvoorstellen bieden we aan in de belastingverordeningen 2023. Naast de begrote opbrengsten voor 2023 staan ter vergelijking de begrote opbrengsten van 2022.

Bedragen * € 1.000

Lokale heffingen/Belastingsoort	2023	2022
Afvalstoffenheffing	3.036	2.797
Begraafplaatsrechten	571	557
Forensenbelasting	31	31
Omgevingsvergunningen	873	1.083
OZB eigenaren	4.936	4.769
OZB gebruikers	790	747
Precariobelasting	17	21
Reclamebelasting	30	0
Rioolheffing	1.600	1.575
Toeristenbelasting	700	696
Totaal	**12.583**	**12.275**

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De hoogte van de OZB is afhankelijk van de vastgestelde WOZ-waarde van het pand of de grond (object). Die waarde wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van marktontwikkelingen. Voor de OZB 2023 wordt de waarde van objecten per 1 januari 2022 bepaald. Daarna bekijken we of we de OZB-tarieven voor 2023 op basis van de nieuw bepaalde WOZ-waarden moeten bijstellen. Als de totale waarde van de onroerende zaken daalt, stijgt het heffingspercentage. Omgekeerd daalt het heffingspercentage als de totale waarde van de onroerende zaken stijgt. Bij de opstelling van deze begroting is de uitkomst van de herwaardering van de objecten voor 2023 (naar waardepeildatum 1 januari 2022) nog niet geheel afgerond.

De totale OZB-opbrengsten worden verhoogd met het inflatiepercentage van 2,6% . Deze verhoging is meegenomen in de berekening van de tarieven.

De OZB-opbrengsten nemen ook toe door nieuwe objecten. Bij de berekening van de OZB-tarieven is rekening gehouden met een minderopbrengst door bezwaarschriften, leegstand en oninbare posten.

De voorlopige tarieven OZB voor 2023 zijn berekend op:

OZB tarieven	Woningen		Niet woningen	
	2023	2022	2023	2022
Eigenaren	0,1055%	0,1135%	0,3031%	0,2966%
Gebruikers			0,2175%	0,2123%
Totaal	0,1055%	0,1135%	0,5206%	0,5089%

De definitieve OZB-tarieven volgen bij de vaststelling van de belastingverordeningen voor 2023.

Toeristenbelasting

In 2022 is het tarief toeristenbelasting per overnachting € 1,55. We stellen voor het tarief met het inflatiepercentage van 2,6% te verhogen tot € 1,59.

Voor verblijf op vaste standplaatsen wordt uitgegaan van forfaitaire tarieven, waarbij wordt uitgegaan van een gemiddeld aantal personen en overnachtingen. Uit onderzoek is gebleken dat op een vaste standplaats voor het verblijf houden door een of meer leden van eenzelfde huishouden in de periode april tot en met oktober (seizoenplaats) 70 overnachtingen door 2,3 personen plaatsvinden. Voor een heel jaar zijn deze aantallen 76 en 2,5.

Het tarief voor verblijf door leden van eenzelfde huishouden op vaste standplaatsen is voor 2022 voor een jaarplaats € 294,50 en voor een seizoenplaats € 249,55. Bij toepassing van het tarief van € 1,59 per overnachting worden die tarieven voor 2023 voor een jaarplaats € 302,10 en voor een seizoenplaats € 255,99.

Tariefsoort	2023	2022
Per overnachting	€ 1,59	€ 1,55
Vaste standplaats heel jaar	€ 302,10	€ 294,50
Vaste standplaats april t/m oktober	€ 255,99	€ 249,55

Forensenbelasting

Voor de forensenbelasting wordt een vast bedrag per woning geheven. Het tarief voor 2022 is € 303,00 per woning. We stellen voor dit tarief met het inflatiepercentage van 2,6% te verhogen tot € 310,88.

Tariefsoort	2023	2022
Vast bedrag	€ 310,88	€ 303,00

Precariobelasting voor standplaatsen

In de kernen Wezep en Oldebroek heffen we precariobelasting voor het uitstallen van te verkopen artikelen of eetwaren op openbare gemeentegrond met een kraam, een verkoopwagen of vergelijkend vervoermiddel. Het tarief voor 2022 is € 1,19 per dagdeel, per vierkante meter ingenomen grond, met een maximum van € 350,-per kwartaal. We stellen voor het tarief te verhogen met het inflatiepercentage van 2,6% tot € 1,22 en het maximumtarief van € 350,- te handhaven.

Tariefsoort	2023	2022
Per dagdeel, per m² grond	€ 1,22	€ 1,19
Maximumbedrag	€ 350,00	€ 350,00

Reclamebelasting
Voor het winkelgebied rond het Meidoornplein in Wezep en aan de Zuiderzeestraatweg in het centrum van Oldebroek wordt reclamebelasting geheven. Deze belasting betalen de gebruikers van onroerende zaken (niet-woningen) in deze gebieden, waarbij openbare aankondigingen aanwezig zijn die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. De opbrengst van de reclamebelasting wordt, na aftrek van de kosten die de gemeente voor de heffing en de inning maakt, doorbetaald aan de ondernemersverenigingen Oldebroek en Wezep-Hattemerbroek. Zij gebruiken deze gelden voor het organiseren van (collectieve) evenementen, het voeren van reclameacties, het organiseren van promotionele activiteiten en het bedrijven van public relations. Volgens het Convenant reclamebelasting gemeente Oldebroek kunnen de ondernemersverenigingen jaarlijks aan de gemeenteraad voorstellen om de tarieven voor de reclamebelasting aan te passen. De ondernemersvereniging Oldebroek heeft aangegeven het tarief met 1,5% te willen verhogen van € 375,00 tot € 380,00. De ondernemersvereniging Wezep-Hattemerbroek heeft niet aangegeven het huidige tarief van € 380,- gewijzigd te willen zien. Het voorstel is voor beide heffingslocaties een tarief van € 380,- te heffen.

In verband met corona heeft de gemeenteraad in 2021 besloten de reclamebelasting aan de ondernemers terug te betalen. Ook werd toen de geraamde opbrengst reclamebelasting aan beide ondernemersverenigingen uitbetaald. Voor 2022 is hetzelfde gedaan.

Rioolheffing

Verwachte kosten

De gemeente is wettelijk verplicht haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. In totaal verwachten wij hiervoor in 2023 € 1,6 miljoen aan toe te rekenen kosten. Onderstaand brengen we de verdeling van de kosten en de financiering in beeld. Daarnaast egaliseren we het tarief met een voorziening waaruit we in 2023 een onttrekking realiseren.

Bedragen * € 1.000

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	2023	2022
Kosten taakveld Riolering	1.040	955
Kosten taakveld KCC-Belastingen	15	14
Kosten taakveld Afwatering (33%)	46	44
Kosten taakveld Wegen (Vegen) 50%	64	64
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	0	0
Netto toe te rekenen kosten	1.165	1.078
Kwijtschelding	37	37
Overhead taakveld Riolering	198	198
Overhead taakveld KCC-Belastingen	13	13
Overhead taakveld Afwatering	15	15
Overhead taakveld Vegen	28	28
BTW (investeringen en exploitatielasten)	528	498
Onttrekking Voorziening Riool ter egalisatie tarief	-384	-292
Totale kosten	1.600	1.575
Opbrengst Heffingen (incl. oninbaar)	1.600	1.575
Dekkingspercentage	100,00%	100,00%

Herkomst middelen

Gemeenten mogen op grond van artikel 228a van de Gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. Ons uitgangspunt is dat we de rioolheffing volledig kostendekkend begroten. Dit is het geval.

Tarieven

We heffen rioolheffing van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

Voor woningen geldt een vast bedrag. Voor 2023 is dat € 151,68. Voor percelen die niet of niet in hoofdzaak een woonfunctie hebben, is de heffing afhankelijk van de hoeveelheid toegevoerd leiding- en grondwater. Voor veehouderijen berekenen we het tarief naar maximaal 500 m³ water. Voor percelen waarbij alleen regenwater wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering bedraagt de heffing 0,15% van de WOZ-waarde. Conform het Beleids- en Beheerplan Water en Riolering zijn de tarieven rioolheffing met 1% verhoogd, waarbij het tarief voor woningen deelbaar door 12 maanden is gemaakt.

Tariefsoort	2023	2022
Woningen	€ 151,68	€ 150,24
Bedrijven, 500 m³ water	€ 151,68	€ 150,24
Bedrijven, overige tarieven	naar rato	naar rato
Percentage WOZ-waarde	0,15%	0,15%

Afvalstoffenheffing

Vanaf 2021 is Diftar in Oldebroek ingevoerd. Huishoudens betalen, naast een vast bedrag per jaar, voor elke keer dat ze de restafvalcontainer laten ledigen. De inwoners krijgen op de aanslag van 2023 de aanslag van het vastrecht voor het belastingjaar 2023 en de afrekening van het aantal ledigingen in 2022.

Verwachte kosten

We hebben een wettelijke plicht om het afval van huishoudens in te zamelen. In totaal verwachten we in 2023 € 3,03 miljoen aan kosten welke zijn toe te rekenen aan afval. We gaan nog niet uit van de inzet van de voorziening afval voor egalisatie. Wel zetten we de voorziening in 2023 in voor het uitvoeren van de evaluatie van afvalbeleid. De definitieve tarieven en de eventuele inzet van de voorziening komen in de raad van december 2022.

In onderstaande tabel brengen we de verdeling van de kosten en de financiering in beeld:

Bedragen * € 1.000

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	2023	2022
Kosten taakveld Reiniging	2.532	2.510
Kosten taakveld Wegen (Vegen) 33%	42	42
Kosten taakveld KCC-Belastingen	6	6
Inkomsten taakvelden excl. Heffingen	-209	-333
Netto toe te rekenen kosten	2.371	2.225
Kwijtschelding	60	85
Overhead taakveld Reiniging	138	138
Overhead taakveld Wegen (Vegen) 33%	18	18
Overhead taakveld KCC-Belastingen	6	6
BTW	493	417
Onttrekking Voorziening Afval	-50	-93
Totale kosten	3.037	2.797
Opbrengst Heffingen (incl. oninbaar en verminderingen)	3.037	2.797
Dekkingspercentage	100,00%	100,00%

Herkomst middelen
We mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer afvalstoffenheffing voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen heffen. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In onze gemeente is de afvalstoffenheffing kostendekkend.

Tarieven
We berekenen de tarieven op basis van de totale begrote kosten voor afvalverwerking en het aantal huishoudens. De tarieven ronden we af op bedragen die deelbaar zijn door 12 maanden.

Tariefsoort	2023	2022
Vast bedrag per huishouden	€ 201,36	€ 174,96
Tarief per lediging restafval container	€ 8	€ 8
Extra GFT-container (incl. lediging)	€ 50	€ 50
Extra restafval container (excl.lediging)	€ 50	€ 50

Begraafplaatsrechten

Herkomst middelen
Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet mogen we rechten heffen voor het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen of van voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn. Daarnaast mogen gemeenten rechten heffen voor door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Deze rechten mogen maximaal kostendekkend zijn. In onze gemeente zijn de begraafplaatsrechten niet volledig kostendekkend.

Tarieven
Begin 2017 actualiseerden we het beheerplan begraafplaatsen en het financieringsplan. Onder de naam 'grafrecht' wordt een tarief geheven voor het recht op een graf en voor het onderhoud. We stellen voor de tarieven van de begraafplaatsen met het inflatiepercentage van 2,6% te verhogen.

Tariefsoort	Omschrijving	2023	2022
Grafrecht graf één overledene	voor 20 jaar	€ 1.712,43	€ 1.669,03
	voor onbepaalde tijd	€ 3.397,70	€ 3.311,60
Grafrecht graf twee overledenen	voor 20 jaar	€ 3.424,86	€ 3.338,07
	voor onbepaalde tijd	€ 6.795,40	€ 6.623,20
Grafrecht graf drie overledenen	voor 20 jaar	€ 4.087,00	€ 3.983,43
	voor onbepaalde tijd	€ 7.567,42	€ 7.375,65
Begraafrecht	persoon 12 jaar of ouder	€ 817,56	€ 796,84
Onderhoudsrecht algemeen graf		€ 522,72	€ 509,76
Vergunning opgraven		€ 43,66	€ 42,55

In onderstaande overzicht treft u de kostendekkendheid van het begraven.

Bedragen * € 1.000

Berekening kostendekkendheid begraafplaatsrechten	2023	2022
Kosten taakveld Begraven	98	96
Netto toe te rekenen kosten	98	96
Overhead toerekening	55	55
Totale kosten	153	151
Opbrengsten Begraafrecht	126	123
Dekkingspercentage	82,35%	81,52%

Leges

We mogen op grond van artikel 229 van de Gemeentewet rechten heffen voor door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. In totaal verwachten we in 2023 € 1,4 miljoen aan kosten te maken voor het in behandeling nemen van aanvragen. Hiervoor kunnen we leges heffen. In onderstaande tabel staat de kostendekkendheid van de leges.

Tarieven

Door de Omgevingswet veranderen de legesverordening en de legestarieven. De beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is 1 januari 2023. Als echter de digitalisering (het DSO) in oktober nog steeds problemen geeft, kan alsnog uitstel volgen. Zoals het er nu naar uitziet moet de legesverordening per 1 januari 2023 dus afgestemd zijn op de Omgevingswet. Daarbij blijft het uitgangspunt dat zoveel mogelijk kostendekkende tarieven worden gehanteerd.

Berekening kostendekkendheid:

Bedragen * € 1.000

Kostendekking Leges					
Hoofd-stuk	Para-graaf	Omschrijving paragraaf tarieventabel legesverordening	Totale kosten	Opbrengst leges	Dekking
1	1.1	Burgerlijke stand	45	41	90,95%
1	1.2	Reisdocumenten en NIK	137	109	79,18%
1	1.3	Rijbewijzen	122	87	70,78%
1	1.4	Verstrekkingen uit basisregistratie personen	3	3	96,24%
1	1.5	Overigen publiekszaken	7	5	70,31%
1	1.6	Gemeentearchief	niet begroot	niet begroot	
1	1.7	Leegstandwet	1	1	90,88%
1	1.7	Wet op de kansspelen	1	1	81,87%
1	1.7	Telecommunicatiewet	102	93	90,99%
1	1.7	Wegenverkeerswetgeving	14	13	94,34%
1	1.8	Diversen	3	3	90,07%
		Totale kostendekking hoofdstuk 1	435	354	81,38%
2	2.1-2.14	Omgevingswet	941	922	97,95%
		Totale kostendekking hoofdstuk 2	941	922	97,95%
3	3.1	Horeca	26	24	91,00%
3	3.2	Seksbedrijven	niet begroot	niet begroot	
3	3.3	Organiseren evenement	10	8	82,30%
3	3.4	Standplaatsen	1	1	90,92%
3	3.5	Kinderopvang	2	2	90,95%
3	3.7	Niet benoemd besluit	niet begroot	niet begroot	
		Totale kostendekking hoofdstuk 3	39	35	88,77%
		Totale kostendekking	1.415	1.311	92,60%

4.1.4 Vergelijkend overzicht van de lokale lastendruk

In de Atlas van de lokale lasten staat uitgebreide informatie over de ontwikkeling van de lokale belastingen in de gemeenten. In de uitgave van 2022 staat Oldebroek met de gemeentelijke woonlasten voor eigenaar-bewoners van meerpersoonshuishoudens op de 100e plaats. Nummer 1 heeft de laagste woonlasten en nummer 349 de hoogste. In 2021 stond Oldebroek op de 117e plaats van 374 gemeenten.

In onderstaande tabel staan de belastingtarieven en woonlasten in 2022 voor meerpersoonshuishoudens van de gemeente Oldebroek met een eigen woning, met een gemiddelde waarde, tegenover de landelijke tarieven.

Belastingsoort	Landelijk			Oldebroek
	Laagste	Gemiddelde	Hoogste	
OZB woningen	0,0342%	0,0978%	0,2393%	0,1135%
OZB niet-woningen	0,0678%	0,5208%	1,4883%	0,5089%
Afvalstoffenheffing	€ 39	€ 317	€ 491	€ 273
Rioolheffing	€ 91	€ 207	€ 500	€ 150
Woonlasten eigenaar-bewoner	€ 667	€ 904	€ 1.736	€ 853

In 2022 stegen de woonlasten in de gemeente Oldebroek ten opzichte van 2021 met € 67,- en liggen ze € 51,- onder het landelijke gemiddelde. De gemiddelde woonlasten in de provincie Gelderland zijn € 916,-. Dat is € 63,- boven de woonlasten van Oldebroek en € 12,- boven het landelijke gemiddelde.

In onderstaande tabel staan de belastingtarieven en woonlasten voor meerpersoonshuishoudens van de gemeente Oldebroek in 2022 ten opzichte van de regiogemeenten. Ze staan op volgorde van de hoogte van de woonlasten.

Belastingsoort	Harder-wijk	Putten	Nun-speet	Elburg	Olde-broek	Heerde	Hatttem	Ermelo
OZB woningen	0,1005%	0,0683%	0,1000%	0,1000%	0,1135%	0,1416%	0,1320%	0,1727%
OZB niet-woningen	0,4775%	0,3322%	0,3600%	0,3410%	0,5089%	0,5374%	0,6113%	0,6181%
Afvalstoffenheffing	€ 184	€ 173	€ 228	€ 264	€ 273	€ 247	€ 251	€ 215
Rioolheffing	€ 145	€ 218	€ 125	€ 211	€ 150	€ 171	€ 217	€ 220
Woonlasten	€ 724	€ 728	€ 767	€ 828	€ 853	€ 973	€ 1.020	€ 1.183

4.1.5 Kwijtscheldingsbeleid

Particulieren en ondernemers kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor belastingen die te maken hebben met een bedrijf is kwijtschelding niet mogelijk. In 2021 werd 317 keer kwijtschelding aangevraagd en verleenden we deze 272 keer. We verwachten dat deze aantallen in het begrotingsjaar 2023 niet veel afwijken.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

4.2.1 Algemeen

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende taak. Het is daarom belangrijk dat de raad zicht heeft op de financiële positie van de gemeente. Een goed financieel beleid is immers van groot belang om de taken te kunnen voortzetten. Daarbij gaat het niet alleen om de jaarlijkse lasten en baten in de exploitatiebegroting. Het beheer van financiële middelen speelt een minstens zo belangrijke rol. Ook de reserves en voorzieningen maken deel uit van de financiële positie van de gemeente. Om het benodigde inzicht te geven in de financiële positie moet helder zijn wat we tot de reserves en voorzieningen rekenen. Ook moet de gemeente een duidelijk beleid voeren over het vormen en aanspreken van reserves en voorzieningen. De gemeenteraad heeft in november 2017 de nota 'Reserves en voorzieningen' vastgesteld.

Deze paragraaf is onderdeel van het risicomanagementproces en geeft informatie over het beheersen van risico's. Risico's die de bedrijfsvoering van de gemeente Oldebroek kunnen belemmeren. We relateren deze risico's aan de financiële weerstand en geven inzicht in het zogenaamde weerstandsvermogen. Met weerstandsvermogen bedoelen we de financiële draagkracht van de gemeente bij onvoorziene tegenvallers. In de paragraaf beschrijven we waaruit het weerstandsvermogen bestaat. Ook beschrijven we de uitgangspunten van het risicomanagement (beleid). Verder geven we inzicht in de opbouw van het risicoprofiel (de gesignaleerde risico's), de opbouw van de weerstandscapaciteit (vrije middelen om de gesignaleerde risico's financieel op te kunnen vangen) en het weerstandsvermogen (koppeling van de risico's en de weerstandscapaciteit).

De omvang van de reserves en voorzieningen hangt samen met de risicopositie van de gemeente. Een belangrijke indicator voor het bepalen van de financiële positie is de ratio weerstandsvermogen. Hierbij zetten we de beschikbare weerstandscapaciteit af tegen de benodigde weerstandscapaciteit. De reserves en voorzieningen zijn een onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Andere componenten zijn onder andere de onbenutte belastingcapaciteit en bezuinigingsmogelijkheden. De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend op basis van het risicoprofiel van de gemeente.

Risico's

In een complexe organisatie als een gemeente is het inschatten van risico's lastig. We doen dit zo zorgvuldig mogelijk. We omschrijven risico's in termen van oorzaak - gebeurtenis - gevolg. Daarbij is het risico de gebeurtenis. Een gebeurtenis kan verschillende oorzaken en gevolgen hebben. Het is noodzakelijk deze te beschrijven. Immers, als we al in een vroeg stadium nadenken over de mogelijke risico's van projecten of bepaald beleid, kunnen we risico beperkende maatregelen nemen. Een maatregel kan de kans dat het risico zich zal voordoen, verkleinen (preventieve maatregel) of de impact verkleinen als het risico zich voordeed (beperkende maatregel).

Als wij ons bewust zijn van een risico, kunnen we kiezen hoe wij erop reageren. De volgende risicostrategieën en preventieve maatregelen zijn mogelijk:

- Accepteren: Dit is alleen aan de orde bij een zeer kleine kans en/of zeer kleine gevolgen, of als er nagenoeg geen invloed mogelijk is. Wij kunnen ervoor kiezen het risico volledig zelf te nemen, waarbij het beschikbaar weerstandsvermogen als buffer geldt.

- Uitbesteden/overdragen: Wij kunnen ervoor kiezen het risico (deels) bij derden te plaatsen. Bijvoorbeeld door ons te verzekeren of door middel van contractonderhandelingen met een leverancier of aannemer.

Om de gevolgen van het concrete risico te voorkomen, te verminderen of op te lossen, kunnen we beheersmaatregelen treffen.

- Voorkomen: Eén of beide van de factoren kans en gevolg wegnemen.
- Verminderen: Eén of beide van de factoren kans en gevolg afzwakken.

Als risico's concreet zijn, treffen wij een voorziening. Als risico's onzichtbaar zijn, vormen we een bestemmingsreserve. Het kan ook zijn dat bepaalde jaarlijks terugkerende concrete risico’s zich vrijwel zeker voordoen. Dan maken wij een keuze of wij de financiële gevolgen al dan niet regulier opnemen in de geraamde lasten van de exploitatie.

Periodiek bepalen wij de omvang en impact van de risico's (kans x financieel gevolg). De impact en omvang van de totale risico's vormen de benodigde weerstandscapaciteit. We maken onderscheid tussen exploitatierisico's en risico’s die voortkomen uit grondexploitatie en projecten. Deze risico's kunnen namelijk betekenis hebben voor de financiële positie van de gemeente.

4.2.2 Beleid

Concrete risico’s

Voor concrete risico’s hebben we specifieke voorzieningen getroffen in de vorm van verzekeringen. Voorbeelden zijn brandverzekeringen voor gemeentelijke gebouwen, aansprakelijkheidsverzekeringen voor personeel en materieel van de gemeente, en voor ambtenaren een ongevallenverzekering en rechtsbijstandverzekering.

Kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud en de vervanging van kapitaalgoederen hebben we beheerplannen opgesteld. Op basis van de meerjarenraming in die beheerplannen vormen we reserves. Daaruit kunnen we (toekomstige) kosten betalen.

Sluimerende risico’s

Ondernemersrisico's, de sociale structuur en openeinderegelingen zijn voorbeelden van sluimerende (latente) risico's. Bij het ontwikkelen en vaststellen van beleid benoemen we deze zo specifiek mogelijk.

Algemene dienst en projecten

Ook in de exploitatie van de algemene dienst en in (investerings)projecten kunnen zich risico’s voordoen. We beschrijven deze systematisch en houden bij welke beheersmaatregelen we treffen.

Grondbedrijf

Daarnaast komen risico's voor in het grondbedrijf. Voor het grondbedrijf hebben we in 2022 de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Deze berekening staat in het meerjarenprogramma van het grondbedrijf (MPG). Op basis van de werkelijke situatie eind 2021 pasten we het risicoprofiel van het grondbedrijf aan. Resultaten van de grondexploitatiebegrotingen komen ten gunste of ten laste van de Reserve Algemeen Grondbedrijf (RAG). De RAG heeft als doel ondernemersrisico’s van het grondbedrijf door de productie van bouwgrond in grondexploitatiecomplexen op te vangen. De

financiële risico’s van de complexen brengen we ten gunste of ten laste van de RAG. Hierdoor is de begrotingspositie van de gemeente in principe niet betrokken bij de risico’s die projecten met zich meebrengen. Dit geldt alleen zolang de omvang van de risico's binnen de omvang van de RAG blijven. Voorwaarde is dan ook dat het saldo van de RAG voldoende is om risico’s op te vangen en af te dekken.

Risicoscore

Op basis van het indelen van de risico’s stellen we een risicokaart op. Deze kaart geeft een indicatie van de mogelijke impact van het risico. De risicokaart is gebaseerd op het door ons vastgestelde beleid voor risicomanagement. Bij het intekenen van een risicoscore geldt: hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor aanpak van het risico.

4.2.3 Risicokaart

Op basis van de benoemde risico’s geven we 10 risico's van de algemene dienst weer in de actuele risicokaart. Gedurende het jaar troffen wij verschillende beheersmaatregelen, beoordeelden we risico’s anders, vielen risico’s weg en kwamen er een aantal risico’s bij. De kans betreft de hoogte van de waarschijnlijkheid(het percentage) dat het risico nadelige gevolgen heeft binnen een bepaalde termijn.

Impact (financieel gevolg)	Kans 1 (1-20%)	Kans 2 (21-40%)	Kans 3 (41-60%)	Kans 4 (61-80%)	Kans 5 (81-100%)
5 (= > € 500.000)	3	1	1	2	0
4 (= / > € 100.000 < € 500.000)	0	0	1	0	0
3 (= / > € 50.000 < € 100.000)	0	2	0	0	0
2 (= /> € 25.000 < € 50.000)	0	0	0	0	0
1 (< € 25.000)	0	0	0	0	0
Geen geldgevolgen	0	0	0	0	0

4.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Risicoprofiel exploitatie/algemene dienst

Op basis van de analyse van de concrete risico's van de algemene dienst is de benodigde weerstandscapaciteit afgerond € 4 miljoen. Van deze risico’s is berekend wat de kans is dat het risico zich voor doet met het mogelijk financieel gevolg. Dit is gelijk aan de gemelde risico's in de jaarrekening 2021. Dit is exclusief het risico van de grondexploitatie.

Grootste risico's

Er vallen 3 risico's in het rood gearceerde deel (rechtsboven) van de risicokaart. Het gaat om de volgende risico's.

Nr.	Onderwerp	Risicobeschrijving	Kans op optreden	Finan-cieel gevolg	Kans * gevolg	Benodigde weerstands-capaciteit (* € 1.000)
1	Implementatie omgevingswet	De omgevingswet moet geimplementeerd worden. Bij raadsbesluit 28 mei 2019 is een deel van het gevraagde budget toegekend en is besloten 1,1 mln. te reserveren via het weerstandsvermogen over het deel wat voor de implementatie nog onzeker is. De kans van voorkomen is ingeschat op 70%. Daarom is een bedrag van € 770.000 binnen de weerstandscapaciteit gereserveerd.	4	5	20	770
2	Onderwijs-huisvesting	De markt voor schoolgebouwen is enorm aangetrokken. Dit kan ertoe leiden dat de aanbestedingsresultaat van IKC de Rank van € 3 mln. en in de verdere toekomst aandere aanbestedingsresultaten op het gebied van schoolbouw de budgetten overtreffen. Er kan enigsins gesnoeid worden in de bestekken, maar daar zit wel een limiet aan. We zien daar een potentieel risico van € 0,5 mln tegen 70% kans.	4	5	20	350

3	Sociaal Domein	Voor jeugd hanteren we een realistische begroting en gaan we er voor het eerst sinds de decentralisaties vanuit dat we binnen het budget blijven. Voor de Wmo doen we dat vooralsnog ook, maar we zien wel meer opwaartse druk vanwege de vergrijzing en de invoering van het abonnementstarief (maximering eigen bijdrage). We zien daar een potentieel risico van € 0,5 mln tegen 50% kans.	3	5	15	250
Totaal risico's rood gearceerde deel						1.370
Overige risico's algemene dienst						2.653
Totaal risico's algemene dienst						4.023
6	Risicoanalyse grondbedrijf algemeen	Tegenvallende opbrengsten en kosten van grond-exploitaties	5	5	25	3.085
Totaal risico's grondbedrijf						3.085
Totaal risico's						7.108

4.2.5 Beschikbare weerstandscapaciteit

Onder beschikbare weerstandscapaciteit verstaan wij de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om risico's te kunnen opvangen, als die zich daadwerkelijk voordoen. De hoogte van de beschikbare weerstandscapaciteit bepalen we door de hoogte van de vrij aanwendbare reserves per jaarschijf te bepalen. Bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit houden we de toekomstige winstpotentie van de grondexploitatie (-complexen) en de positieve begrotingssaldo uit exploitatie buiten de berekening vanuit voorzichtigheid.

De weerstandscapaciteit bedraagt als volgt:

Weerstandscapaciteit (* € 1.000)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Algemene reserve	6.414	6.004	6.414	6.414
Tekort 2023 uit Alg. Res. - in 2024 herstel	-410	410	0	0
Reserve grondexploitatie	3.058	3.058	3.058	3.058
Totaal	9.062	9.472	9.472	9.472
Weerstandsratio	1,27	1,33	1,33	1,33

Bij het opstellen van de begroting 2023 had de gemeente een weerstandscapaciteit van € 9,1 miljoen, bij een risicoprofiel van € 7,1 miljoen. Omdat het jaar 2023 een tekort liet zien van € 410.000 vullen we dit tekort aan vanuit de Algemene Reserve. We zien dit als een investering om onze doelen te halen. In 2024 storten vullen we hetzelfde bedrag terug in de Algemene Reserve om ons weerstandsvermogen op peil te houden.

De weerstandsratio is 1 als er genoeg weerstandscapaciteit is om de risico's af te dekken. De gemeenteraad heeft de bandbreedte van de weerstandsratio vastgesteld op 1,0 tot 1,4. De weerstandsratio stellen we vast volgens de beoordelingssystematiek van de Provincie Gelderland. De weerstandsratio bedraagt op dit moment 1,27 voor 2023 en meerjarig komt hij uit op 1,33. Gezien het financieel perspectief stijgt het weerstandsvermogen, bij gelijkblijvende risico's, naar boven de 1,4.

4.2.6 Weerstandsvermogen

Restant beschikbaar weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 9,1 miljoen. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt afgerond € 7,1 miljoen. Daarmee beschikken we bij de meerjarenbegroting 2023 over een weerstandsvermogen van 1,33. Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen gebruiken we een waarderingstabel die in samenwerking met het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente is opgesteld. Ten opzichte van de jaarrekening 2021 is het ratio gelijk voor 2023. Ons weerstandsvermogen valt in de klasse "Voldoende".

Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)

De voor 2023 berekende tarieven voor de onroerendezaakbelastingen zijn op het moment van opstellen van deze tekst deels gebaseerd op prognosewaarden en kunnen na afronding van de WOZ-taxaties nog wijzigen. Het voorlopig voor eigenaren van woningen berekende tarief van 0,1055% is lager dan de norm van 0,1729% die het rijk voor het jaar 2022 heeft vastgesteld voor artikel 12-gemeenten in de meicirculaire. De voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen berekende tarieven van respectievelijk 0,3031% en 0,2175% zijn hoger dan de norm voor artikel 12-gemeenten. De totale onbenutte belastingcapaciteit is € 1.550.895.

Stille reserves

De stille reserves zijn de 'geschatte' waarde van onze participaties in het aandelenkapitaal van vijf bedrijven. De economische waarde baseren we op de boekwaarde per aandeel, meegegeven in de jaarstukken 2021 van de betreffende bedrijven. Het totaal van de stille reserves is per 31 december 2021 € 11 miljoen. Dit bedrag bestaat uit.

Participatie	Aantal aandelen	Boekwaarde per aandeel	Nominale waarde	Economische waarde (geschat)	Stille reserves participaties (geschat)
Alliander	269.681	€ 32	€ 1.348.405	€ 8.532.707	€ 7.184.302
BNG	9.750	€ 92	€ 24.375	€ 892.320	€ 867.945
Vitens	18.693	€ 96	€ 18.693	€ 1.802.192	€ 1.783.499
Inclusief Groep	2.240	€ 397	€ 299.040	€ 890.064	€ 591.024
Afvalsturing Friesland	58	€ 15.896	€ 26.100	€ 921.968	€ 895.868
Totaal			€ 1.716.613	€ 13.039.251	€ 11.322.638

Gebruik van de stille reserve leidt tot een structurele vermindering van de jaarlijkse inkomsten uit dividenden. Vanwege deze invloed op de exploitatiebegroting en het moeilijk ten gelde maken, nemen we dit vermogen niet mee in het bepalen van het beschikbare weerstandsvermogen.

4.2.7 Bedrijvenpark H2O BV

Omschrijving

De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek hebben een samenwerkingsovereenkomst voor het realiseren en exploiteren van een bedrijvenpark. Het bedrijvenpark richt zich vooral op het aantrekken van bedrijven in de logistieke sector. Om dat te realiseren is het bedrijvenpark aangewezen als 'bovenregionaal' bedrijventerrein. De (nieuwe) bestemmingsplannen voor beide plandelen (Oldebroek en Hattem) en voor een nieuw open afrittenstelsel als aansluiting van het bedrijvenpark op de A28 zijn in september 2018 vastgesteld. De beroepstermijn is verstreken en de bestemmingsplannen zijn onherroepelijk.

Grondexploitatie

Jaarlijks wordt de grondexploitatieberekening geactualiseerd. De uitkomst (contante waarde) van de in maart 2021 opgestelde berekening is positief. Deze is ook vastgesteld door de AVA in april 2022.

De jaren daarvoor kwam de grondexploitatie negatief uit en stond iedere gemeente garant voor één derde deel door een voorziening op te nemen. Deze voorziening is nu geheel vrijgevallen en daarmee is de reserve "afrit A28 Bedrijventerrein H2O" gevuld.

Bestemmingsreserve

In de overeenkomst met de Provincie Gelderland, Rijkswaterstaat en de Ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek BV, die op 14 maart 2019 is ondertekend en het addendum A28 van 31 maart 2022, is afgesproken dat wij bijdragen aan de financiering van het nieuwe op en afrittenstelsel. De bijdrage is € 1 miljoen. Dit bedrag hebben wij beschikbaar in de reserve.

Garantstellingen

De gemeenten staan garant voor de leningen die door financiers aan het Bedrijvenpark H2O zijn verstrekt. De totale garantstelling is €39 miljoen. Elk van de drie gemeenten
staat garant voor een derde deel van dat bedrag. Wij hebben het risico van de garantstelling bepaald op 10% van het bedrag waarvoor we garant staan. De laatste ontwikkelingen zijn positief waardoor het risicobedrag 2021 is aangepast naar 10% van het gedeelte van de huidige langlopende lening waarvoor wij garant staan zijnde € 690.000.

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag is vastgesteld op € 690.000,-.

Wijze van berekening

Door elk van de drie gemeenten is voor een bedrag van € 13 miljoen aan garantstelling ten opzichte van de kredietfaciliteit bij financiers verleend. Van de kredietfaciliteit is een langlopende lening voor een bedrag van € 20,7 mln opgenomen. Elke gemeente staat garant voor 1/3 deel van 20,7 mln zijnde € 6,9 mln. Het risicobedrag is 10% van deze € 6,9 miljoen.

Beheersing van het risico

Om de risico's te beheersen stellen we jaarlijks een risicomanagementrapportage op voor de

betrokken gemeenten. Het Bedrijvenpark maakt jaarlijks een grondexploitatieberekening en een liquiditeitsprognose.

4.2.8 Kengetallen

Bedragen * € 1.000

1a. Netto schuldquote	Rekening 2021	Jaarschijf 2023 (primair)	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)
A. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	23.960	34.597	35.721	36.135	36.168
B. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < een jaar	9.181	9.181	9.181	9.181	9.181
C. Overlopende passiva	9.195	9.195	9.195	9.195	9.195
D. Financiële vaste activa	0				
E. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	18.104	7.104	7.104	7.104	7.104
F. Liquide middelen	0	0	0	0	0
G. Overlopende activa	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011
H. Totale baten	85.392	85.168	83.160	83.399	80.177
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	23%	48%	50%	51%	53%

Bedragen * € 1.000

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Rekening 2021	Jaarschijf 2023 (primair)	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)
A. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	23.960	34.597	35.721	36.135	36.168
B. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < een jaar	9.181	9.181	9.181	9.181	9.181
C. Overlopende passiva	9.195	9.195	9.195	9.195	9.195
D. Financiële vaste activa	6.323	7.791	7.774	7.757	7.740
E. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	18.104	7.104	7.104	7.104	7.104
F. Liquide middelen	0	0	0	0	0
G. Overlopende activa	5.011	5.011	5.011	5.011	5.011
H. Totale baten	85.392	85.168	83.160	83.399	80.177
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	15%	39%	41%	42%	43%

Bedragen * € 1.000

2. Solvabiliteitsratio	Rekening 2021	Jaarschijf 2023 (primair)	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)
A. Eigen vermogen	35.454	34.518	34.302	34.295	34.323
B. Balanstotaal	91.117	100.668	101.309	101.441	100.492
Solvabiliteit (A/B) x 100%	39%	34%	34%	34%	34%

Bedragen * € 1.000

3. Kengetal grondexploitatie	Rekening 2021	Jaarschijf 2023 (primair)	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)
A. Niet in exploitatie genomen bouwgronden					
B. Bouwgronden in exploitatie	2.841	415	882	600	- 220
C. Totale baten	85.392	85.168	83.160	83.399	80.177
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	3%	0%	1%	1%	0%

Bedragen * € 1.000

4. Structurele exploitatieruimte	Jaarschijf 2023 (primair)	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)
A. Totale structurele lasten	79.047	79.270	78.689	78.726
B. Totale structurele baten	80.995	82.735	83.036	79.305
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	2.508	2.489	2.489	2.489
D. Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	2.552	2.580	2.514	2.467
E. Totale baten	85.168	83.160	83.399	80.177
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	2,34%	4,28%	5,24%	0,69%

5. Woonlasten meerpersoonshuishouden	Rekening 2021	Jaarschijf 2023 (primair)	Jaarschijf 2024 (primair)	Jaarschijf 2025 (primair)	Jaarschijf 2026 (primair)
A. OZB lasten voor gemiddelde WOZ waarde	€ 359	€ 339	€ 339	€ 339	€ 339
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	€ 149	€ 152	€ 152	€ 152	€ 152
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 278	€ 321	€ 321	€ 321	€ 321
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin					
E. Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	€ 786	€ 812	€ 812	€ 812	€ 812
F. Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in het voorafgaande begrotingsjaar	€ 811	€ 904	€ 904	€ 904	€ 904
Woonlasten (A t/m D) t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%	97%	90%	90%	90%	90%

Beoordeling kengetallen BBV

Uit de verschillende kengetallen in de vorige tabellen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben, indien de structurele exploitatieruimte groot is of de gemeente over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Kortom, het is dus niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente of provincie.

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Oldebroek laat in de begroting 2023 hierin een stijging zien ten opzichte van de jaarrekening 2021. Dit heeft te maken met de in 2022 en 2023 verder te verwachten investeringen in materiële vaste activa waarvoor leningen afgesloten worden. Het percentage van de netto-schuldquote kan als voldoende worden beschouwd. De signaalwaarden voor de netto schuldquote bedragen 100% en 130% . Komt dit over de 130% dan is het onvoldoende.

Voor 2023 gaan wij onder andere investeren in de uitvoering van het Klimaat bestendig centrumplan Wezep(KC-plan), sporthal Kamphal, Nieuwbouw 'De Rank' en 'De Regenboog'. Als een investering uiteindelijk niet heeft plaatsgevonden, dan zal deze doorgeschoven worden naar het volgende jaar. We hoeven dan uiteindelijk geen gelden aan te trekken met een rent typische looptijd langer dan één

jaar. Door deze situatie wordt de netto schuldquote in het realisatie jaar uiteindelijk lager ten opzichte van de begroting.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De ratio van de gemeente Oldebroek blijft met 34% nog altijd voldoende op peil en blijft het boven het landelijke gemiddelde (31%). Meerjarig blijft de solvabiliteitsratio stabiel. Net als bij de netto schuldquote is deze ratio ten opzichte van de realisatie afhankelijk van o.a. investeringen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de complexen) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De grond staat volgens dit overzicht tegen een lage waarde op de balans. De hoogte van bouwgrond in exploitatie zal bij eventuele afwaarderingen, marginaal effect hebben op het eigen vermogen.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt in structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. We zien dat door de extra middelen die het Rijk in het vooruitzicht heeft gesteld we meerjarig een positief exploitatieruimte hebben. Dit komt mede doordat we in de nieuwe begroting uitgaan van veel incidentele uitgaven.

Conclusie

De solvabiliteit voor 2023 is 34% en zal deze begroting technisch meerjarig stabiel blijven. De netto schuldquote blijft beneden de eerste signaalwaarde van 100%. Na toevoeging van de financiële activa (oa. deelnemingen, leningen o/g)zal de netto schuldquote verder dalen ten opzichte de eerste signaalwaarde. De weergegeven kengetallen geven de financiële situatie van de gemeente Oldebroek weer. De praktijk leert dat de geplande investeringen nooit helemaal doorgang vinden en dat van invloed kan zijn op de bovengenoemde kengetallen ten opzicht van de realisatie. De bovenstaande kengetallen geven aan dat de financiële positie in orde is. Wij kunnen aan onze betalingsverplichtingen voldoen.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

4.3.1 Algemeen

De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. In de openbare ruimte vinden veel activiteiten plaats op het gebied van wonen, werken en recreëren. De gemeente beheert en onderhoudt wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen is nader uitgewerkt in beheerplannen en heeft financiële consequenties. Deze worden vertaald in de begroting. Met deze paragraaf worden de kaders en financiële stand van zaken inzichtelijk gemaakt voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen en de financiële consequenties daarvan. De in deze paragraaf uitgewerkte begroting is gebaseerd op de huidig geldende beheerplannen.

De kapitaalgoederen zijn als volgt opgenomen in deze paragraaf:

- Openbare ruimte
- Gebouwen
- Overige (tractie en meubilair)

Het beleid van de gemeente Oldebroek voor het onderhoud van kapitaalgoederen is vastgelegd in onderstaande nota's en verordeningen.

Beheerplan	Geldend voor de periode van:	Vastgesteld op:
Beheerplan Water & Riolering	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Openbare Verlichting	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Wegen	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Civiele Kunstwerken	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Verkeersregelinstallaties	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Groen	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Bebording & Straatmeubilair*	2020-2025	05-11-2020
Beheerplan Gemeentelijke gebouwen	2018-2021	25-01-2018
Beheer- en financieringsplan begraafplaatsen	2017-2022**	09-03-2017
Beheerplan Gemeentehuis & Meubilair	2020-2025	28-05-2020
Beheerplan Tractie	2020-2025	

*dit beheerplan betreft een ideaalcomplex

** aan het beheer- en financieringsplan is geen expliciete looptijd opgenomen, gekozen is voor 5 jaar, reguliere termijnen

Financiële opbouw beheerplannen

De beheerplannen bestaan uit een drietal componenten:

- Het dagelijks onderhoud, welke jaarlijks terugkeert. Deze wordt jaarlijks via de exploitatie verantwoord.
- Het groot onderhoud, welke jaarlijks kan fluctueren. Deze wordt ten laste gebracht van de onderhoudsreserves. Aan deze reserves wordt jaarlijks een vast bedrag toegevoegd om de onderhoudskosten te egaliseren.
- De investeringen. Vanaf 2017 moeten investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. Investeringen komen door middel van kapitaallasten in de exploitatie terecht. Deze kapitaallasten worden door middel van een reserve kapitaallasten geëgaliseerd.

Voor de financiering van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, de gemeentelijke gebouwen en het materieel zijn bestemmingsreserves beschikbaar. Aard en reden en criteria voor toevoeging en onttrekking aan de bestemmingsreserves zijn:

Aard van de bestemmingsreserve	Reden van de bestemmingsreserve	Criteria toevoeging	Criteria onttrekking
Egalisatie van onderhouds- en investeringskosten	Egalisatie van kosten op basis van het beheerplan	Gemiddeld begroot bedrag per jaar op basis van de looptijd van het beheerplan	De werkelijke uitgaven voor groot onderhoud en afschrijvingslasten van investeringen

Beheerplannen worden opgesteld op basis van een inschatting van het benodigde onderhoud en vervangingen. Beheersmaatregelen over grote tijdsperiodes worden gekenmerkt door een mate van onzekerheid. Deze onzekerheid ontstaat door interpretatie van de onderhoudsstatus van de te beheren objecten, gehanteerde termijnen van onderhoud en het inschatten van aan de maatregelen verbonden kosten. Het kan dus voorkomen dat uitgaven eerder of later uitgevoerd worden dan gepland of dat de werkelijke kosten hoger of lager uitvallen. Deze middelen blijven beschikbaar in de voorziening of reserve. Het periodiek (eens per vier jaar) actualiseren van de beheerplannen is nodig om te bekijken of de hoogte van de reserves en voorzieningen nog toereikend is.

4.3.2 Wegen

Algemeen

Dagelijks en klein onderhoud aan wegen wordt in de exploitatie verantwoord. Het groot onderhoud vindt plaats aan de hand van jaarlijkse inspecties op basis van de in het beheerplan opgenomen uitgangspunten. Uitgangspunt blijft dat voor alle wegen kwaliteitsniveau B (op basis van de CROW-systematiek) wordt beoogd om kapitaalvernietiging te voorkomen. De bermen in het buitengebied worden tweemaal per jaar gemaaid, binnen de bebouwde kom gemiddeld 14 keer per jaar.

Werkzaamheden

Voor wegen, pleinen, voet- en fietspaden wordt, op basis van de gehouden inspecties, een onderhoudsplan opgesteld. Dit zijn zogenaamde "geplande werkzaamheden". Daarbij wordt zo veel

mogelijk gestuurd op integraal werken, dat wil zeggen, gecombineerd werken met bijvoorbeeld riolering en openbaar groen.

In 2023 zal er extra aandacht zijn voor het onderhoud van fietspaden. Knelpunten in het onderhoud zullen worden opgelost.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan wegen	Begroting 2023
Dotatie onderhoudsreserve	825
Dotatie egalisatiereserve	257
Uitgaven groot onderhoud	555

Bedragen * € 1.000

Investeringen Wegen	Jaar	Geplande investering
Rehabilitatie Wegen 2023	2023	297

4.3.3 Openbare verlichting

Algemeen

Er wordt gewerkt op basis van het beheerplan Openbare Verlichting 2021-2025. Vanuit het beheerplan is een traject ingezet dat inzet op het combineren van verduurzaming en vervanging van masten en armaturen (ombouw naar LED) ingezet. In het kader van “Oldebroek klimaatneutraal” is het beheerplan zo opgezet dat met zo weinig mogelijk kapitaalvernietiging, voor 2025 alle oude armaturen (gaslampen) vervangen zijn door armaturen met LED-verlichting.

Voor elektra, regulier onderhoud en reparaties worden jaarlijks budgetten in de begroting opgenomen. Voor het verkeerstechnisch veiligheidsaspect wordt het kwaliteitsniveau zoals bepaald door de landelijke normen van het NSVV (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde) aangehouden. Deze zijn verwerkt in het beheerplan Openbare Verlichting.

Werkzaamheden

In 2023 wordt verder gewerkt aan de in het beheerplan aangegeven vervangingen, waarbij voor zover dat mogelijk is, de aanleg van LED-verlichting wordt versneld. Daarnaast geldt de afspraak dat wordt aangesloten op combinatie-werkzaamheden met wegen, riolering en openbaar groen (zoals bijvoorbeeld het Meidoornplein en KC plan Wezep).

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Openbare Verlichting	Begroting 2023
Dotatie onderhoudsreserve	4
Dotatie egalisatiereserve	105
Uitgaven groot onderhoud	59

Bedragen * € 1.000

Investeringen Openbare Verlichting	Jaar	Geplande investering
Armaturen 2023	2023	269
Masten 2023	2023	74

4.3.4 Verkeerregelinstallaties

Algemeen

Verkeersregelinstallaties (VRI's) dienen om op kruispunten het verkeer veilig en ordelijk te laten verlopen. Daarbij wordt rekening gehouden met de kwetsbare verkeersdeelnemers ((brom-)fietsers en voetgangers). Vaak is er dan sprake van een meer complexe verkeerssituatie. Gemeente Oldebroek heeft in totaal vier VRI's, die alle in Wezep staan.

Werkzaamheden

De VRI op de Stationsweg bij de entree van de Prinses Margrietkazerne zit bijna op het einde van de levensduur. Nagedacht wordt over de wijze van vervangen. De overige automaten zitten nog niet op het einde van hun technische levensduur. In 2023 worden bij een aantal VRI's de masten geschilderd.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Verkeersregelinstallaties	Begroting 2023
Dotatie onderhoudsreserve	3
Dotatie egalisatiereserve	5
Uitgaven groot onderhoud	8

Bedragen * € 1.000

Investeringen Verkeersregelinstallaties	Jaar	Geplande investering
Voor 2023 staan er geen investeringen gepland	2023	0

4.3.5 Civiele kunstwerken

Algemeen

Civiele kunstwerken betreffen de in de gemeente aanwezige bruggen en grote(re) duikers. Voor het onderhoud en/of de vervanging is de gemeente verantwoordelijk.

Werkzaamheden

Eind 2018/begin 2019 heeft er een inspectie plaatsgevonden op de aanwezige bruggen en duikers. Hierdoor hebben we een duidelijk beeld gekregen van de hoeveelheid en staat van deze beheergroep. Deze gegevens zijn verwerkt in het beheerplan Civiele kunstwerken 2021 -2025. In 2021 zijn aan een vijftal kunstwerken de meest noodzakelijke herstelwerkzaamheden verricht, welke levensduurverlengend zijn. In 2022 zijn inspecties uitgevoerd en daaruit volgt dat in 2023 aan twee bruggen versterkingsmaatregelen moeten plaatsvinden, om de brug veilig te houden.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Civiele Kunstwerken	Begroting 2023
Dotatie onderhoudsreserve	9
Dotatie egalisatiereserve	21
Uitgaven groot onderhoud	0

Bedragen * € 1.000

Investeringen Civiele Kunstwerken	Jaar	Geplande investering
Voor 2023 staan er geen investeringen gepland	2023	0

4.3.6 Groen

Algemeen

Het openbaar groen en de begraafplaatsen waarvoor in het verleden geen onderhoudsrechten zijn geheven, worden onderhouden op beeldkwaliteitsniveau C. In afwijking op de overige beheerplannen is het groot onderhoud (snoeien van beplantingen en bomen) opgenomen in de exploitatie omdat dit onderdeel van een ideaalcomplex is. Dit komt omdat het snoeien van de beplantingen en bomen, planmatig en met een regelmatig terugkeerpatroon wordt uitgevoerd. Veel van de bewonersinitiatieven en zelfbeheerprojecten vinden plaats in het groen.

Werkzaamheden

Net als voorgaande jaren wordt ook in 2023 ingezet op de renovatie van groenvoorzieningen die niet meer voldoen aan het technische beeldkwaliteitsniveau C of die een onderdeel vormen van renovatielocaties van bijvoorbeeld wegen en riolering (Meidoornplein en KC-plan).

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Groen	Begroting 2023
Dotatie onderhoudsreserve	173
Dotatie egalisatiereserve	0
Uitgaven groot onderhoud	139

Bedragen * € 1.000

Investeringen Groen	Jaar	Geplande investering
Voor 2023 staan er geen investeringen gepland	2023	0

4.3.7 Begraafplaatsen

Algemeen

In 2017 zijn het beheer- en financieringsplan gemeentelijke begraafplaatsen vastgesteld. Met deze plannen is inzicht ontstaan in het verloop van de voorzieningen grafrecht en onderhoud. Gelijktijdig met deze plannen is de beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen geactualiseerd. Hierdoor is het sinds 2017 mogelijk om lange afdekplaten op de graven aan te brengen, is er geen vergunningstelsel voor gedenktekens meer en zijn de tijden voor teraardebestelling verruimd.

Het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen (met onderhoudsrecht) vindt plaats op basis van beeldkwaliteitsniveau A.

Werkzaamheden
In 2023 worden op alle begraafplaatsen gazon- en beplantingsrenovaties uitgevoerd. Deze renovaties worden uitgevoerd op basis van beeldkwaliteit.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Begraafplaatsen	Begroting 2023
Uitgaven onderhoud	368

Bedragen * € 1.000

Investeringen Begraafplaatsen	Jaar	Geplande investering
Voor 2023 staan er geen investeringen gepland	2023	0

4.3.8 Speelvoorzieningen

Algemeen
Op 28 mei 2020 is het speelbeleids- en beheerplan vastgesteld. Met het nieuwe speelbeleidsplan kunnen de speel- en sportplekken opnieuw ingericht worden. Aandachtspunten hierbij zijn onder andere zelfbeheer, participatie, natuurlijk spelen, klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Werkzaamheden
De onderhoudsstaat van de speelplekken is nu zodanig dat tot en met 2025 nagenoeg alle speel- en sportplekken geheel heringericht worden, conform het beheerplan. Hiervoor wordt een participatietraject opgestart voor bewoners, waaronder nadrukkelijk ook de kinderen. Voor de leefbaarheid van de buurt rondom de speelplek willen we een plek realiseren voor jong en oud. Zo kan de plek ingericht worden voor spelen, bewegen of ontmoeten of een combinatie daarvan. Om voldoende draagvlak te krijgen voor de nieuwe plek zetten we extra in op gezamenlijke participatie. Ook zetten we daarbij in op gezamenlijk beheer van de plek. Voor 2023 staan zes speelplekken op de planning om in samenspraak met de buurt heringericht te worden.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Speelvoorzieningen	Begroting 2023
Dotatie onderhoudsreserve	0
Dotatie egalisatiereserve	73
Uitgaven instandhouding	0

Bedragen * € 1.000

Investeringen Speelvoorzieningen	Jaar	Geplande investering
Natuurlijk Spelen 2023	2023	44

4.3.9 Riolering

Algemeen

In het Beleids- en beheerplan water en riolering (BBWR), dat eind 2020 is vastgesteld, wordt onze visie en ambitie op het gebied van water en riolering als volgt verwoord:

"Wij voeren de zorg voor de afvalwaterketen zó uit dat de volksgezondheid wordt beschermd, een goede leefomgeving wordt bevorderd en schade aan het milieu wordt voorkomen. We streven naar een zo hoog mogelijke kwaliteit, een minimale kwetsbaarheid van de organisaties en houden de maatschappelijke kosten hiervoor zo laag mogelijk.

Wij kijken vanuit een integrale blik naar de afvalwaterketen, we werken met andere (beleids)disciplines doelmatig samen aan de grote uitdagingen van deze tijd, zoals klimaatverandering, wateroverlast en circulariteit. We werken samen aan een toekomstbestendige keten. We verbinden verschillende belangen en oplossingsrichtingen kansrijk met elkaar.

Bij ons integrale denken hoort ook de benadering van de afvalwaterketen als ware het één systeem. Dit systeem beheren en onderhouden wij als ware er één beheerder. Wij zien waterpartnerschap tussen de betrokken organisaties als een uitgangspunt."

Werkzaamheden

Naast de jaarlijks terugkerende reguliere onderhoudswerkzaamheden (exploitatie) zijn er diverse vervangings-, renovatie- en afkoppelinvesteringen opgenomen in het MJIP. Het vervangen van de riolering in het gebied Wezep Centrum wordt meegenomen met het Klimaatbestendig Centrumplan Wezep (klimaatbestendige herinrichting van een groot gebied binnen Wezep). Voorbereidingen hiervoor zijn al gestart, uitvoering is vertraagd en zal in 2023 plaats gaan vinden. De beschikbare projectleidingscapaciteit is in het achterliggende jaar ingezet om de huisvesting van Oekraïense vluchtelingen in goede banen te leiden. Deelreparaties en renovatie van de riolering worden ook in 2023 uitgevoerd. Daarnaast worden diverse panden en terreinen afgekoppeld en pompunits en IBA's gerenoveerd.

Bedragen * € 1.000

Investeringen Riolering	Jaar	Geplande investering
Renovaties IBA's	2023	14
Vervanging pompunits/gemalen	2023	158
Renovaties riolering	2023	810

4.3.10 Gebouwen

Algemeen

In het beheerplan gebouwen is beschreven welke soorten onderhoud te onderscheiden zijn, welke gebouwen onderhouden worden en welk onderhoud de komende jaren te verwachten is. Het vastgestelde onderhoudsniveau is beschreven als sober en doelmatig. Daarnaast is er aanvullend nog een beheerplan voor de speeltoestellen in de sport- en gymzalen. Begin 2023 worden de geactualiseerde gebouwbeheerplannen, samen met het nieuwe Beleidsplan gebouwen vastgesteld.

Gebouwen	Aantal
Gemeentehuis	1
Gemeentewerf	1
Brandweerkazernes (Oldebroek en Wezep)	2
Sportgebouwen (2x sporthal in Wezep + 5 gymzalen)	7
Dorpshuizen (De Brinkhof, 't Grinthuus en 't Noorderhuukien	3
Overige gebouwen	0

Het beheer en onderhoud van het Zwembad de Veldkamp is (vanaf 2017) overgedragen aan Sportfondsen Nederland. De gemeente blijft eigenaar en behoudt een controlerende taak. Hierover vindt periodiek afstemming plaats met de exploitant.

Werkzaamheden

Vanuit het Beheerplan gebouwen staat voor diverse gebouwen in 2023 regulier onderhoud gepland. Ook staat er een aantal projectmatige investeringen gepland.

Nadat enkele jaren geleden de buitengevel van sporthal De Kamphal een facelift heeft ondergaan staat er voor 2023 een grote binnenrenovatie van het gebouw gepland. Naast vervanging en verduurzaming van installaties staan o.a. de vervanging van de sportvloer, vouwwanden in de sporthal en renovatie van kleed-, douche- en toiletruimten gepland. Daarnaast wordt gekeken of de huidige sportfaciliteiten uitgebreid kunnen worden. Hierover neemt de gemeenteraad in het najaar van 2022 een besluit.

Er wordt momenteel gewerkt aan de voorbereiding van een nieuwe brandweerkazerne in Oldebroek, ter vervanging van de bestaande (verouderde) kazerne. Deze wordt gerealiseerd aan de Zuiderzeestraatweg en naar verwachting kan de nieuwbouw in de eerste helft van 2023 starten. Na oplevering kan het brandweerteam van de VNOG gebruik maken van deze nieuwe accommodatie.

Vanuit het projectbudget renovatie gemeentehuis is een bedrag beschikbaar gebleven voor de inrichting van de buitenruimte aan de achterzijde van het gebouw. Dit is het gedeelte tussen het gemeentehuis en de (in 2023) nieuw te bouwen Regenboogschool/IKC Oldebroek. Dit gebied wordt op een natuurlijke wijze ingericht, zoals de rest van de buitenruimte rond het gemeentehuis.

Vanuit de doelstelling Oldebroek Klimaatneutraal in 2025 is de gemeente bezig met het stapsgewijs verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen. Voor de grote gebouwprojecten, zoals enkele hierboven benoemd, is duurzaamheid al een groot speerpunt voor opwaardering van onze gebouwen. Voor de kleinere investeringen worden vervangingen/verbeteringen op een natuurlijk moment in de nieuwe gebouwbeheerplannen ingepland.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Gebouwen	Begroting 2023
Dotatie onderhoudsreserve	120
Dotatie egalisatiereserve	487
Uitgaven groot onderhoud gebouwen	76
Speeltoestellen gym- en sporthallen	8

Investeringen Gebouwen	Jaar	Geplande investering
Sporthal De Kamphal 2023	2023	896
Sporthal ET-hal 2023	2023	17
Buitenruimte gemeentehuis	2023	75

4.3.11 Meubilair

Algemeen

In het beheerplan worden de vervangingen van het meubilair en inventaris gepland voor de kantoorruimten in de gemeentelijke gebouwen.

Werkzaamheden

In het beheerplan is het gehele meubilair en de inventaris van het gemeentehuis in Oldebroek en de inrichting in de kantoordelen in De Brinkhof en de gemeentewerf in Wezep opgenomen. De uitvoering vindt plaats conform planning.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Meubilair	Begroting 2023
Dotatie onderhoudsreserve	0
Dotatie egalisatiereserve	128
Uitgaven groot onderhoud	0

Bedragen * € 1.000

Investeringen Meubilair	Jaar	Geplande investering
Mobiele telefoons	2023	32
Meubilair	2023	7

4.3.12 Tractie

Algemeen

Voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, de gemeentelijke gebouwen en onze dienstverlening gebruiken we verschillende soorten materieel. Deze middelen moeten effectief en efficiënt ingezet worden. Dit vergt onderhoud en periodieke vervanging.

Werkzaamheden

In opdracht van de binnendienst wordt het materieel ingezet bij het uitvoeren van werkzaamheden genoemd in de werkpakketten 'grijs en groen'. Daarnaast wordt ons materieel ingezet bij het afhandelen van binnengekomen meldingen/klachten. Ook in 2023 worden er diverse tractiemiddelen vervangen, zoals opgenomen in het beheerplan tractie.

Bedragen * € 1.000

Beheerplan Tractie	Begroting 2023
Dotatie onderhoudsreserve	0
Dotatie egalisatiereserve	164
Uitgaven groot onderhoud	0

Bedragen * € 1.000

Investeringen Tractie	Jaar	Geplande investering
Open laadbak (2)	2023	79
Bestelbus	2023	41
Rioolraket	2023	27

4.4 Financiering

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

4.4.1 Algemeen

Om geld aan te trekken en middelen uit te zetten moeten we ons als gemeente houden aan regels van het rijk. Deze regels gaan over de manier waarop gemeenten (en provincies) hun geld en kapitaal beheren. Ze staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Deze wet heeft als doel een gezonde financieringspositie van gemeenten. Ook heeft de wet een macro budgettaire doelstelling. Deze houdt in: de grenswaarde van het overheidstekort (EMU-saldo) beheersen met 3 procent van het bruto binnenlands product. De grens voor het EMU-tekort ligt voor decentrale overheden op 0,4 procent.

4.4.2 Wat willen we bereiken?

De kaders voor de uitoefening van de financieringsfunctie zijn opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde 'Financiële verordening, artikel 14'. Hierin staat welke doelstellingen en uitgangspunten het college van B&W nastreeft.

Met de uitvoering van het Treasury-beleid streven we naar effectief en efficiënt beheer van de liquiditeitenstroom door:

- Het optimaliseren van de financiële logistiek: minimale verwerkingskosten en optimale renteresultaten.
- Het analyseren en beperken van financiële risico's.
- Bij de uitoefening van de financieringsfunctie houden we rekening met de kaders zoals de Wet Fido die voorschrijft. De belangrijkste zijn:
    - De kasgeldlimiet: met deze limiet (8,5% van het begrotingstotaal) wordt de maximale ruimte aan schulden op korte termijn bepaald (< 1 jaar). Omdat de rente op korte schulden per definitie binnen een jaar wordt herzien (omdat deze leningen aflopen), loopt de gemeente renterisico. Door de kasgeldlimiet wordt dit risico beperkt.
    - Renterisiconorm: de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen op de vaste schuld (> 1 jaar) mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In principe ligt de rente op vaste geldleningen vast en loopt de gemeente geen renterisico in het lopende jaar. Dit geldt echter niet voor de verplichte aflossingen (die normaal gesproken geherfinancierd moeten worden) en de leningen waarvoor een renteherziening geldt. Door de renterisiconorm wordt dit risico beperkt.

4.4.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Kasgeldlimiet

In de Wet Fido staat een norm voor de korte schuld (maximaal één jaar). Het doel van deze kasgeldlimiet is het renterisico beperken. De limiet geeft de maximale omvang van de korte schuld aan. De kasgeldlimiet wordt berekend naar een vast percentage (8,5 procent) van het begrotingstotaal, naar de situatie per 1 januari. De kasgeldlimiet overschrijden heeft consequenties. De kortlopende schuld of een deel daarvan moeten we dan omzetten in een langlopende schuld.

De begrote kasgeldlimiet is:

Bedragen * € 1.000

Kasgeldlimiet	2023	2022
Kasgeldlimiet	7.381	6.052

Rentevisie

Vanaf 2018 werken we met de door de BBV aanbevolen rentemethodiek. Deze methodiek benadert meer de gemiddeld werkelijke rente die we over onze activa berekenen. Dit betekent dat we met een interne omslagrente werken van 0,5%. Daarnaast hebben we te maken met de werkelijke rente op het taakveld treasury die we afdragen aan bankinstellingen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een middel om te voorkomen dat gemeentes te grote risico's nemen bij het afsluiten van leningen. De jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen (vaste schuld) mogen niet meer zijn dan 20 procent van het begrotingstotaal, naar de situatie per 1 januari.
De begrote renterisiconorm voor 2023 en volgende is:

Bedragen * € 1.000

Ruimte Renterisiconorm	2023	2022
Renterisiconorm	17.368	14.240
Vaste schuld	1.895	1.848
Ruimte renterisiconorm	15.473	12.392

Langlopende uitzettingen

We streven ernaar om overtollige liquide middelen uit te zetten tegen een zo hoog mogelijk rendement. Na de invoering van het schatkistbankieren zijn de mogelijkheden beperkt.
Specificatie van de overtollige liquide middelen per 1 januari 2023:

Bedragen * € 1.000

Bank	Looptijd/ Vervaldatum	Bedrag 1-1-2023	Bedrag 31-12-2023	Rendement
Uitzetting schatkist		6.000	0	0,0%
Geldlening ambtenaren		1.305	1.301	divers
Totaal		7.305	1.301	

Schatkistbankieren

Sinds 2013 zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Deze verplichting komt voort uit de wijziging van de Wet financiering decentrale overheden in verband met het rentedragend aanhouden van liquide middelen in 's Rijks schatkist. Schatkistbankieren is gebaseerd op het afromen van het saldo op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Ook is het mogelijk zo een bankrekening aan te vullen ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Dit leidt ertoe dat het saldo op de bankrekening aan het einde van de dag altijd nul is. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Met iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert immers de externe financieringsbehoefte van het rijk. Dit vertaalt zich direct in een lagere staatsschuld.

Leningenportefeuille
We streven ernaar om leningen aan te trekken tegen zo laag mogelijke kosten. Ook willen we de renterisico's beheersen. Sluiten we leningen af, dan houden we daarom rekening met de bestaande liquiditeitenplanning, de renteontwikkeling en de renterisiconorm. Het saldo van de leningenportefeuille is per 1 januari 2023 € 27 miljoen. De rente, aflossingen en het verloop van de leningenschuld begroten we op de volgende bedragen:

Bedragen * € 1.000

Jaar	Schuld 1 januari	Rente	Aflossing	Schuld 31 december
2023	27.340	285	1.610	25.730
2024	25.730	247	1.610	24.120
2025	24.120	210	1.610	22.510
2026	22.510	173	1.520	20.990

Gezien de huidige financieringsbehoefte is het niet rendabel om leningen vervroegd af te lossen. De leningen portefeuille geeft geen inzicht in de leningen die we nog verwachten aan te trekken.

Renteresultaat
De berekening van het renteresultaat is gebaseerd op de aanbeveling van de BBV regelgeving om de rekenrente (omslagrente) te baseren op de werkelijke rentelast. Eenvoudigheid halve hanteren we voor de begroting 2023 een interne rente van 0,5%. De werkelijke rentelast over de taakvelden bedraagt ten tijde van het opstellen afgerond 0,53 %.

In 2023 rekenen we per saldo € 133.000 meer rente toe aan onze taakvelden dan daadwerkelijk onze rentelast is. Dit valt binnen de afwijkingstolerantie. Vanwege de lage rentestanden en omdat veel (nieuwe) investeringen gefinancierd zijn vanuit eigen middelen blijft de werkelijke rentelast relatief laag.

Renteschema

Bedragen * € 1.000

Nr.	Omschrijving	Begroting 2023
A	Externe rentelasten over de korte en lange financiering	384.790
B	Externe rentebaten over de korte en lange financiering	86.866
Saldo rentelasten en rentebaten (A-B)		297.924
C.1	Doorberekende rente grondexploitatie	11.458
C.2	Doorberekende rente projectfinanciering	n.v.t.
C.3	Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar specifiek een lening voor is aangetrokken	n.v.t.
Aan taakvelden toe te rekenen rente (som -C1-C2-C3)		286.466
D.1	Rente over eigen vermogen	n.v.t.
D.2	Rente over voorzieningen	n.v.t.
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (som+D1+D2)		286.466
E	Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente (renteomslag afgerond 0,5%)	420.041
F	Renteresultaat taakveld treasury (som-E)	- 133.575

4.5 Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts en burgemeester Tanja Haseloop - Amsing

4.5.1 Algemeen

Deze paragraaf geeft inzicht in de ontwikkelingen van onze bedrijfsvoering.

4.5.2 Audits en control

In de uitvoering van de processen voldoen we aan wet- en regelgeving en zijn we dienstverlenend. Dat vraagt een goede beschrijving van processen en het nemen van beheermaatregelen. Het actueel houden van processen vraagt continu onze aandacht. De implementatie van nieuwe applicaties geeft de mogelijkheid om beheermaatregelen in de processen te borgen.

Via interne controles is aandacht voor opzet, bestaan en werking van processen, die wat betreft omvang van het budget van belang zijn. De uitvoering van interne controle draagt bij aan het controleren en het bijsturen van die processen en de beheermaatregelen. Met de uitkomsten van de interne controle wordt aangetoond dat (wel of niet) aan de eisen van getrouwheid en rechtmatigheid wordt voldaan.

Externe ontwikkelingen (zoals het verscherpte toezicht van de AFM, de invoering van de Omgevingswet, toename automatisering en digitalisering) vragen om verdergaande professionalisering van de interne controle. Daarvoor is een plan voor de (verbijzonderde) interne controle vastgesteld. In dit controleplan hebben we onze visie gepresenteerd op ‘in control’ en de ambitie om in 2023 voorbereid te zijn op het (verplicht) afgeven van een rechtmatigheidsverklaring door het college. De organisatie zet stappen om klaar te zijn voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college.

4.5.3 Informatieveiligheid & privacy

Informatieveiligheid

Onze visie is:

- Het is onze plicht om de informatie van onze inwoners, bedrijven en medewerkers goed te beschermen.
- Wij ontwikkelen continu door en werken daarin samen met regiogemeenten en de VNG om bedreigingen vroegtijdig te constateren en adequaat op te reageren.
- Iedere medewerker realiseert zich continu welke risico’s het werken met persoonsgegevens met zich meebrengt en daarom een hoge mate van veilig werken vraagt.
- Onze informatiesystemen en de gegevens daarin zijn doorlopend maximaal beschermd tegen misbruik en verlies.

Met ingang van 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van toepassing. Dit is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen. De BIO passen we toe in onze processen en in onze informatie-uitwisseling. Via zelfevaluaties en audits verantwoorden wij ons aan de gemeenteraad en aan de rijksoverheid.

Privacy
Voor alle teams zijn privacy ambassadeurs aangesteld. Samen met hen wordt nu gewerkt aan het controleren en waar nodig aanpassen van het verwerkingsregister. Daarnaast is de privacy officer aangehaakt bij aanbestedingen en procesharmonisatie binnen de organisatie, zodat er aandacht is voor de privacywetgeving bij de aanschaf en inrichting van de systemen en de processen. We blijven daarnaast werken aan bewustwording. De e-learning waar vorig jaar mee gestart is, krijgt een vervolg.

Informatiebeheer
Wij blijven inzetten op het verstevigen van informatiebeheer in de organisatie. Als gemeente willen wij transparant en toegankelijk zijn voor onze inwoners en ondernemers. Met de komst van meerdere wetten zoals de Wet elektronische publicaties, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en de Wet Open Overheid is het niet alleen een kwestie van willen, maar ook van moeten. De AVG en de Archiefwet zijn al langer van kracht. Om de ambitie te halen en te voldoen aan alle (nieuwe) wettelijke eisen móet ons informatiebeheer op orde zijn.

De gemeente produceert op verschillende plekken informatie en ontvangt het ook vanuit verschillende kanalen (zowel digitaal als fysiek). De uitdaging vanuit informatiebeheer is om grip te krijgen en te houden op al die stromen. Doordat de digitale en fysieke wereld (nog) in elkaar overlopen, kost het informatiebeheer veel tijd. We werken er naar toe om deze hybride situatie zoveel mogelijk terug te dringen, de informatie te stroomlijnen en het beheer efficiënter te maken. Wij staan als gemeente Oldebroek niet alleen in deze uitdaging. De VNG onderkend niet alleen de bestaande uitdagingen maar ook de uitdagingen die er aan komen met nieuwe wetgeving. Wij volgen de adviezen van de VNG op de voet en zoeken zo veel mogelijk aansluiting bij buurgemeenten (voornamelijk H2O) in dit proces.

4.5.4 ICT
In 2023 werken we verder aan de professionalisering van de informatievoorziening. Binnen de CIO-Office is capaciteit, kennis en kunde gebundeld om de H2O gemeenten met een integrale aanpak goed te kunnen ondersteunen. Informatievraagstukken en de verdere digitalisering worden vanuit de CIO-Office multidisciplinair benaderd waarbij diverse ontwikkelingen, opgaven en uitdagingen worden vertaald naar noodzakelijke wijzigingen in de informatiesystemen.

Ook in 2023 is M2A een belangrijk project waar veel capaciteit benodigd is. Er wordt met de vakafdeling in nauwe samenwerking gezorgd voor applicaties die goed aansluiten bij de (toekomstige) behoefte van procesondersteuning.
Daarnaast wordt de aanbesteding van het nieuwe zaaksysteem voor de H2O gemeenten gestart en daaropvolgend een project om zaakgericht werken in alle processen volledig door te voeren.

Met het bouwen aan een stevige organisatie voor de informatievoorziening krijgen we ook steeds meer grip op de complexiteit binnen dit vakgebied. En dat is hard nodig want voor dit vakgebied geldt de komende jaren dat ‘verandering’ de enige constante factor is. In 2023 wordt vanuit de CIO-office een strategische informatiebeleidsplan voorgelegd met een lange termijn beeld van de ontwikkelingen, benodigdheden en te maken keuzes.

Er wordt gewerkt met een vaste investeringsbegroting voor de kleine tot middelgrote projecten en opdrachten. Voor grote projecten die een investering vragen, worden extra middelen aangevraagd.

4.5.5 Regionale samenwerking in relatie tot bedrijfsvoering

We werken veel regionaal samen in wisselende samenstellingen en voor uiteenlopende thema's. Bij het geheel aan samenwerkingen staat het behoud of verhogen van kwaliteit, verminderen van kwetsbaarheid, verminderen van meerkosten en vergroten van kansen voorop.

Met de gemeenten Hattem, Heerde, Elburg en Nunspeet werken we in het kader van de samenwerking Kop van de Veluwe samen aan twee sporen: Spoor 1 draait om 'Participeer actief in de Regio Zwolle' en spoor 2 bevat de opdracht 'Maak werk van niet-vrijblijvende samenwerking in de bedrijfsvoering'. Spoor 2 richt zich op de thema's: belastingen, informatiebeveiliging, ICT en inkoop. Inmiddels is besloten dat de gemeenten Hattem, Heerde, Oldebroek en Elburg samenwerking op het gebied van gemeentebelastingen gaan inrichten per 1 januari 2024. Voor wat betreft ICT hebben de gemeenten Hattem, Heerde, Oldebroek, Elburg en Nunspeet de intentie uitgesproken om samen te gaan werken. De komende tijd worden een roadmap en een businesscase opgesteld. De conclusies daarvan zijn bepalend voor verdere besluitvorming. Inmiddels heeft Elburg uitgesproken deel te willen nemen aan de Inkoopsamenwerking H2O. Daarover wordt in het najaar van 2022 besloten. Op het gebied van informatiebeveiliging is er collegiaal overleg en informatie-uitwisseling tussen de 5 gemeenten, maar zullen verdere stappen pas zinvol zijn als ook de ICT-samenwerking tot stand gekomen is.

Met Hattem en Heerde werken we binnen H2O-verband op een aantal thema's al langer intensief samen. Rondom het thema informatiebeveiliging delen we de functionaris gegevensbescherming, de privacy-officer en een informatiebeveiligingsfunctionaris (ciso) Op de onderwerpen inkoopadvies, uitkeringsadministratie, bezwaaradviescommissie en O&I-advies continueren we de bestaande samenwerking met Hattem en Heerde. Op het terrein van ICT is de samenwerking met Hattem en Heerde geformaliseerd in de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O waarin onze automatisering is ondergebracht. Daarnaast zijn we binnen H2O bezig met harmonisatie van applicaties, zoals HRM-systemen, financiële systemen en systemen sociaal domein en in voorbereiding op de gezamenlijke inrichting van het nieuwe zaaksysteem. Voor het langdurig bewaren van onze archieven delen we met vijf gemeenten een streekarchivariaat.

4.5.6 Regio Zwolle

De Regio Zwolle werkt aan de hand van een agenda met vijf onderwerpen, namelijk menselijk kapitaal, leefomgeving, bereikbaarheid, energie en economie. Een belangrijk element daarvan is de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle, die in 2023 en daarna een verder beslag zal krijgen. De Regio Zwolle is bezig met het opstellen van een nieuwe regionale investeringsagenda. We dragen met voldoende capaciteit, algemeen en vanuit de betrokken beleidsdomeinen, in Kop van de Veluwe-verband bij aan de ontwikkeling van een nieuwe agenda voor de Regio Zwolle. We zijn betrokken bij het bestuur van de Regio Zwolle en zien op die wijze toe op een deugdelijke besteding van de (gemeentelijke) basisbijdrage.

4.5.7 Personeel en organisatie

Personeelsbeheerplan

De budgetten voor 2023 zien er als volgt uit:

Bedragen * € 1.000

Soort	2022	2023	Verschil
Loonkosten	16.289	16.843	554
Inhuurbudget	254	263	9
Opleidingsbudget	175	179	4
Totaal	**16.718**	**17.285**	**567**

CAO verhogingen

Voor de begroting 2023 gaan we uit van het maximum van de schaal zoals per 31-12-2022 is vastgesteld, plus indexatie conform de Meicirculaire 2022(3,6%). De onderhandelingen over de Cao Gemeenten 2023 zijn nog niet gestart. De stijging van loonkosten worden (deels) gecompenseerd door het accres in de algemene uitkering. Echter voor het jaar 2026 is hieromtrent bij de Meicirculaire 2022 een voorspelling achterwege gebleven en dit geeft meerjarig geen zekerheid over compensatie.

Garantiebanen

Als gevolg van de landelijke norm stijgt ons quotum in 2023 naar 2,69% (2022: 2,56%) van 209,11 fte, dit komt neer op 5,62 fte. In 2022 bedraagt ons quotum 5,26 fte. Op dit moment heeft Oldebroek 5,26 fte opgenomen in de begroting.

Verzuim

In 2023 streven we, samen met de medewerkers, naar een juiste werk/privé balans. Uit onderzoeken blijkt dat de werkdruk als hoog wordt ervaren. Over het jaar 2022 hebben we een laag verzuimpercentage van 5,1% gerealiseerd. We scoren dan ook 0,7% onder de norm verzuim van gemeenten in de inwonersklasse tussen 20-50K. Nu we langzamerhand weer meer op kantoor mogen werken is de verwachting dat ook het ziekteverzuim weer zal gaan stijgen in 2022. We streven naar een verzuimpercentage lager dan 5,8% (norm volgens A+O fonds Gemeenten 20.000 - 50.000 inwoners). Voorheen gingen we uit van de norm van alle gemeenten samen. Deze bedraagt 5,8% (grote gemeenten kennen gemiddeld een hoger verzuimpercentage dan kleinere gemeenten).

4.6 Verbonden partijen

Portefeuillehouder: College van B&W

4.6.1 Inleiding

Een deel van de gemeentelijke taken wordt uitgevoerd door verbonden partijen. Vaak gaat het daarbij om uitvoering in samenwerking met andere gemeenten. Daarvoor kan een juridische rechtsvorm zijn gekozen. Op die manier is het mogelijk dienstverlening te bieden, waarbij kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten beter beheerst worden.

Verbonden partijen kunnen zowel voor de realisatie van het beleid als voor de financiële gevolgen daarvan van belangrijke betekenis zijn. Het is daarom belangrijk bewust te zijn van de governance aspecten en de instrumenten voor bestuur en toezicht optimaal te benutten.

4.6.2 Definitie

Er is sprake van een verbonden partij als wij een bestuurlijk én financieel belang hebben.

Met bestuurlijk belang bedoelen we dat de gemeente zeggenschap heeft. Zeggenschap in de vorm van stemrecht of in de vorm van vertegenwoordiging van de gemeente in het bestuur.

Met financieel belang bedoelen we dat de gemeente aan de verbonden partij een bedrag ter beschikking heeft gesteld, dat niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet gaat. En, dat de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Kortom: wij zijn (mede)eigenaar van de verbonden partijen. We delen dus ook mee in de risico's.

4.6.3 Verantwoordelijkheden

Ook al besteden we taken uit aan andere partijen, we blijven uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor het bereiken van onze programmadoelstellingen. Daarom geeft de gemeenteraad de kaders aan voor de activiteiten en ziet de gemeenteraad toe op de uitvoering. Het aansturen van een verbonden partij en het dragen van verantwoordelijkheid voor de uitvoering is de taak van het college van burgemeester en wethouders. Het college moet hierover verantwoording afleggen aan de gemeenteraad.

In de door de gemeenteraad vastgestelde Nota Verbonden partijen wordt:

1. Inzicht gegeven in de kaders die voor het aangaan, in stand houden en beëindigen van Verbonden Partijen van belang zijn.

2. Toegelicht welke aspecten van belang zijn voor het sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden op verbonden partijen.

4.6.4 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Artikel 15 van het Besluit Begroting en Verantwoording verplicht gemeenten om inzicht te geven in welke verbonden partijen de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente heeft in elk van hun verbonden partijen en in de financiële positie van elk van de verbonden partijen. Het gaat dan om informatie die vanuit de verbonden partij beschikbaar kan worden gesteld en openbaar gemaakt kan worden over interne en externe ontwikkelingen en de consequenties daarvan voor het verwachte resultaat en de vermogenspositie van de verbonden partij. In de notitie verbonden partijen van de commissie staat dat in de lijst van verbonden partijen ten minste de volgende informatie wordt opgenomen:

a. de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;

b. het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;

c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;

d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;

e. de eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Door de verhouding met een verbonden partij kunnen ook de regels in het BBV met betrekking tot resultaat en voorzieningen van toepassing zijn voor de gemeentelijke begroting en verantwoording. Exploitatiebijdragen aan de verbonden partij zijn opgenomen in het programma waar beleidsmatig het openbaar belang van de verbonden partij aan verbonden is. En als op grond van een concrete gebeurtenis een risico wordt voorzien dat gaat leiden tot een verlies op het ingebrachte kapitaal / lening of als het leidt tot een verplichting en dit risico is kwantificeerbaar dan zal daarvoor een voorziening worden gevormd.

4.6.5 Overzicht van verbonden partijen

Er zijn verschillende soorten verbonden partijen. De belangrijkste zijn publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm, de zogenaamde Publiek-Private Samenwerkingsverbanden. De verbondenheid uit zich in gemeenschappelijke regelingen, naamloze vennootschappen (NV) en besloten vennootschappen (BV). Van deze verbonden partijen is een specificatie op genomen onder de desbetreffende programma's waaronder de verbonden partij valt.

Wij werken ook samen met verschillende gemeenten, in wisselende samenstelling. Daarbij gaat het om samenwerking die is gericht op de uitvoering van taken. In een aantal gevallen is deze samenwerking wettelijk verplicht. Er is geen rechtsvorm. We hebben die samenwerkingen ingedeeld als 'overige verbonden partijen'. Omdat het begrip "samenwerking" voor meerdere uitleg vatbaar is, kan op voorhand aangegeven worden dat deze lijst niet uitputtend is. Deze samenwerkingsverbanden hebben we niet meer per programma opgenomen.

Wij besteden gemeentelijke taken uit aan en/of werken samen met de volgende verbonden partijen:

Statutaire naam	Rechtsvorm	Programma
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke regeling	Veiligheid
GGD Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke regeling	Sociaal domein en Volksgezondheid en milieu
Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur en ondersteuning
Omgevingsdienst Noord-Veluwe	Gemeenschappelijke regeling	Volksgezondheid en milieu
Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O	Gemeenschappelijke regeling	Bestuur en ondersteuning
Stichting Jeugd Noord-Veluwe	Stichting	Sociaal domein
Inclusief Groep	NV	Sociaal domein
Afvalsturing Friesland	NV	Volksgezondheid en milieu
BNG Bank	NV	Algemene dekkingsmiddelen
Waterbedrijf Vitens	NV	Algemene dekkingsmiddelen
Alliander	BV	Algemene dekkingsmiddelen
Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken	BV	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing
Ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek	BV	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing
Rekenkamercommissie	Overige verbonden partijen	Bestuur en ondersteuning
Opvang en beschermd wonen	Overige verbonden partijen	Sociaal domein
Regionaal werkbedrijf Zwolle	Overige verbonden partijen	Sociaal domein
Regio Zwolle	Overige verbonden partijen	Economie
H2O (Hattem, Heerde, Oldebroek)	Overige verbonden partijen	Bestuur en ondersteuning
NEO (Nunspeet, Elburg, Oldebroek)	Overige verbonden partijen	Bestuur en ondersteuning
Inkoopsamenwerking Noord Veluwe	Overige verbonden partijen	Bestuur en ondersteuning
Water en klimaatadaptatie	Overige verbonden partijen	Sport cultuur en recreatie

4.7 Grondbeleid

Portefeuillehouder: Wethouder Ben Engberts

4.7.1 Algemeen

Grond speelt een belangrijke rol bij ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, (gemeentelijke) ruimte vragende voorzieningen, duurzaamheid en economische zaken. De inrichting van onze omgeving vraagt regelmatig om aanpassingen. Onze samenleving ontwikkelt zich en het klimaat verandert. Daar spelen we zo veel mogelijk op in. Met ons grondbeleid zetten we in op een zo gunstig evenwicht tussen een maatschappelijk en financieel eindresultaat.

In deze paragraaf beschrijven we onze visie op het grondbeleid én de grondprijzen. We blikken vooruit op de resultaten die wij verwachten en onderbouwen de geschatte winsten en verliezen. En we beschrijven de beleidsuitgangspunten voor de omvang van de reserve algemeen grondbedrijf (RAG) en de verliesvoorzieningen.

4.7.2 Wat willen we bereiken?

Het grondbeleid

Goed wonen en ondernemen in een duurzaam Oldebroek. Daar streven we naar met ons grondbeleid. We willen de komende jaren een impuls geven aan wonen, werken en duurzaamheid in onze gemeente. Met ruimte voor ontwikkelingen en initiatieven van inwoners en ondernemers. We hanteren daarbij situationeel grondbeleid: afhankelijk van de bijdrage aan onze ambities, de grondposities, het rendement, de risico's en de prioriteit van het project bepalen we voorafgaand aan het project de te volgen route: passief faciliterend, proactief faciliterend of actief grondbeleid. Heeft de ontwikkeling prioriteit, dan gaan we hier actief mee om. Heeft de ontwikkeling prioriteit en is de eigenaar tevens ontwikkelaar dan gaan we hier proactief (faciliterend) mee om.

In onze Nota Grondbeleid 2019-2022 diepen we ons grondbeleid verder uit. De nota Grondbeleid wordt geactualiseerd en daarin wordt opgenomen dat wij middels actiever grondbeleid onze doelstellingen willen realiseren.

Als gemeente willen we dat (nieuwe) initiatieven voor woningbouw goed aansluiten op de woningbehoefte. Het woonprogramma is uitgangspunt voor de invulling van de woningbouwprojecten zodat het best wordt aangesloten bij de behoefte. Het gaat hierbij om ruimtelijke kwaliteit, behoefte en draagvlak, duurzaamheid, beleidsconsistentie en financiële haalbaarheid. Bij particuliere ontwikkelingen verhalen we kosten voor investeringen in de openbare ruimte op de initiatiefnemers.

Het grondprijsbeleid

De nota Grondbeleid vormt de basis voor onze nota Grondprijsbeleid. Met ons grondprijsbeleid willen we oneerlijke concurrentie voorkomen. We bieden marktpartijen en particuliere afnemers in vergelijkbare omstandigheden vergelijkbare prijzen aan voor bouw(rijpe) grond. Het grondprijsbeleid zorgt voor transparantie en biedt ons de mogelijkheid om snel en efficiënt te handelen. In principe staan de grondprijzen voor twee jaar vast. De grondprijzennota wordt herzien voor de periode 2023-2024.

4.7.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Het grondbedrijf

Voor de uitvoering van het grondbeleid maken we gebruik van een grondbedrijf dat onderdeel is van onze organisatie. De gemeentelijke administratie voor de algemene dienst en het grondbedrijf zijn van

elkaar gescheiden. Zo treffen we voor de risico's van het grondbedrijf een eigen voorziening (de Reserve Algemeen Grondbedrijf, oftewel RAG) die niet direct drukt op de algemene dienst.

Bij grondexploitatiecomplexen onderscheiden we 'Bouwgrond In Exploitatie' en complexen die vallen onder de 'Materiële vaste activa', ieder met hun eigen kenmerken.

Categorie	Kenmerk
Bouwgrond in exploitatie (BIE)	Door de gemeenteraad vastgesteld grondexploitatiecomplex inclusief een grondexploitatiebegroting.
Materiële vaste activa (MVA)	Grond met een vaste bestemming en niet in een transformatieproces. Dit geldt ook voor gronden die anticiperend en strategisch zijn aangekocht maar waarbij (nog) geen sprake is van een raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting.

Daarnaast hanteren we nog voorbereidingskredieten. Die vallen onder de Immateriële Vaste Activa (IMVA) en hanteren we om te zorgen dat gronden uit de MVA overgezet kunnen worden naar de BIE.

Het Meerjaren Programma Grondbedrijf (MPG)

Jaarlijks beschrijven we in het MPG de (financiële) stand van zaken van projecten. Ook brengen we de risico's van de projecten in beeld. We benoemen kansen en oplossingsrichtingen om die risico's te verminderen en geven aan waar we de komende tijd op moeten sturen. Als we afwijken van de vastgestelde budgetten, leggen we deze voor aan de raad. Hierbij gelden de uitgangspunten zoals opgenomen in de nota Grondbeleid.

Grondexploitaties

Per grondexploitatiecomplex stellen we een aparte grondexploitatiebegroting op. Deze actualiseren we jaarlijks, zowel een reëel als een Worst Case Scenario. Hierbij houden we rekening met de werkelijk gemaakte inkomsten en uitgaven, maar ook met nog te verwachten investeringen en opbrengsten. Het Worst Case Scenario gaat uit van de grootste reële risico's van de verschillende complexen. We doen dit vanuit de noodzaak een voorzichtig scenario te schetsen. Het economisch herstel in onze gemeente was zowel zichtbaar in de belangstelling voor en verkoop van bedrijfskavels als ook in een nog steeds toenemende behoefte aan woningbouwgrond (zowel bij particuliere kavels als bij gronden voor ontwikkelende partijen).

Reserve Algemeen Grondbedrijf (RAG)

We bepalen jaarlijks de benodigde stand van de RAG, oftewel de risicoreserve van het grondbedrijf. De RAG moet de ondernemersrisico's van het grondbedrijf opvangen, die ontstaan door de productie van bouwgrond in grondexploitatiecomplexen. Hierdoor loopt de begrotingspositie van de gemeente in principe geen risico.

De hoogte van de RAG bepalen we op basis van het financiële verschil tussen de resultaten in het reële scenario en die in het Worst Case Scenario. Daarnaast passen we een kansfactor toe op het verschil tussen het resultaat van het reële scenario en het resultaat van het Worst Case Scenario om de hoogte van de risicoreserve te bepalen. Bovenop de benodigde stand hanteren we een buffer om onvoorziene risico's en overschrijdingen van risico's op te kunnen vangen. De risicoreserve per complex

vermenigvuldigen we hiervoor met een factor 1,4. Gelet op de huidige situatie in de markt, is de wens om dit bij te stellen. Dit wordt meegenomen bij de actualisatie van ons grondbeleid.

Winst- en verliesnemingen

Als een grondexploitatieproject of een zelfstandig deelproject klaar is, berekenen we het definitieve financiële eindresultaat. Dit verrekenen we met de RAG. Als we bijna zeker weten dat we een verlies moeten nemen, brengen we dit verlies direct ten laste van de RAG. Als de gerealiseerde opbrengsten (met name uit verkopen) de gemaakte kosten overtreffen, kunnen er tussentijdse winstnemingen zijn. Dit doen we op basis van de Percentage Of Completion methode (POC-methode). Deze methode leidt er toe dat er eerder winst genomen moet worden. Het betekent ook dat er risicoreserves ingesteld worden voor complexen die eerder in een reëel scenario een positief eindresultaat lieten zien. Door tussentijdse winstnemingen krijgen die in het Worst Case Scenario een negatief resultaat, omdat winsten eerder genomen worden en risico's daarmee niet meer volledig worden gedekt door de boekwaarde (zoals eerder het geval was).

Wet Vennootschapsbelasting

De wet op de vennootschapsbelasting geldt vanaf 1 januari 2016. Het grondbedrijf is belastingplichtig. Voor de huidige projecten hebben we met middelen vanuit het grondbedrijf een voorziening getroffen om deze belasting te betalen. Deze voorziening vormt geen onderdeel van het grondbedrijf, omdat de gemeente belastingplichtig is als gehele organisatie. De daadwerkelijke opbrengsten en kosten bepalen de hoogte van de belasting. Die is niet van te voren definitief vast te stellen. Dit leidt mogelijk tot aanpassingen in de voorziening in de komende jaren.

De projecten

We voeren de activiteiten uit die voortvloeien uit de grondexploitatiecomplexen. Dat doen we volgens de prioriteiten in het MPG. Op dit moment zijn er 11 BIE-complexen en is er voor 8 complexen een voorziening getroffen, omdat hier nog afrondende werkzaamheden worden uitgevoerd. De BIE complexen bevinden zich allemaal in een andere fase. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de woningbouwlocaties C.25 Borst, C.32 Kerkstraat, C.33 Mariënrade en C.40 Hart van Oosterwolde, maar ook om de bedrijventerreinen C.10 Wezep Noord en C.37 Hattemerbroek (deel Oldebroek).

Naast de BIE complexen, beschikken we ook nog over Materiële Vaste Activa. In totaal betreffen dit 6 complexen (naast het complex 'Ruilgronden'). We werken er hard aan om deze projecten een stap verder te brengen richting exploitatie. Het gaat om de projecten C.24 Azaleastraat (vrijkomende schoollocaties), C.27 Oldebroek West III, C.30 Wezep-Noord Buurtmidden en C.31 Buurskamp en C.42 De Brink. We verwachten in 2023 de locaties C.20 Buurskamp en C.26 Oldebroek Centrum fase II over te hevelen naar de BIE.

Binnen het MPG is er verder nog 1 complex onder de Immateriële Vaste Activa waar op dit moment (nog) geen gemeentelijke gronden ingebracht zijn, maar waarvoor we wel voorbereidende werkzaamheden verrichten. Dit betreft het haalbaarheidsonderzoek WHC WTC.

Toekomst

Grond speelt een belangrijke rol bij ruimtelijke ontwikkelingen. Met het faciliteren van goed wonen en werken in een duurzame gemeente dragen we – samen met onze partners - vanuit het grondbedrijf bij aan een leefbaar Oldebroek. Om te kunnen bepalen op welke manier we dit het beste kunnen faciliteren, hebben we een visie en strategie voor het grondbedrijf opgesteld. Hierin hebben we de

visie, missie en strategie voor het grondbedrijf bepaald op basis van de opgaven die er zijn op het gebied van wonen, werken en duurzaamheid en welk potentieel er is. Hiermee kunnen we duidelijk richting geven aan mogelijke en noodzakelijke grondaankopen, -verkopen en eventueel –ruilingen. Alle bestaande beleidsnota's, onderzoeken en analyses op het gebied van wonen, werken en duurzaamheid in onze gemeente vormden hiervoor de basis. De gemeenteraad heeft deze visie en strategie op 9 juli 2020 vastgesteld.

Mede voortvloeiend uit de visie en strategie van het grondbedrijf hebben we in 2021 een nadere verkenning gedaan naar mogelijke strategische posities voor woon- en bedrijfslocaties. In 2022 is dit verder uitgewerkt. De verwachting is er is 2023 locaties worden aangewezen en dat ertijdig voorkeursrecht wordt gevestigd op deze locaties.

4.7.4 Wat mag het kosten?

Financiële resultaten (nominaal)

De winstprognoses (positieve resultaten) en verwachte verliesnemingen (negatieve resultaten) voor de komende jaren zijn op basis van het MPG voor de Bouwgrond In Exploitatie (BIE) (in nominale waarde per 1 januari 2021, afgerond op duizendtallen):

Bedragen * € 1.000

	2022	2023	2024	2025	2026
Winst- en verliesprognose	1.630	153	50	23	18
Verliesnemingen	0	-243	0	0	-680
Reeds gevormde verliesvoorzienigen	0	243	0	0	680
Winst- of verliesneming per jaar*	1.630	396	50	23	698

*De verwachte verliesnemingen zijn door verliesvoorzieningen afgedekt. Daarom valt per saldo de winstneming hoger uit.

4.8 Subsidies

Portefeuillehouder: Wethouder Liesbeth Vos- Van de weg

4.8.1 Algemeen

Deze paragraaf geeft informatie over subsidies die we als gemeente aan verenigingen, organisaties en instellingen geven. De genoemde bedragen zijn maximale bedragen van beschikbare subsidies.

4.8.2 Subsidies

We verlenen subsidies aan instellingen die activiteiten organiseren die passen bij de doelen uit onze programma's uit de programmabegroting en specifieke beleidsnota's. De subsidieverlening moet voldoen aan de regels van de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene subsidieverordening Oldebroek en de Nadere regel subsidie Oldebroek.

Per subsidie leggen we de voorwaarden voor subsidieverlening, de verplichtingen voor subsidieontvanger en de wijze van betaling vast in een subsidiebesluit (beschikking). Waar mogelijk maken we prestatieafspraken.

Bedragen * € 1.000

Kostenplaats	Omschrijving	2022	2023
Economie			
4310101	Algemeen economische beleid	-8	-8
4560206	Bevordering toerisme	-35	-36
Onderwijs			
4480111	Onderwijsachterstandenbeleid	-415	-415
4482101	Volwasseneducatie	-20	-20
4650102	Peuteropvang	-90	-92
Sport, cultuur en recreatie			
4510101	Openbare bibliotheken	-374	-384
4530101	Sportbeleid	-161	-165
4531109	Sportpark ET-hal	-2	-2
4540102	Subsidies Kunst en Cultuur	-58	-59
4541101	Museum	-20	-21
4541202	Gemeentelijke monumenten	-1	-1
4541202	Gemeentelijke monumenten	-10	-10
4560102	Groen dagelijks onderhoud	-13	-13
4560102	Groen dagelijks onderhoud	-1	-1
4580101	Speeltuinen en -verenigingen	-8	-8
Sociaal domein			
4002801	Oldebroek voor mekaar	-20	-20
4614105	Gemeentelijk mimimabeleid	-25	-31
4621105	Maatschappelijke begeleiding	-50	-40

4663101	Opvang en beschermd wonen	-30	-30
4663102	Veilig Thuis WMO	-44	-44
4670102	Maatschappelijk werk	-76	-77
4670103	WMO voorliggende voorzieningen	-135	-139
4670306	Buurthuis t Grinthuus	-10	-10
4670308	Dorpshuis Wezep	-19	-19
4670315	Kulturhus De Talter	-131	-131
4671202	Basisteam Jeugd	-1.731	-1.776
4683104	Veilig Thuis Jeugd	-60	-60
Volksgezondheid en milieu			
4715101	Regeling speciale uitkering JGZ	-496	-516
4721112	Oud papier	-48	-75
4722102	Vrij verval rioleringen	-50	-50
Totaal lasten		-4.139	-4.254

Afwijkingen

Hieronder worden de verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar > € 5.000 toegelicht. Kleinere verschillen hangen vrijwel altijd samen met indexatie (2,6%).De verhogingen van de onderdelen Openbare bibliotheken en Basisteam Jeugd overschrijden daardoor genoemde € 5.000 maar betreffen dus indexatie.

Kunst en cultuur

De raad heeft een startnotitie cultuurbeleid vastgesteld waarbij er gevraagd is voor dit doel meer financiële middelen beschikbaar te stellen. Zodra de raad de cultuurnota vaststelt volgt eventueel een verhoging van het subsidiebudget.

Maatschappelijk begeleiding

De hogere subsidie in 2022 is het gevolg van een budgetoverheveling in 2021 van middelen voor invoering nieuwe Wet inburgering.

Regeling speciale uitkering JGZ

Er is voor de jaren 2023-2026 een nieuwe meerjarige afspraak met Icare gemaakt.

Oud papier

Doordat de papierprijs erg hoog is krijgt OPA een hogere bijdrage voor het inzamelen van oud papier.

4.9 Klimaatneutraal Oldebroek

Portefeuillehouder: Wethouder Beerd Flier

4.9.1 Algemeen

Met het programma Klimaatneutraal Oldebroek werken we aan de transitie naar een duurzame energiehuishouding in de gemeente Oldebroek. Het doel van het programma Klimaatneutraal Oldebroek is dat de energievoorziening in Oldebroek in 2050 klimaat neutraal is. Dat wil zeggen dat we in 2050 alle benodigde energie duurzaam opwekken en dus geen fossiele brandstoffen meer gebruiken. De raad heeft in maart 2017 deze ambitie vastgelegd in de Routekaart Klimaatneutraal Oldebroek. Dat was tevens de start van het programma Klimaatneutraal Oldebroek. Gedurende de periode van het programma worden diverse inspanningen verricht die bijdragen aan de doelstellingen van het programma.

4.9.2 Wat willen we bereiken?

Het doel is klimaatneutraal in 2050. Om dit doel te halen moet in de periode tot aan 2050 minder energie worden gebruikt, meer duurzame energie worden opgewekt en worden overgestapt van fossiele naar duurzame brandstoffen.

In de onderstaande tabel staan de belangrijkste doelen voor het programma voor de komende jaren. Deze doelen zijn onderdeel van de Routekaart en sluiten aan bij het SER-Energieakkoord (2013) en het daarop volgende landelijke Klimaatakkoord (2019).

Tevens zijn in de tabel de verwachte resultaten opgenomen. De verwachte resultaten zijn onder andere gebaseerd op projecten die na 2019 zijn of zeker worden gerealiseerd (zoals 4 windmolens (2021), drijvend zonnepark (2023), zonnepark Heidehoek (2023)), de potentiële realisatie tot en met 2030 op basis van de RES 1.0 en een inschatting van de te halen energiebesparing.

Doelen Klimaatneutraal Oldebroek		
Jaar	% hernieuwbare energie	Verwacht resultaat
2023	16%	16%
2030	27%	27%
2050	100%	100%

In onderstaande grafiek is weergegeven waar we vandaan komen, waar we nu staan en waar we naar toe werken. Monitoring vindt plaats via de Regionale klimaatmonitor van Rijkswaterstaat. De meest recente monitorgegevens van het percentage hernieuwbare energie zijn van 2020. Effecten van geleverde inspanningen komen dan ook later (ongeveer twee jaar) tot uiting in de Regionale klimaatmonitor.

Grafiek 1: Doel en resultaat klimaatneutraal Oldebroek

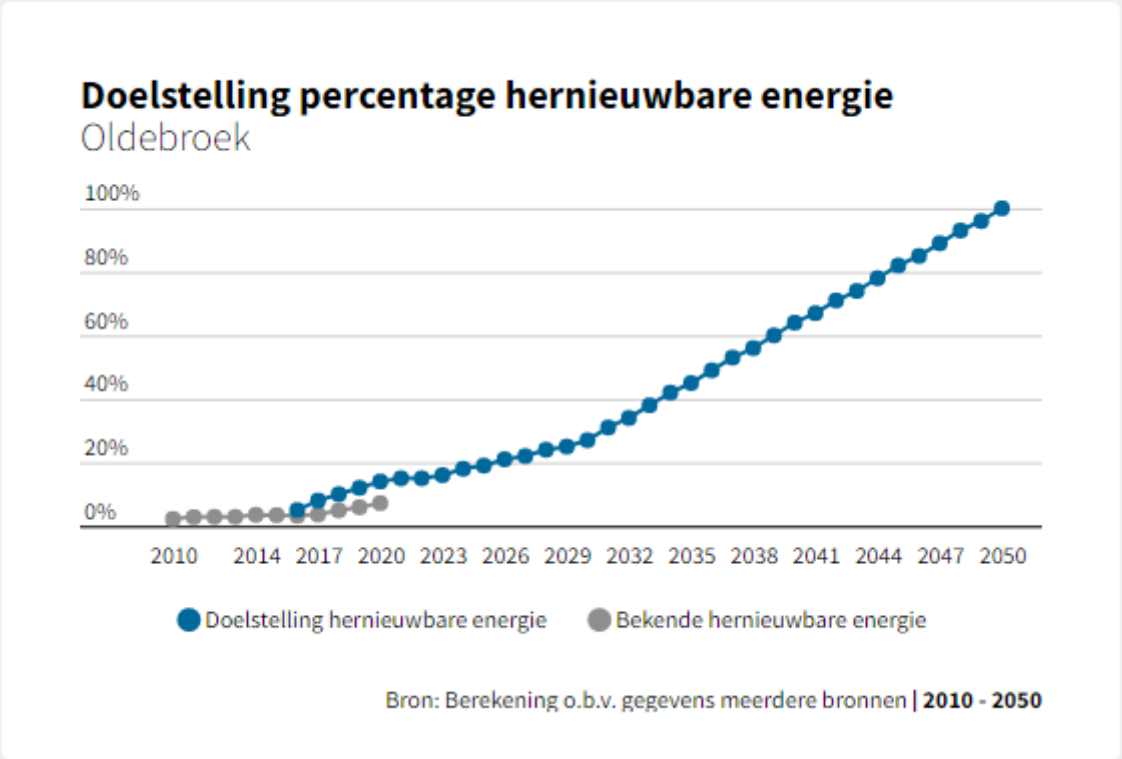

Het % hernieuwbare energie is de verhouding tussen het energiegebruik en energie opwek. Voor wat betreft energiegebruik is het doel een gemiddelde energiebesparing van 1,5% per jaar, wat neer komt op 50% energiebesparing in 2050 (t.o.v. jaar 2016). Voor wat betreft energie opwek is het doel in 2050 dat de hoeveelheid opgewekte duurzame energie overeenkomt met de hoeveelheid energiegebruik in 2050.

Uitgaande van 50% energiebesparing in 2050 betekent dit voor de energie opwek in 2050 ingeschat: alle geschikte daken met zonnepanelen, 4 windmolens en 125 hectare zonnepark (of in een andere verhouding). Nu wordt overigens uitgegaan van zonnepanelen en windmolens. Maar het is denkbaar dat er toekomstige technologische ontwikkelingen komen, die op termijn een beter alternatief zijn dan zonnepanelen en windmolens.

Uit de Regionale energiestrategie Noord-Veluwe (RES 1.0) komt een realistisch te behalen resultaat van 17,7 ha zon op dak en 27 hectare zon op land in 2030 in de gemeente Oldebroek. Met dat resultaat zal de hoeveelheid opgewekte duurzame elektriciteit ongeveer overeenkomen met de verwachte elektriciteitsvraag in 2030.

Een ander belangrijk doel voor het programma is dat de eigen bedrijfsvoering uiterlijk in 2025 klimaatneutraal is. Daarmee geeft de gemeente het goede voorbeeld. In 2017 is daartoe onderzocht wat er moet gebeuren om de gemeentelijke bedrijfsvoering klimaatneutraal te krijgen. Het gaat om de onderdelen dienstreizen, wagenpark buitendienst, openbare verlichting, gebouwen en zonnepark. Op 8 maart 2018 koos de raad de strategie voor het realiseren van een klimaat neutrale organisatie in 2025 en aan de slag te gaan met deze onderdelen.

Alle onderdelen zijn in uitvoering volgens plan, en er is al een en ander bereikt. Zo rijdt het wagenpark van de buitendienst sinds maart 2020 fossielvrij: met de wagens is overgestapt van gewone diesel naar

de duurzame 'blauwe' diesel (synthetische diesel gemaakt van afval). Verder heeft de buitendienst in april 2020 de eerste elektrische pick-up in gebruik genomen. Ook is op 15 april 2021 in de gemeentewerf een innovatieve zeezoutbatterij geïnstalleerd, waarbij de zonnepanelen van de gemeentewerf, de elektrische pick-up truck en de innovatieve zeezoutbatterij aan elkaar zijn gekoppeld. Daarnaast zijn verschillende gemeentelijke gebouwen verduurzaamd en is een groot deel van de openbare verlichting vervangen door zuinige LED.

Het vooruitzicht is dat onze organisatie uiterlijk in 2025 klimaatneutraal is. We zijn nu op zo'n 60% van onze doelstelling.

4.9.3 Wat gaan we daarvoor doen?

De komende jaren blijven wij inspanningen verrichten ten aanzien van energiebesparing, opwek van duurzame energie en de overstap van fossiele naar duurzame brandstoffen. Belangrijke thema's zijn de gebouwde omgeving en mobiliteit. Deze twee sectoren zijn namelijk samen verantwoordelijk voor zo'n 85% van het totale energiegebruik in de gemeente Oldebroek. Een belangrijke focus voor de komende jaren is energiebesparing en zonnepanelen op daken.

De energietransitie is een enorme opgave. Dat kunnen we niet alleen. Het is nodig dat iedereen meedoet om de energietransitie te doen slagen. We gaan daarom actief op zoek naar de energie uit de samenleving.

Warmte transitie

Om op koers te blijven ten aanzien van de gestelde (tussen)doelen zal de komende jaren ingezet worden op de warmte transitie in de gebouwde omgeving. De warmte transitie gaat over energie besparen en de overstap van fossiele naar duurzame brandstoffen.

In het kader van de warmte transitie wordt uiterlijk in 2023 een aanpak voor de periode 2023-2026 opgesteld. De uitvoering van de aanpak draagt bij aan energiebesparing en de overstap naar duurzame brandstoffen. Ook willen wij een versnelling realiseren vanwege de stijgende prijzen van aardgas.

Wij pakken in 2023 energiearmoede aan. Dit doen we door ondersteuning te bieden aan huishoudens met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen in combinatie met de lagere energetische kwaliteit van de woningen.

Verder zorgen wij er voor dat jaarlijks met de woningcorporaties duidelijke en haalbare prestatieafspraken worden gemaakt over het verduurzamen van de huurwoningen. En we zien er op toe dat de gemaakte prestatieafspraken worden nagekomen.

Ten behoeve van de warmte transitie blijven we in 2023 onze inwoners faciliteren met de bestaande Oldebroekse regeling voor het verduurzamen van woningen (Toekomstbestendig wonen lening). Dit geldt ook voor de inzet van het regionale duurzaamheidsloket.

We faciliteren het verduurzamen van bedrijfsterreinen. We sluiten in de periode 2023 tot en met 2026 daartoe aan bij het traject ten aanzien van het vergroten van het organiserend vermogen van de bedrijven op de bedrijfsterreinen.

Energie opwekken

Wat betreft energie opwekken gaan wij de komende jaren inzetten op het uitvoeren van de in juli

2021 vastgestelde RES 1.0. In 2023 stellen wij de RES 2.0 Monitoringsdocument vast. Dit document geeft de voortgang van de uitvoering van de RES 1.0 weer.

Een belangrijk focus van de uitvoering van de RES 1.0 is realisatie van zonnepanelen op grote daken (bedrijfsterreinen, dorpen en buitengebied). We formuleren daartoe uiterlijk in 2023 samen met de regiogemeenten in samenwerking met de netbeheerder een aanpak /strategie. De huidige problematiek van de netcongestie zal hier een bepalend onderdeel van zijn. Onderdeel van de aanpak kan zich daarom ook richten op opslag van energie. De aanpak voeren wij vervolgens uit in de periode 2023 tot en met 2026.

Ook ten behoeve van energieopwekking blijven we in 2023 onze inwoners faciliteren met de bestaande Oldebroekse regeling voor het verduurzamen van woningen (Toekomstbestendig wonen lening). Dit geldt ook voor de inzet van het regionale duurzaamheidsloket.

Duurzame mobiliteit

Mobiliteit is samen met de gebouwde omgeving verantwoordelijk voor het grootste deel van het energiegebruik in Oldebroek. De komende jaren zal daarom ook worden ingezet op het thema mobiliteit.

Per 2030 mogen nieuw verkocht auto's alleen nog maar emissie loos zijn. Om voorbereid te zijn op de grote opkomst van elektrische auto's, is een integrale visie op de laadinfrastructuur ontwikkeld (2022). Op basis van deze visie zal de komende jaren de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen worden uitgebreid. Tevens is plaatsingsbeleid voor publieke laadinfrastructuur vastgesteld (2022). Daarnaast zal de komende jaren ook worden ingezet op energiebesparing bij mobiliteit. Activiteiten ten aan zien duurzame mobiliteit zullen voor een groot deel worden uitgevoerd binnen het regionale programma 'Noord-Veluwe Bereikbaar'.

Concrete actie voor 2023 is dat we op basis van de vastgestelde visie op de laadinfrastructuur en het plaatsingsbeleid voor laadpalen, proactief locaties benoemen voor het plaatsen van laadvoorziening.

Eigen bedrijfsvoering klimaatneutraal

We gaan de komende jaren verder met realisatie van onze eigen bedrijfsvoering klimaatneutraal in 2025. Het gaat om de onderdelen dienstreizen, wagenpark buitendienst, openbare verlichting, gebouwen en zonnepark.

In het begin van 2023 hebben wij drie elektrische dienstauto's tot onze beschikking. Verder zijn begin 2023 de plannen uitgewerkt voor het verduurzamen van De Kamphal en de overige - nog niet of niet volledig verduurzaamde – gemeentelijke gebouwen. De maatregelen voor het verduurzamen van de gebouwen worden zoveel als mogelijk tot en met 2025 ingepland of tijdens een natuurlijk technisch vervangingsmoment ingepland. Al deze plannen worden verwerkt in de beheerplannen, welke naar verwachting in het begin van 2023 worden vastgesteld. In 2023 zal naar verwachting gestart zijn met de bouw van het zonnepark Heidehoek (operationeel in 2023), waarvan wij de groencertificaten gaan afnemen. We hebben dan gegarandeerd lokale groene stroom voor onze eigen bedrijfsvoering. De ontwikkeling rondom opwekking en opslag van energie is in beweging. Wij staan open voor nieuwe ideeën die bijdragen deze ambitieuze doelstelling te behalen.

4.9.4 Wat mag het kosten?

Onderstaande tabel geeft een financieel overzicht van de begroting 2023-2026 van de paragraaf Klimaatneutraal Oldebroek. Een deel van de activiteiten worden uitgevoerd door de lijnorganisatie. Voorbeelden hiervan zijn uitvoeren beheerplan openbare verlichting (ombouwen LED), opstellen en uitvoeren (verduurzamen) gemeentelijke gebouwen en activiteiten op het gebied van verduurzamen van mobiliteit. Deze kosten zijn opgenomen in de verschillende begrotingsprogramma's en beheerplannen en daarom niet opgenomen in deze tabel.

Het ontwikkelen van de RES 2.0 wordt - net als bij de RES 1.0 – gefinancierd door het Nationaal Programma RES (NPRES) en deels door de provincie. Omdat deze middelen bestemd zijn voor de RES-regio, is hiervoor geen post opgenomen in onderstaande tabel.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Oldebroek Klimaatneutraal (gedekt uit Reserve Klimaatneutraal Oldebroek)	75	75	75	
Subsidies en geoormerkte gelden*				
Transitievisie warmte (restant decembercirculaire 2019)	135			
Subsidie provincie: Energieloket 2021-2024	12	12		
Subsidie RCE: Verduurzamen kerken (energiescans), restant 2021	5			
Aanpak Energiearmoede (specifieke uitkering Bzk), restant 2022	500			
Totaal	**727**	**87**	**75**	**0**

*Deze middelen zijn naar verwachting nog te besteden in 2023 e.v.. Restanten van niet volledig bestede middelen schuiven door naar het volgende jaar.

In de bestemmingsreserve Klimaatneutraal Oldebroek zit op begrotingsbasis nog een vrij besteedbaar bedrag van € 1.293.000. De komende jaren zal waarschijnlijk beroep worden gedaan op deze reserve. Bijvoorbeeld ten behoeve van het verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen. De hoogte van de bedragen is nog niet bekend.

5 Bijlagen

5.1 Kerngegevens

5.1.1 Sociale structuur

Sociale structuur	Begrote gegevens 2023	Werkelijke gegevens 31-12-2021
Aantal inwoners	24.000	23.752
Aantal periodieke bijstandsgerechtigden, waarvan:	283	314
Participatiewet	261	253
IOAW	19	21
IOAZ	2	1
TOZO	0	38
BBZ	1	1
Aantal tewerkgestelden in sociale werkgemeenschappen in aantal SE's	66	68

5.1.2 Fysieke structuur

Fysieke structuur	Begrote gegevens 2023	Werkelijke gegevens 31-12-2021
Oppervlakte gemeente (ha), waarvan:	9.772	9.772
Binnenwater (ha)	111	111
Aantal verblijfsobjecten, waarvan:	9.992	9.797
Woonfunctie	9.510	9.318
Logiesfunctie (recreatiewoningen)	482	479

5.1.3 Financiële structuur

Financiële structuur (* € 1.000)	Begrote gegevens 2023	Werkelijke gegevens 31-12-2021
Gewone uitgaven	81.739	84.968
Per inwoner	3,41	3,58
Opbrengsten belastingen	12.583	13.295
Per inwoner	0,52	0,56
Algemene uitkering Gemeentefonds	40.336	36.159
Per inwoner	1,68	1,52
Vaste schuld	27.340	23.953
Per inwoner	1,14	1,01

5.1.4 Bestuurlijke structuur

Bestuurlijke structuur (zetels)	Begrote gegevens 2023 (per 1-1-23)	Werkelijke gegevens 31-12-2021
Christen Unie	6	7
Algemeen Belang Oldebroek	4	2
Chr. Verbond Oldebroek	3	0
SGP	2	4
CDA	2	3
VVD	1	1
Duurzaam Oldebroek	1	0
PVDA/Burgerpartij Oldebroek	0	2

Samenstelling college B&W	Begrote gegevens 2023 (per 1-1-23)	Werkelijke gegevens 31-12-2021
Christen Unie	1	1
SGP	1	1
CDA	1	0
ABO	0	1

5.2 Toelichting verplichte indicatoren

Veiligheid
Misdrijven - Diefstallen uit woning
Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
Misdrijven - Geweldsmisdrijven
Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)
Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Winkeldiefstallen
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Verwijzingen Halt
Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Economie
Functiemenging
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen (van bedrijven)
Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Onderwijs
Absoluut verzuim
Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.
Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding ""2019"" staat voor schooljaar ""2018/2019"".

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Sociaal domein

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin

Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Banen

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten

Jongeren met een delict voor de rechter

Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Jongeren met jeugdbescherming

Jongeren met jeugdbescherming als % van jongeren tot 18 jaar

Jongeren met jeugdhulp

Jongeren met jeugdhulp als % van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdreclassering

Jongeren met jeugdreclassering als % van jongeren 12-23 jaar

Lopende re-integratievoorzieningen

Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Netto arbeidsparticipatie

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Personen met een bijstandsuitkering

Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Volksgezondheid en milieu

Omvang huishoudelijk restafval

Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

Hernieuwbare elektriciteit in %

Volkshuisv,leefomgeving,stedel.vernieuw.

Demografische druk

Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Gemiddelde WOZ waarde

De gemiddelde WOZ waarde van woningen (koop en huur).

Nieuw gebouwde woningen

Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

5.3 Financiële oplegger

Hieronder de ontwikkelingen van het begrotingssaldo 2023-2026.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Stand begroting tot en met Raad juni	573	939	994	991
Begroting 2023	-573	1.455	2.921	-372
Saldo begroting na mutaties Begroting 2023	0	2.394	3.915	619

Totaal overzicht mutaties

Hieronder een totaal overzicht van alle mutaties die zijn opgenomen in de begroting 2023-2026. Hierbij is geen onderscheid gemaakt in programma's. Je ziet hieronder dus het totaaloverzicht.

Bedragen * €1.000

Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
Mutatie kapitaallasten	214	39	31	10
Demarcatie huisvesting VNOG (1e begrotingswijziging 2023)	-50	-50	-50	-50
GGD NOG Robuust (1e begrotingswijziging 2023)	-26	-22	-19	-11
Regionale samenwerking inkoop jeugdzorg	-39	-39	-39	-39
Afval	29	18	15	15
Formatie ODNV	-91	-91	-91	-91
Riolering	26	10	247	250
Begraven	9	9	9	9
Omgevingswet - effecten leges	-200	-200	-200	-200
Kleine indexaties en autonome ontwikkelingen < €5.000	0	0	0	0
Meicirculaire 2022 Gemeentefonds	1.815	2.691	3.375	-364
Toeristenbelasting	4	4	4	4
Onroerend zaak belasting (OZB)	230	230	230	230
Precariobelasting	-4	-4	-4	-4
Stelpost 100% compensatie tekorten jeugdzorg	0	304	280	290
Aanvullende investeringen M2A	11	19	-9	-9
Bijdrage Streekarchivariaat	-40	-40	-40	-40
Bezoldiging bestuur	-46	-46	-46	-46
Kadernota 2023-2026 i-Dienst	-33	-37	-42	-79
Energieprijzen	-975	0	0	0
Subtotaal	834	2.796	3.653	-124

College Uitvoeringsprogramma (CUP)				
Integriteit	-50	-15	-15	-15
Serviceformules	-24	-24	0	0
Ambtelijke competenties	-50	-50	0	0
Uitgangspunten gemeentecommunicatie	-25	0	0	0
Begrijpelijke teksten	-15	-15	-15	-15
Gemeentelijk Verkeers- en VervoerPlan (GVVP)	-40	-20	0	0
Regie gebied Buurtmidden	-20	0	0	0
Verkeersveiligheid Zuiderzeestraatweg	-40	0	0	0
Bestrijding ondermijning	-20	-20	-20	-20
Toekomstvisie en ontwikkelagenda	-50	-25	0	0
Lokaal economische agenda	-10	-10	-10	-10
Stimuleren organiserend vermogen bedrijven	-10	-10	-5	-5
Visie cultuurbeleving	-15	0	0	0
Groenere gemeente	-25	-25	-25	-10
Uitvoeringsplan Biodiversiteit	-25	0	0	0
Beleidsplan sociaal domein	-25	0	0	0
Uitvoeringsprogramma Wonen Welzijn en Zorg (WWZ)	-50	-50	-50	0
Omgevingswet	-30	-30	-30	-30
Programma Vitaal Platteland	-25	-25	0	0
Programma Woningbouwopgave	-350	-350	-350	0
Erftransitie	-25	-25	0	0
Gebiedsvisie Wezep en Hattemerbroek	-25	0	0	0
Woonwagen en -standplaatsenbeleid	-25	0	0	0
Uitbreidingslocaties woningbouw	-20	0	0	0
Kop van de Veluwe	0	0	-41	-41
Belastingsamenwerking H2OE (B)	-50	-50	0	0
Inclusieagenda en diversiteit	-70	0	0	0
Werkplaats regio Zwolle	-15	-15	-15	0
Dubbele vergrijzing	-50	0	0	0
Voldoende BOA-capaciteit	-42	-42	-42	-42
Procesmanagement (B)	-80	0	0	0
Publieksfunctie en verduurzaming De Brinkhof (B)	-55	0	0	0
Actualisatie Integraal Veiligheidsplan	-20	-20	-20	-20
Financiële zelfredzaamheid inwoners	-140	0	0	0
Uitbreidingslocaties bedrijven	-10	0	0	0

Stikstof	-50	-50	-50	0
Subtotaal	-1.576	-871	-688	-208
Administratieve wijzigingen				
Subtotaal	0	0	0	0
Res mut Overhead				
Mutatie kapitaallasten	-15	-12	-5	-6
Res.mut Beheer en uitvoering				
Mutatie kapitaallasten	9	0	4	12
Res.mut Bestuurlijke aangelegenheden				
Mutatie kapitaallasten	-5	-5	1	1
Res.mut Maatschappelijke ontwikkelingen				
Mutatie kapitaallasten	-230	-43	-45	-47
Res.mut Algemene dekkingsmiddelen				
Dekking tekort begrotingsjaar 2023	410	-410	0	0
Subtotaal	169	-470	-44	-40
Totaal	-573	1.455	2.921	-372

5.4 Verloop reserves

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Begin-stand	2023	2024	2025	2026	Eind-stand
Algemene reserve	6.414	-410	410	0	0	6.414
Bestemmingsreserve beheerplan gebouwen	3.545	-46	-175	-311	-255	2.758
Bestemmingsreserve beheerplan openbare ruimte	2.016	253	361	285	287	3.202
Bestemmingsreserve beheerplan overig	656	17	21	17	9	720
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	12.481	-268	-298	-16	-18	11.882
Bestemmingsreserve overig	9.370	80	-200	-58	5	9.196
Totaal reserves	34.483	-375	119	-82	28	34.173

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Begin-stand	2023	2024	2025	2026	Eind-stand
Algemene Reserve	6.414	-410	410	0	0	6.414
	6.414	-410	410	0	0	6.414
Overig onderhoud onderwijshuisvesting	3.166	-57	-209	-206	-201	2.493
Onderhoud welzijnsgebouwen	11	0	0	0	0	11
Onderhoud gemeentewerf	43	0	8	-30	5	27
Onderhoud brandweerkazernes	16	3	-1	-4	2	15
Onderhoud gemeentehuis	81	28	8	-54	28	90
Onderhoud dorpshuizen	87	20	11	5	-97	27
Onderhoud ov.accommodaties	45	0	0	0	0	45
Onderhoud sportgebouwen	95	-41	9	-22	9	50
	3.545	-46	-175	-311	-255	2.758
Onderhoud openbare verlichting	101	-55	-8	-7	0	30
Onderhoud groen	207	34	96	-306	130	161
Onderhoud speelvoorziening	124	0	0	0	0	124
Onderhoud wegen	1.504	269	267	598	155	2.793
Onderhoud civiele kunstwerken	67	9	3	0	-1	79
Onderhoud verkeerreg.install.	14	-5	3	1	3	16
	2.016	253	361	285	287	3.202
Materieel buitendienst	656	17	21	17	9	720
Meubilair/inventaris gemeentehuis	0	0	0	0	0	0
	656	17	21	17	9	720

Reserve renovatie Bovenmolen	0	0	0	0	0	0
Reserve bouw peutersp.´t Loo	0	0	0	0	0	0
Brandweerkazerne Wezep	0	0	0	0	0	0
Gemeentehuis	1.551	-217	-220	-24	-24	1.066
Meubilair	121	24	24	38	48	256
Gemeentewerf	408	-26	-11	2	-6	367
Dorpshuizen	318	20	18	18	17	391
Brandweerkazernes	3.597	-102	-71	-36	-36	3.352
Overige accommodaties	252	-5	-5	-5	-5	230
Sportgebouwen	494	34	7	16	14	566
Sporttoestellen (beh.plan gebouwen)	361	25	8	18	15	426
Renovatie Bovenmolen	111	-8	-8	-8	-8	79
Bouw peutersp.'t Loo	101	-3	-3	-3	-3	88
Brandweerkazerne Wezep	36	0	0	0	0	36
Hart van Oosterwolde	2.447	-99	-102	-102	-102	2.042
Wegen	1.970	22	15	34	39	2.080
Openbare verlichting	419	36	23	15	12	505
Spelen	188	11	7	-1	-1	204
Civiele kunstwerken	76	19	19	19	19	154
Verkeersregelinstallaties	30	3	3	3	3	41
	12.481	-268	-298	-16	-18	11.882
Stimulering recreatie en toerisme	639	0	0	0	0	639
Reserve Volkshuisvesting	188	-77	0	0	0	111
Reserve maatsch.opvang/beschermd wonen	1.832	-133	-133	0	0	1.566
Grondexploitatie	3.058	393	50	32	19	3.552
Reserve personele kosten	560	0	0	0	0	560
Bestemmingsres. zwembad	0	0	0	0	0	0
Klimaatneutraal Oldebroek	1.169	-75	-75	-75	0	944
Informatisering	85	-29	-42	-14	-14	-14
Nieuwe op- en afrittenstelsel A 28	1.000	0	0	0	0	1.000
Reserve Compensatie Corona	839	0	0	0	0	839
	9.370	80	-200	-58	5	9.196
Totaal reserves	34.483	-375	119	-82	28	34.173

5.5 Verloop voorzieningen

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Begin-stand	2023	2024	2025	2026	Eind-stand
Voorzieningen middelen derden	9.777	-234	-248	-257	-312	8.727
Voorzieningen verplichtingen, verlies en risico's	3.906	-272	-19	-19	-698	2.898
Totaal voorzieningen	13.683	-506	-267	-275	-1.010	11.625

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Begin-stand	2023	2024	2025	2026	Eind-stand
Afvalverwerking	1.057	-50	0	0	0	1.007
Riolering	5.313	-384	-447	-450	-501	3.531
Voorziening grafrechten	823	44	44	44	44	1.000
Voorziening jaarlijks grafonderhoud	2.583	156	156	149	145	3.189
	9.777	-234	-248	-257	-312	8.727
Verliesvoorziening grondexploitatie	922	-243	0	0	-680	-2
Afronding Oldebroek Centrum	0	0	0	0	0	0
Afronding bedr.terrein Oude Dijk	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Roezemoes	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Noordeinde Noorderbrink	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh inbr.loc.Veluwelaan	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Heerdtwijk fase 2	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Wezeper Veste	0	0	0	0	0	0
Afronding wzh Hattembroek Driehoek	1	0	0	0	0	1
Afronding wzh Zeuven Heuvels	-18	0	0	0	0	-18
Afronding wzh Oldebroek West 2	1	0	0	0	0	1
Afronding wzh Spakman Souman	15	0	0	0	0	15
Afronding wzh Atlantis Rakkersoord	5	0	0	0	0	5
Pensioenfonds wethouders	2.880	-19	-19	-19	-19	2.806
Voorziening monumenten	101	-10	0	0	0	91
	3.906	-272	-19	-19	-698	2.898
Totaal voorzieningen	13.683	-506	-267	-275	-1.010	11.625

5.6 Meerjareninvesteringsplanning (MIP)

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Brandweergarage Wezep	-200.000				
Kazerne Wezep 2021	139.434				
Kazerne Wezep 2025				119.304	
Grond Brandweerkazerne Oldebroek	161.000				
Nieuwbouw brandweerkazerne Oldebroek	2.289.000				
Rahabilitatie wegen 2022	4.097.856				
Rahabilitatie wegen 2023		296.669			
Rahabilitatie wegen 2024			173.569		
Rahabilitatie wegen 2025				53.859	
Wegen Meidoornplein	165.307				
Wegen Meidoornplein (res.budg)	892.808				
Parkeerplaats Wezep-Noord	175.000				
Armaturen OV 2022	216.164				
Masten OV 2022	267.964				
Armaturen OV 2023		269.299			
Masten OV 2023		74.413			
Armaturen OV 2024			62.163		
Masten OV 2024			216.343		
Masten OV 2025				52.161	
Armaturen OV 2025				43.306	
Masten OV 2026					51.349
Armaturen OV 2026					21.726
Civiele kunstwerken 2026					9.080
Aankoop grond Meidoornplein	103.610				
Verbouw De Wereldweide	630.700				
Grondwaarde de Meidoorn	-27.905				
Uitbr. de Meidoorn 2002/07	-104.692				
Grondwaarde Oranjeschool	-76.445				
Uitbr.aanp. Oranjeschool	-104.852				
Grondwaarde de Klepperbelt	-1.466				
Uitbr.geref.school Keizersweg	-112.869				
Aankoop grond Eben Haezerschool	43.681				
IKC Zuidwest grondkosten	8.501				
Gymzaal Sneeuwbesstraat (grondwaarde)	-8.501				
Nieuwbouw De Rank grondkosten 2021		408.593			
Nieuwbouw De Rank 2020		2.140.311			
Uitbreiding Schaapskooi		505.000			
Nieuwbouw De Regenboog	500.000	1.861.964			
Gymzaal 't Loo 2026					8.847
Gymzaal Oosterwolde (grondwaarde)	-25.667				
Heteluchtverwarming gymzaal O'wolde'12	-8.146				
Sportvloer gymzaal Oosterwolde 2012	-14.969				
Sanitair gymzaal Oosterwolde 2012	-5.327				
Gymzaal H'broek 2024			9.680		

Gymzaal H'broek 2025				36.784	
Sporthal De Kamphal 2023		896.377			
Sporthal ET-hal 2023		16.939			
Kleedaccommodatie Mulderssingel (WHC)	9.525				
Privatisering Sportpark de Brink	-10.814				
Groen Meidoornplein	25.139				
Aankoop grond haven Noorderrot	45.000				
Natuurlijk spelen 2022	621.352				
Natuurlijk spelen 2023		43.812			
Natuurlijk spelen 2024			91.498		
Natuurlijk spelen 2026					6.899
Ruimten IKC Oldebroek		275.000			
Dorpshuis Noorderhuukien 2026					11.191
Dorpshuis Grinthuus 2025				23.206	
Dorpshuis Wezep 2024			85.693		
Hart van Oosterwolde 24/2019	664.535				
Afvalinzamelcontainers Meidoornplein	5.098				
Ondergrondse containers HvO	30.000				
Plaatsen verzamelvoorzieningen Diftar	236.003				
Vrijverval kikkerprojecten 2022	1.033.233				
Vrijverval kikkerprojecten 2023		609.500			
Vrijverval kikkerprojecten 2024			560.529		
Vrijverval kikkerprojecten 2025				716.956	
Vrijverval kikkerprojecten 2026					716.956
Herinrichting KC-plan Wezep 2023	2.028.341				
Uitvoering KC-plan Wezep		1.054.000			
KC-plan Wezep 2024			1.054.000		
KC-plan Wezep 2025				1.054.000	
KC-plan Wezep 2026					1.054.000
Riolering Meidoornplein (KWC)	210.099				
Riolering Meidoornplein (afkp hemelwater)	148.395				
Riolering Meidoornplein (beh.plan riolering)	81.815				
Riool DPRA 2022	400.000				
Riool DPRA 2023		200.000			
Riool DPRA 2024			200.000		
Riool DPRA 2025				200.000	
Riool DPRA 2026					200.000
Vervanging gemalen (E/M) 2022	50.000				
Vervanging gemalen (E/M) 2023		25.000			
Vervanging gemalen (E/M) 2024			25.000		
Vervanging gemalen (E/M) 2025				25.000	
Vervanging gemalen (E/M) 2026					25.000
Bouwkundig gemalen 2022	66.000				
Bouwkundig gemalen 2023		13.000			
Bouwkundig gemalen 2026					9.000
Vervanging pompunits (E/M) 2022	264.131				

Vervanging pompunits (E/M) 2023		120.000			
Vervanging pompunits (E/M) 2024			120.000		
Vervanging pompunits (E/M) 2025				120.000	
Vervanging pompunits (E/M) 2026					120.000
Renovatie IBA's 2022	15.993				
Renovatie IBA's 2023		13.500			
Renovatie IBA's 2024			13.500		
Renovatie IBA's 2025				13.500	
Renovatie IBA's 2026					13.500
Uitbreiding begraafplaats Oosterwolde	20.000				
Renovatie gemeentehuis Bouwkundig 20jr	10.000				
Renovatie gemeentehuis Bouwkundig 5jr	10.000				
Renovatie gemeentehuis warmtetechn 15jr	10.000				
Buitenruimte gemeentehuis 20 jr		75.000			
Gemeentehuis Elektra (15jr) 2024			37.200		
Gemeentehuis Bouwkundig (50jr) 2025				17.850	
Gemeentehuis Bouwkundig (12jr) 2026					15.000
Gemeentehuis Elektra (20jr) 2026					4.000
Gemeentehuis Elektra (15jr) 2026					35.000
Mobiele telefoons 3jr 2022	8.100				
Mobiele telefoons 3jr 2023		32.000			
Mobiele telefoons 3jr 2024			10.800		
Mobiele telefoons 3jr 2025				8.100	
Mobiele telefoons 3jr 2026					32.000
Meubilair en inventaris (15 jr) 2023		7.300			
Meubilair en inventaris (12jr) 2026					43.451
Headsets (5jr) 2026					20.541
I-dienst O&I software 2022	396.000				
I-dienst O&I software 2023		193.600			
I-dienst O&I software 2024			212.960		
I-dienst O&I software 2025				234.260	
I-dienst O&I software 2026					257.686
M2A domein Belastingen (2022)		278.270			
M2A domein Sociale Zaken (2021)	204.515				
M2A domein Integr.bedrijfsvoering 2022	257.030		244.161		
Sneeuwploegen (2) vrachtwagen 2022	23.386				
Stratos natzoutstrooiers 3 st. 2024			88.246		
Valta trekker N serie 2025				73.049	
Piaggio Porter 2022	24.708				
Iveco Dailey open laadbak (1) 2023		39.420			
Iveco Dailey open laadbak (2) 2023		39.420			
Isuzu NL R85EAL (3) 2022	255.756				
Iveco Dailey bestelbus 2023		40.971			
Geintegr. Houtversnipperaar 2025				107.595	
Klepelmaaier 2022	84.975				
Heftruck Jungheinrich 2026					49.138

Rioolrakket ROM 900 2023		26.623			
Gemeentewerf 2025				285.362	
	16.228.500	9.555.982	3.205.342	3.184.292	2.704.364

5.7 Ontwikkeling verplichte indicatoren

5.7.1 Bestuur en ondersteuning

Bij het programma zijn geen verplichte indicatoren.

5.7.2 Veiligheid

Onderstaande overzichten zijn de cijfers van de gemeente Oldebroek in vergelijking met de rest van Nederland.

Oldebroek (lijn donkerblauw) - Nederland (lijn lichtblauw)

Verwijzingen Halt

Geweldsmisdrijven

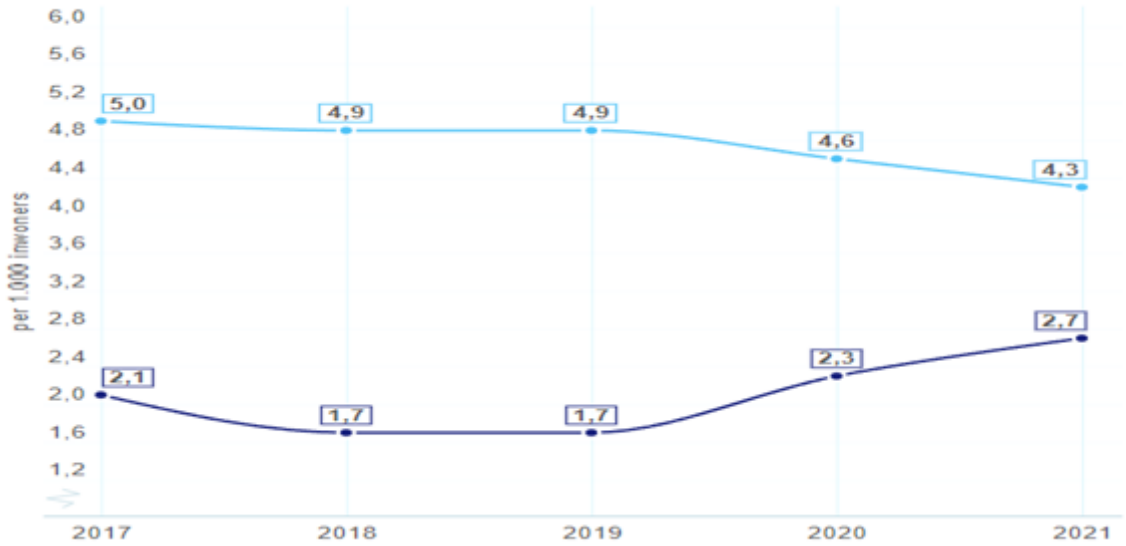

Vernieling en beschadiging

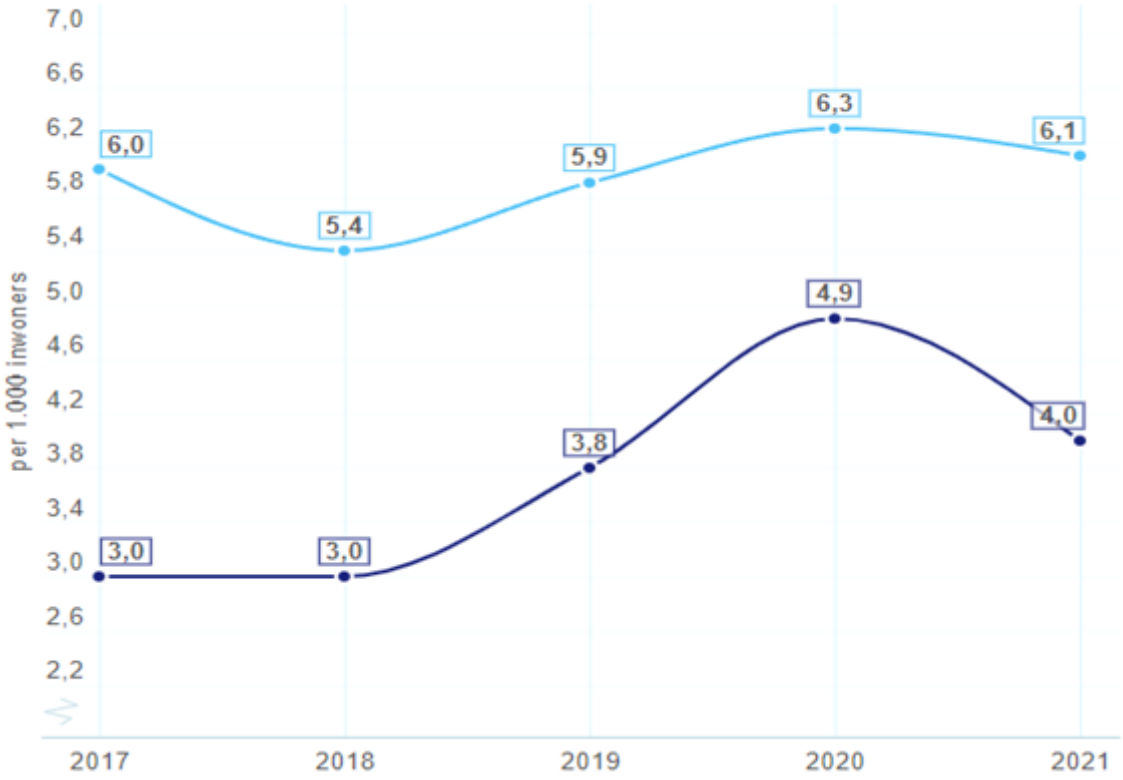

Woningdiefstal

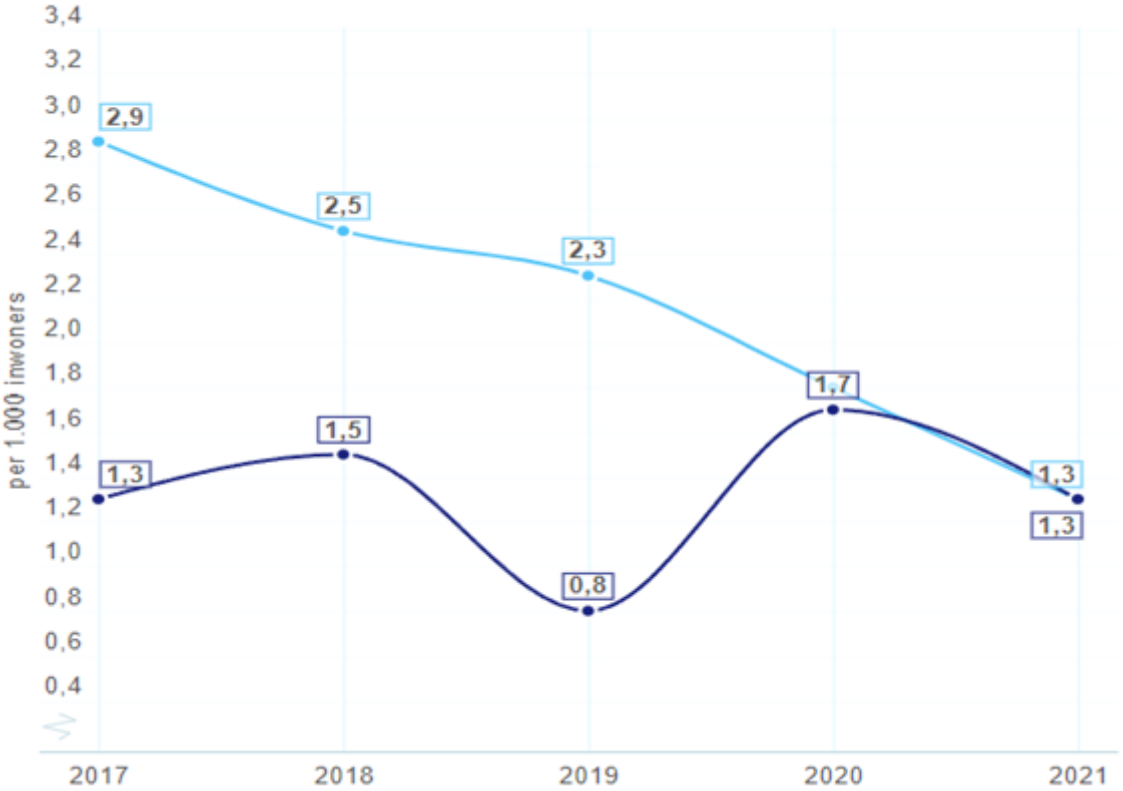

Winkeldiefstal

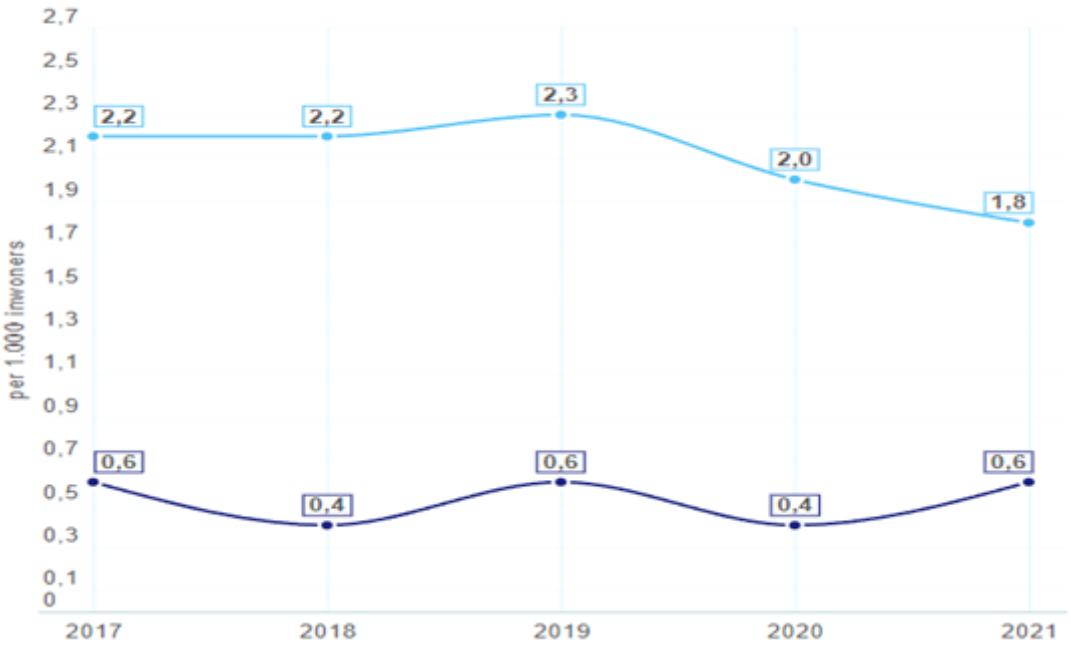

5.7.3 Verkeer, vervoer en waterstaat

Bij het programma zijn geen verplichte indicatoren.

5.7.4 Economie

Onderstaande overzichten zijn de cijfers van de gemeente Oldebroek in vergelijking met de rest van Nederland.

Oldebroek (lijn donkerblauw) - Nederland (lijn lichtblauw)

Functiemenging

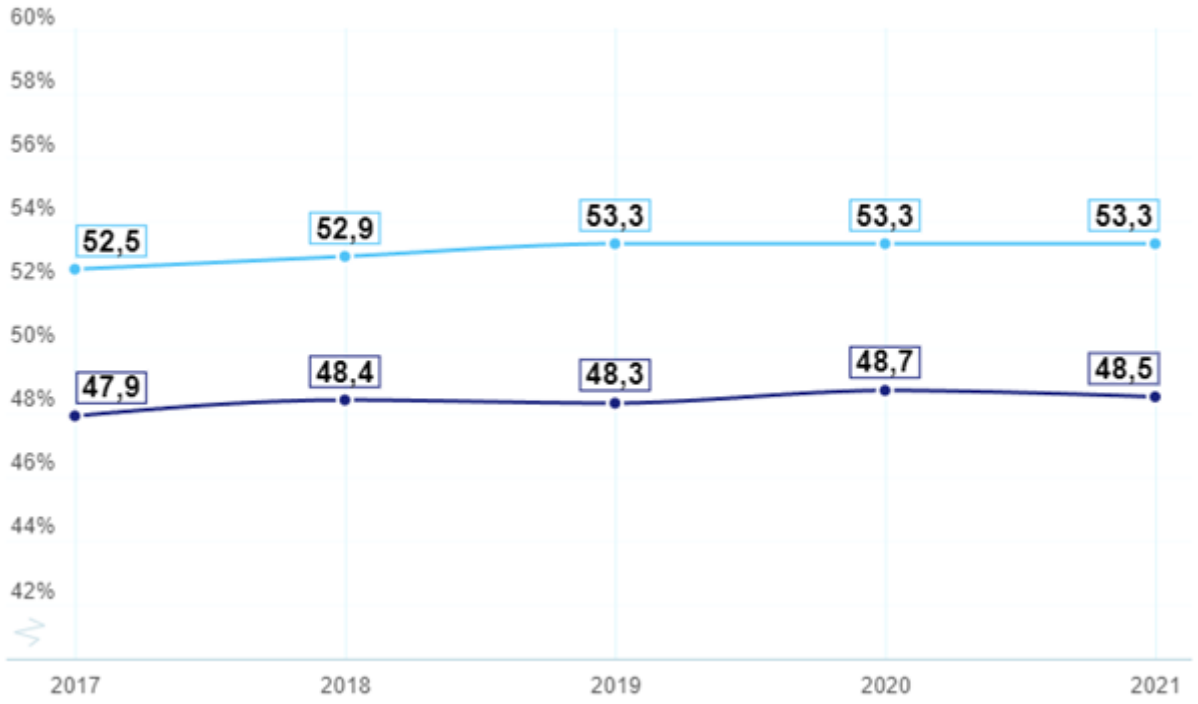

Vestigingen (van bedrijven)

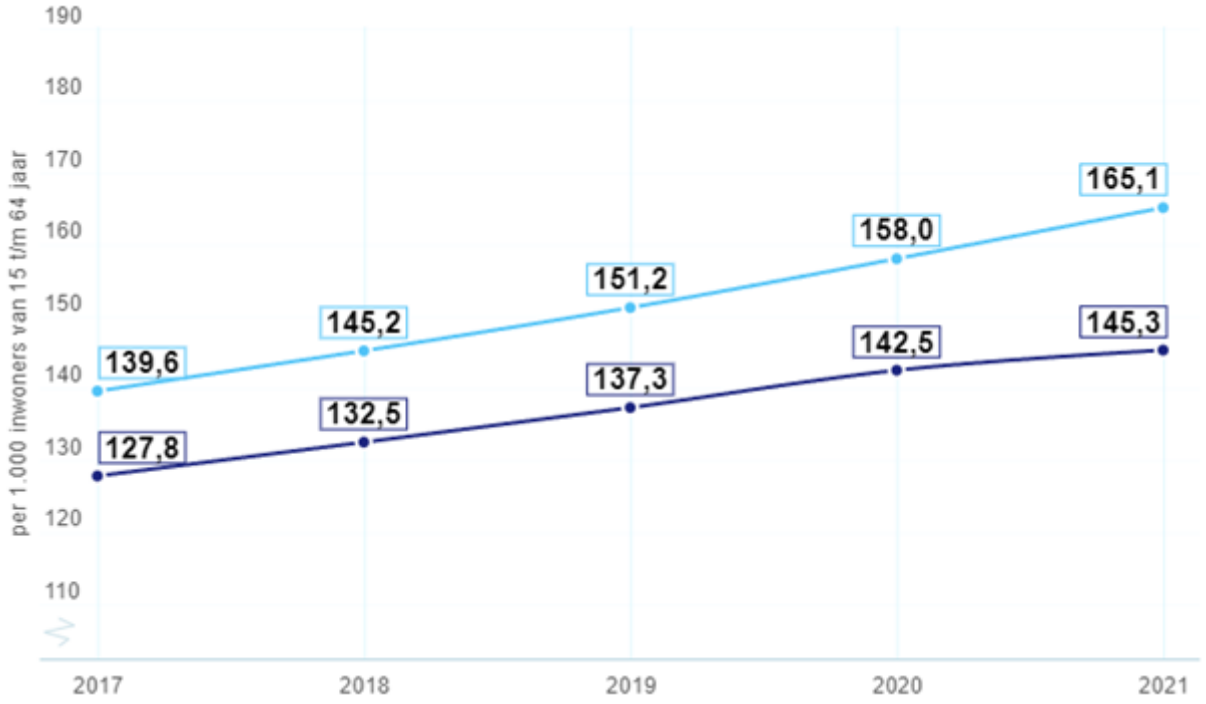

5.7.5 Onderwijs

Onderstaande overzichten zijn de cijfers van de gemeente Oldebroek in vergelijking met de rest van Nederland.

Oldebroek (lijn donkerblauw) - Nederland (lijn lichtblauw)

Absoluut verzuim

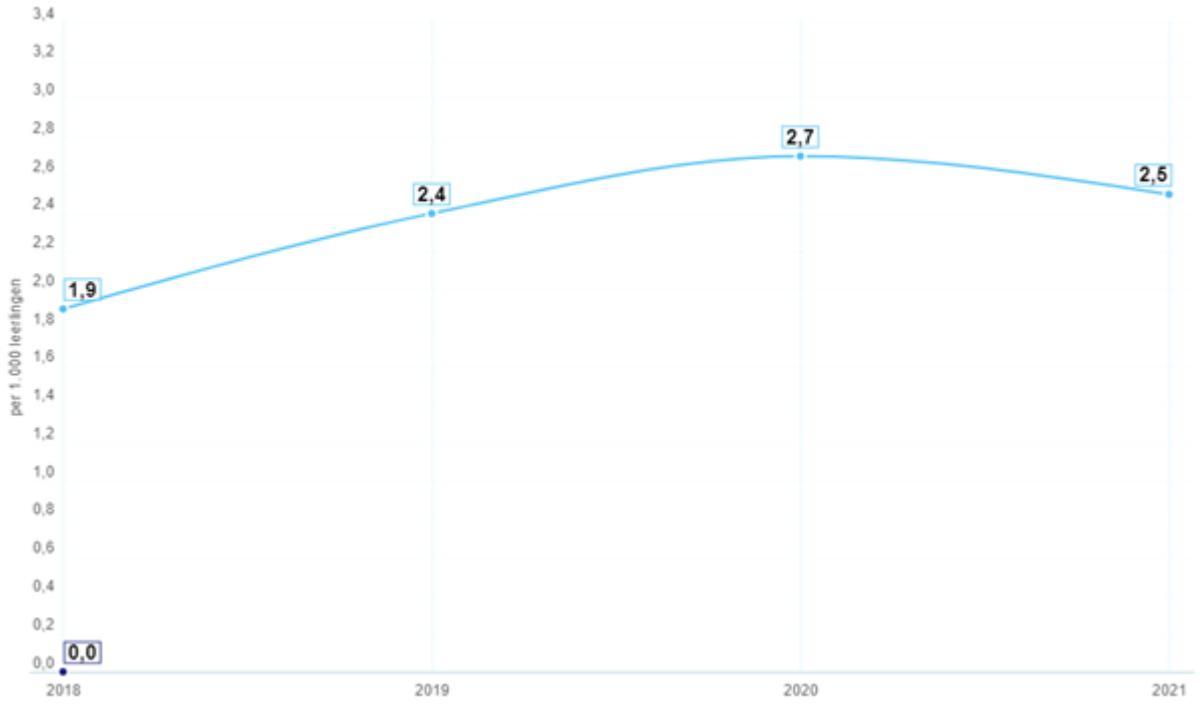

Relatief verzuim

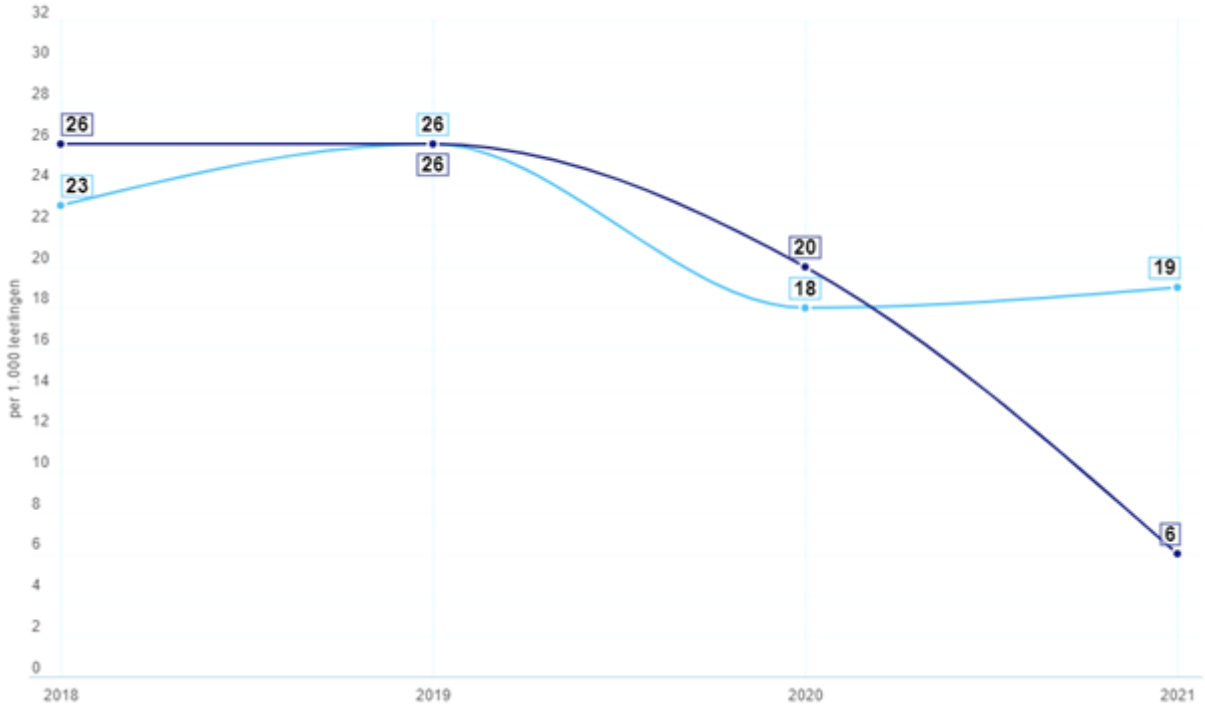

Voortijdige schoolverlaters

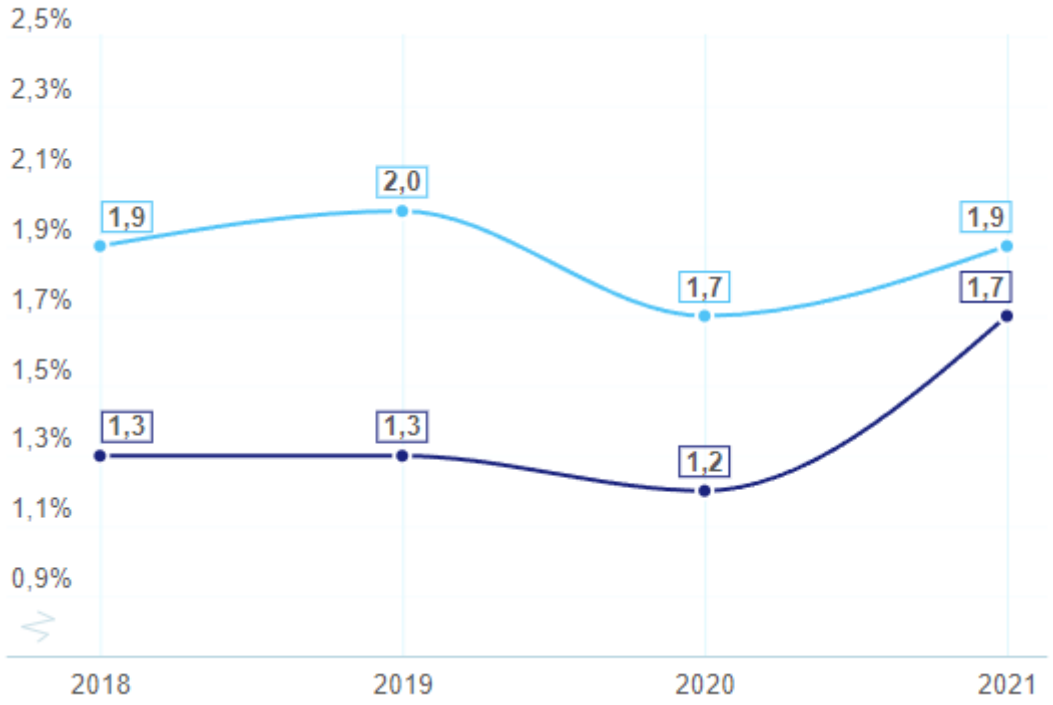

5.7.6 Sport, cultuur en recreatie

Onderstaande overzichten zijn de cijfers van de gemeente Oldebroek in vergelijking met de rest van Nederland.

Oldebroek (lijn donkerblauw) - Nederland (lijn lichtblauw)

Niet wekelijkse sporters

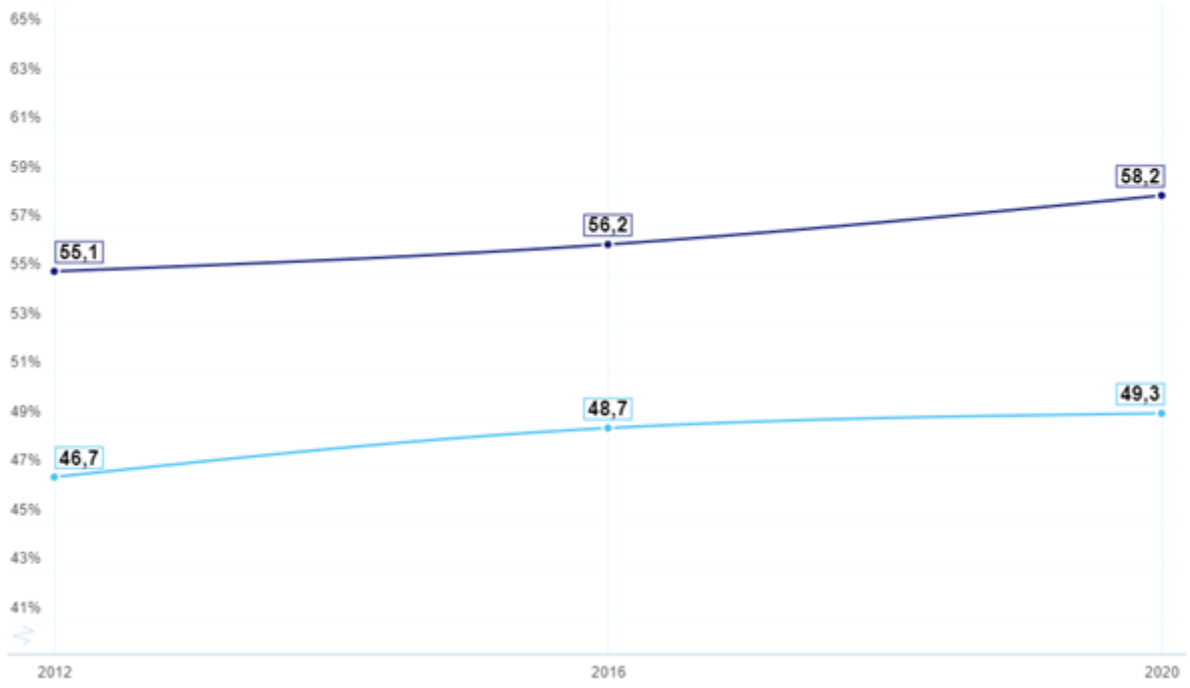

5.7.7 Sociaal domein

Onderstaande overzichten zijn de cijfers van de gemeente Oldebroek in vergelijking met de rest van Nederland.

Oldebroek (lijn donkerblauw) - Nederland (lijn lichtblauw)

Banen

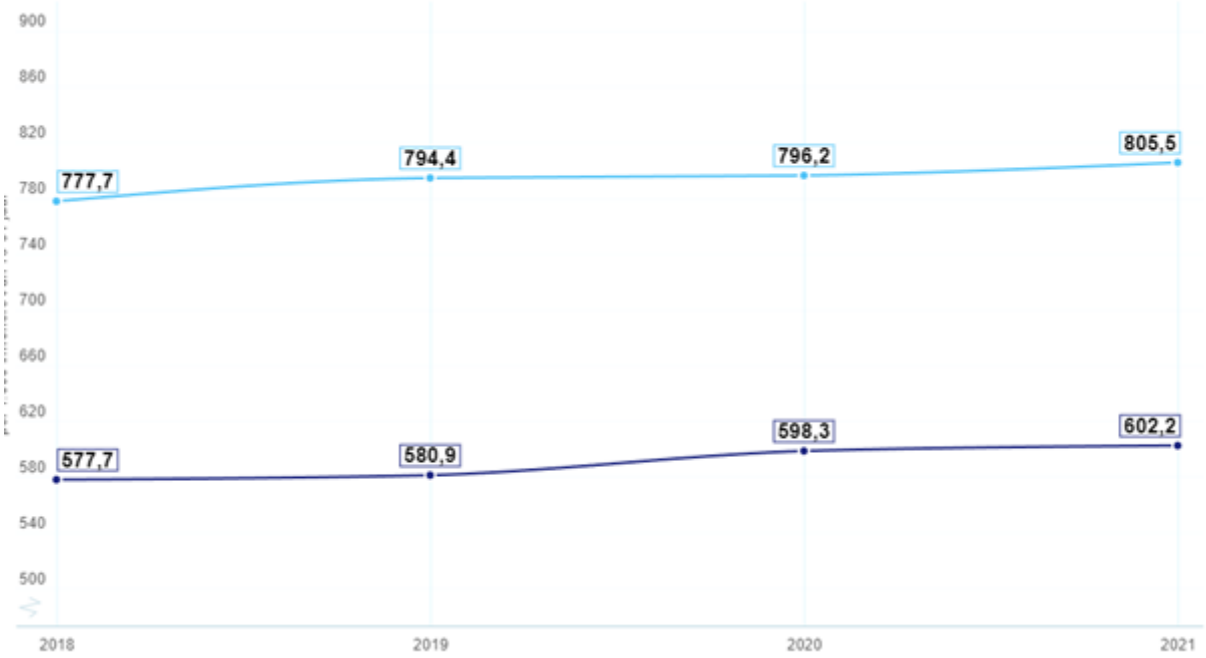

Kinderen in uitkeringsgezin

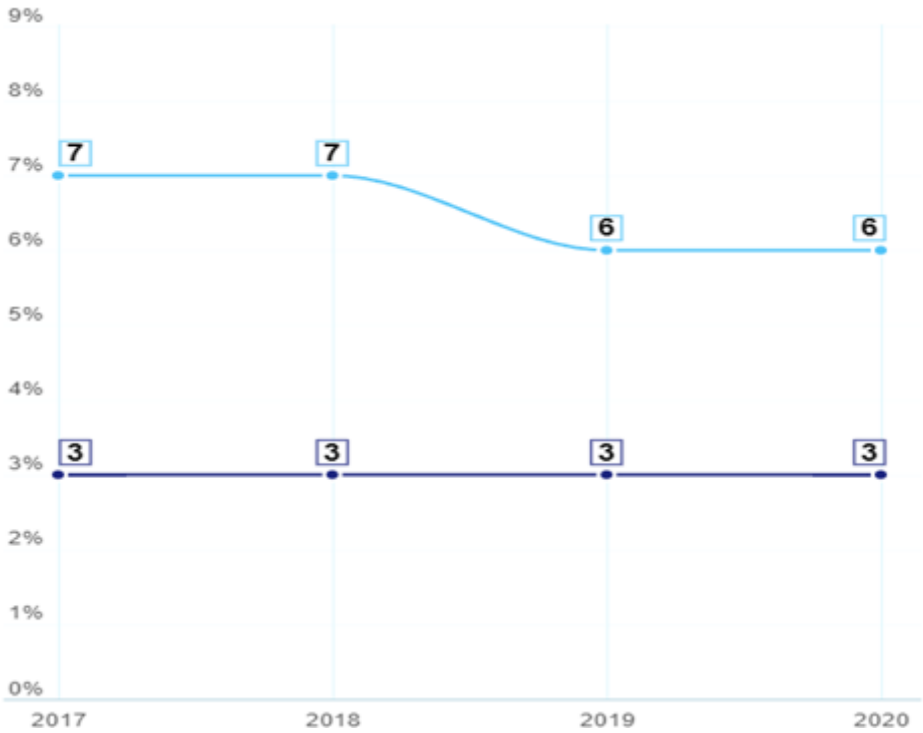

Jongeren met delict voor rechter

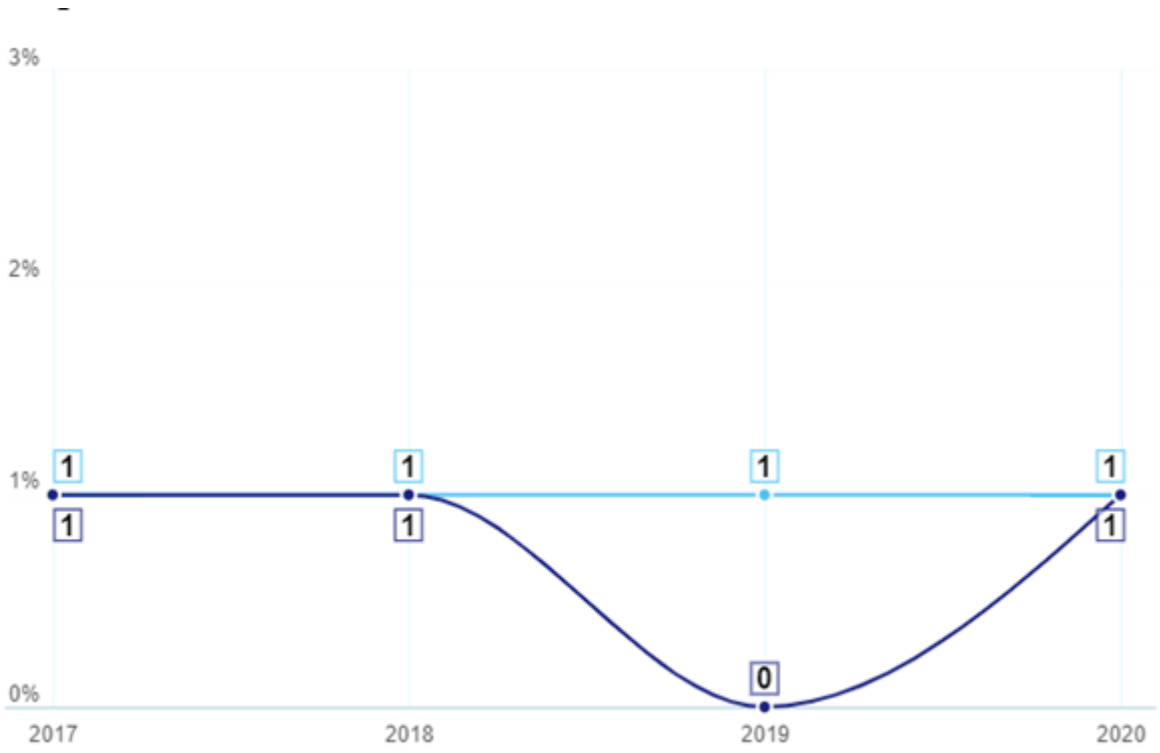

Werkeloze jongeren

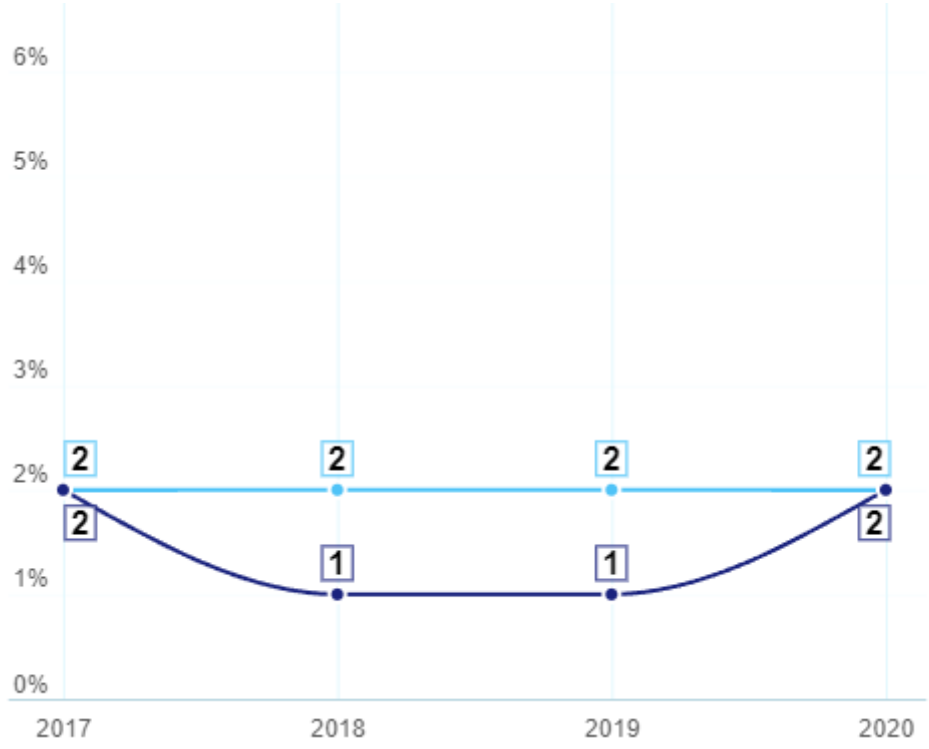

Netto arbeidsparticipatie

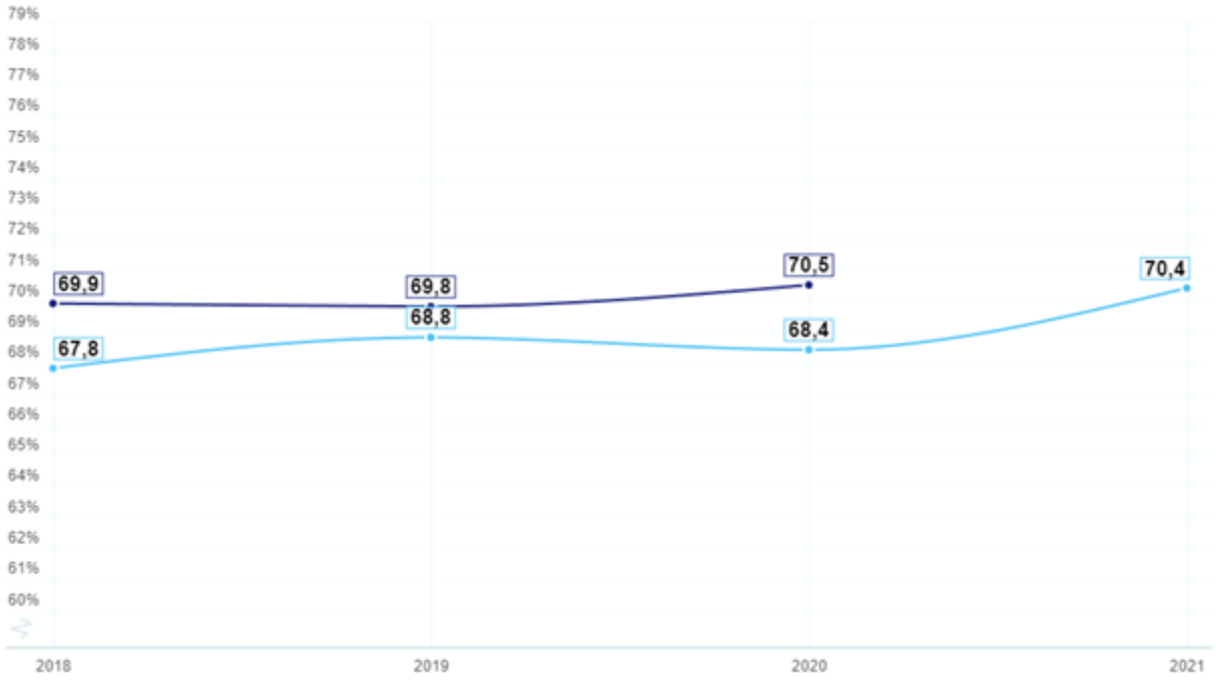

Personen met een bijstandsuitkering

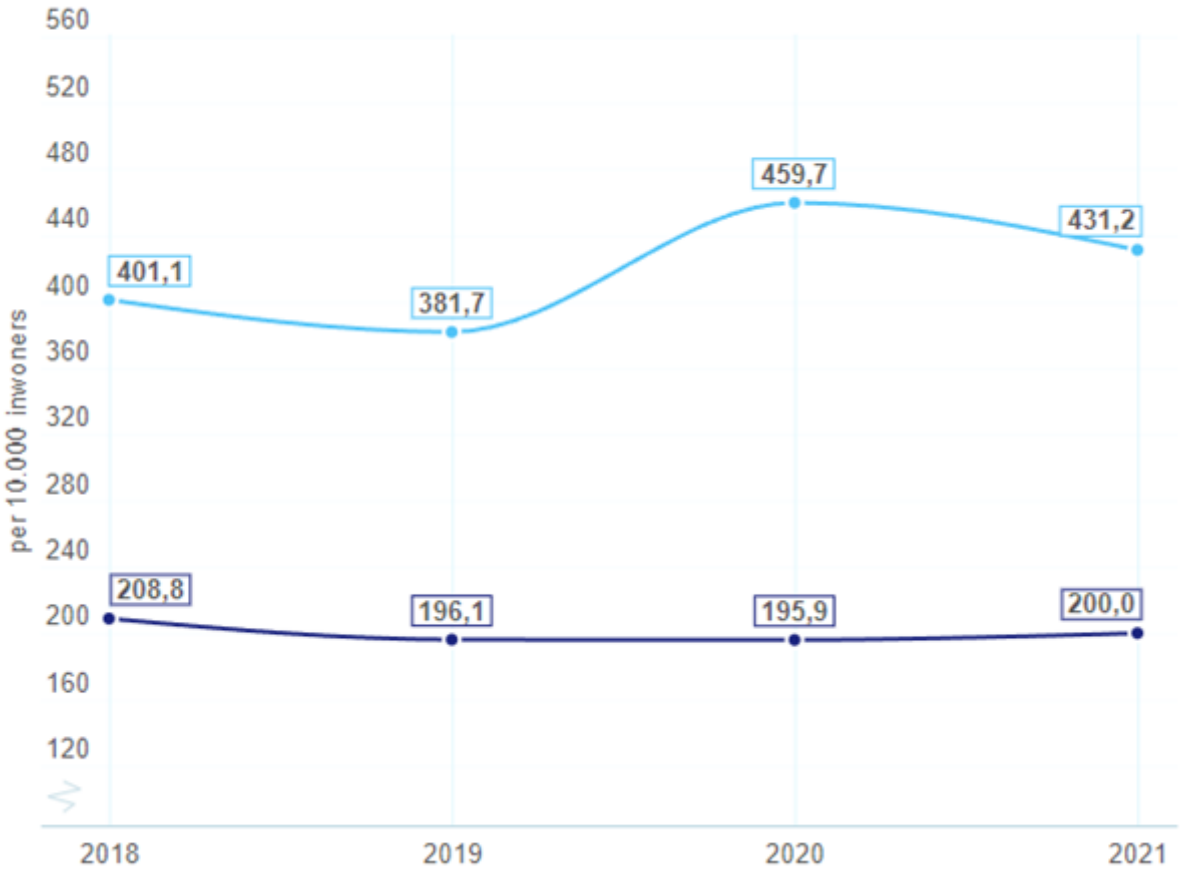

Lopende re-integratievoorzieningen

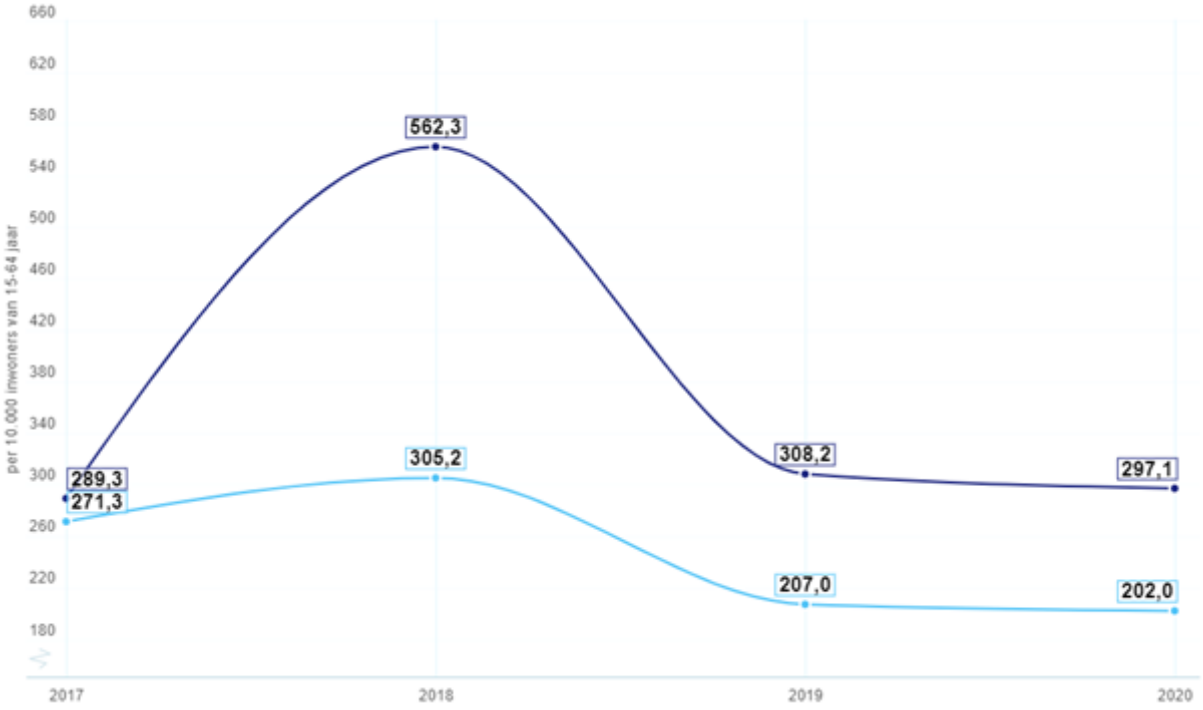

Jongeren met jeugdhulp tot 18 jaar (gegevens van voor 2021 niet meer beschikbaar bij CBS)

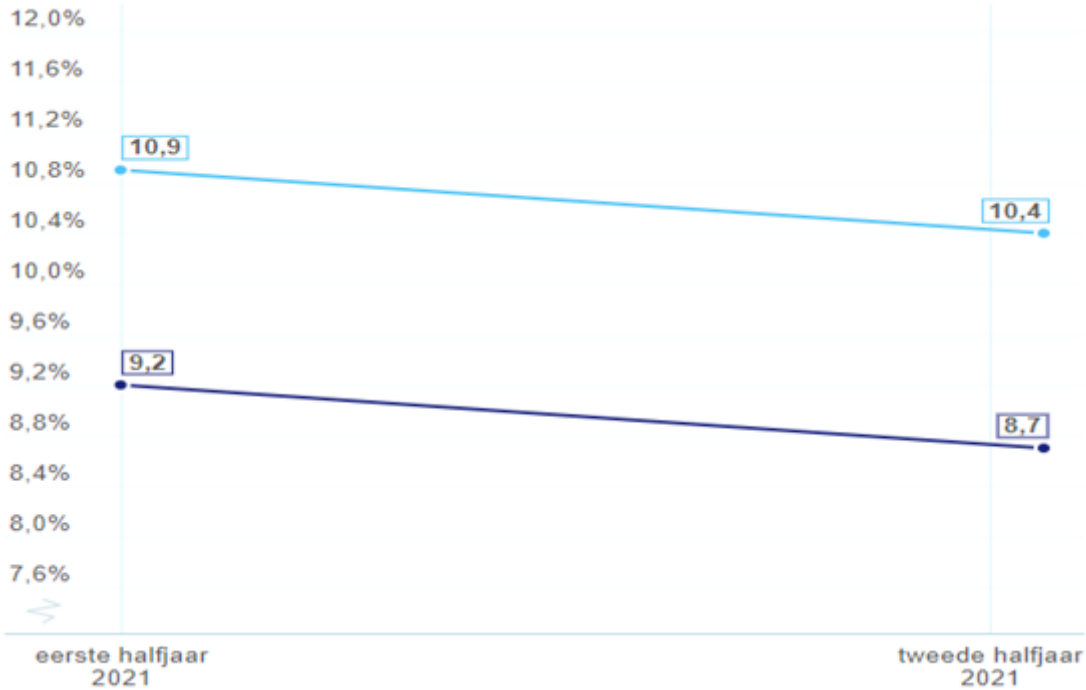

Jongeren met jeugdbescherming tot 18 jaar (gegevens van vóór 2021 niet meer beschikbaar bij CBS)

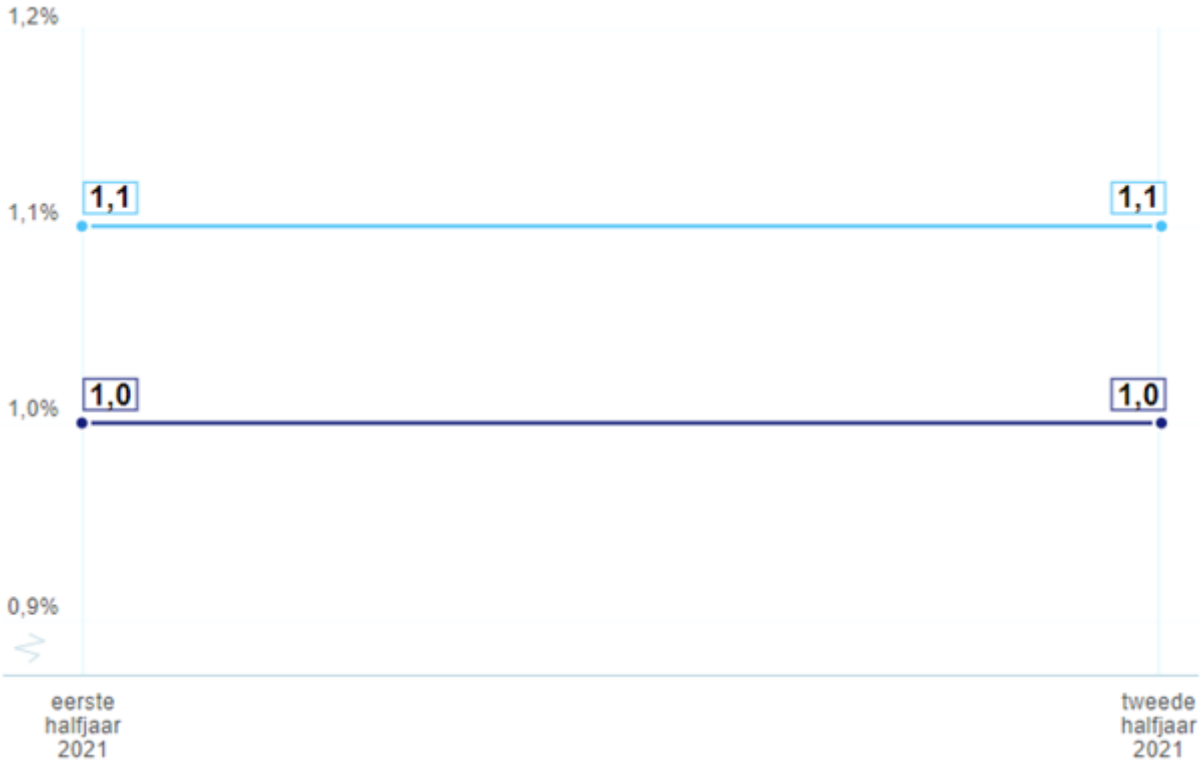

Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar) (gegevens van vóór 2021 niet meer beschikbaar bij CBS)

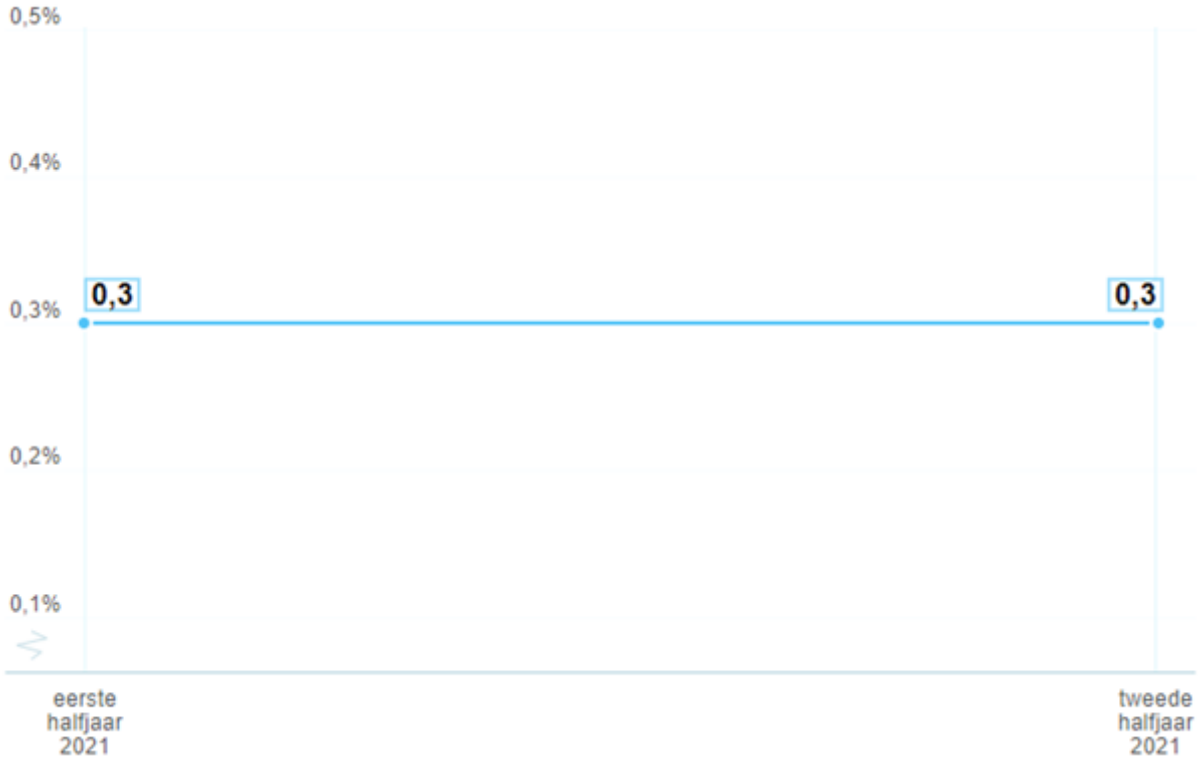

Maatwerkarrangementen WMO-cliënten

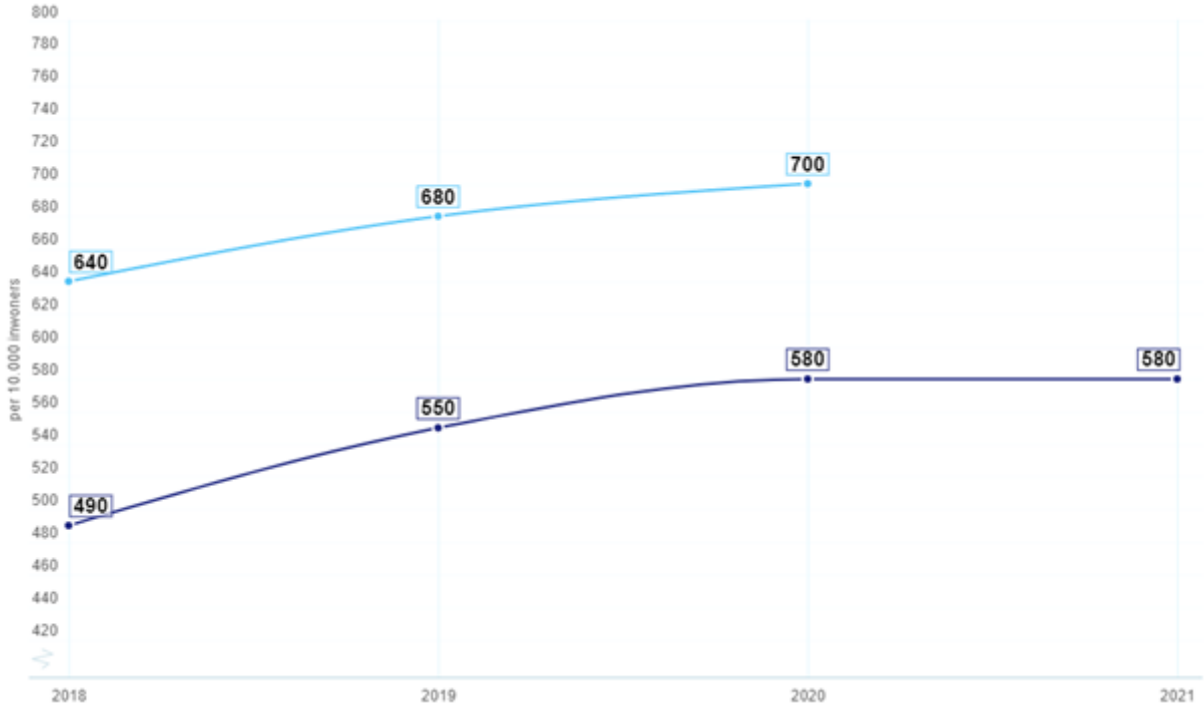

5.7.8 Volksgezondheid en milieu

Onderstaande overzichten zijn de cijfers van de gemeente Oldebroek in vergelijking met de rest van Nederland.

Oldebroek (lijn donkerblauw) - Nederland (lijn lichtblauw)

Omvang huishoudelijk restafval

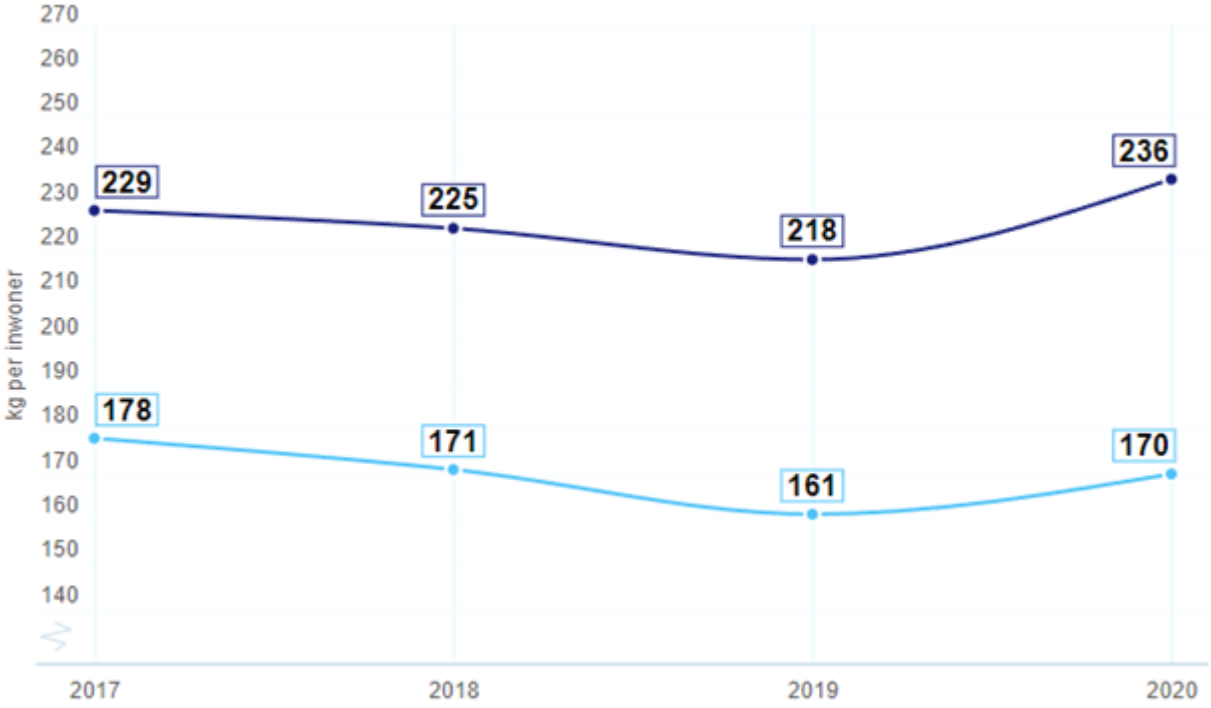

Hernieuwbare elektriciteit

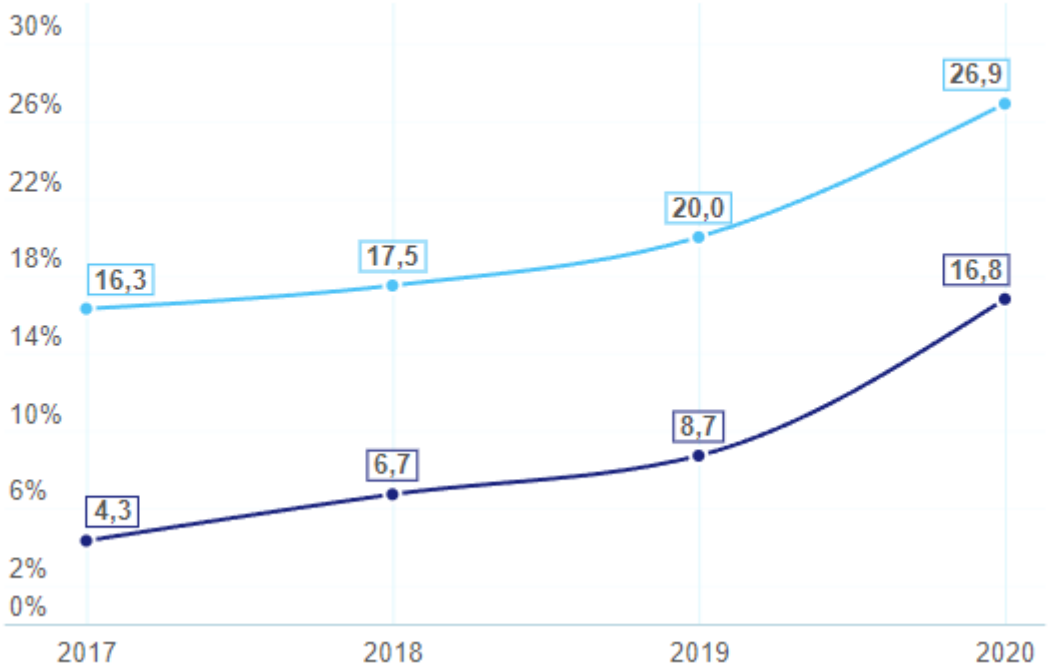

5.7.9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Onderstaande overzichten zijn de cijfers van de gemeente Oldebroek in vergelijking met de rest van Nederland.

Oldebroek (lijn donkerblauw) - Nederland (lijn lichtblauw)

Gemiddelde WOZ-waarde

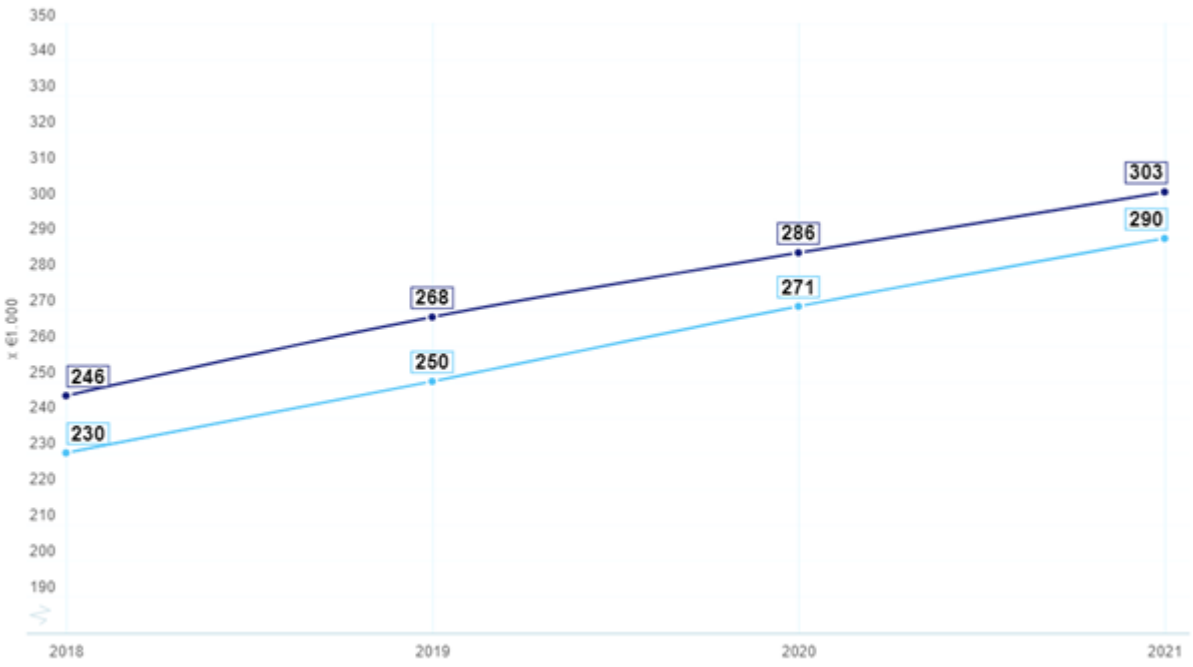

Nieuwbouw

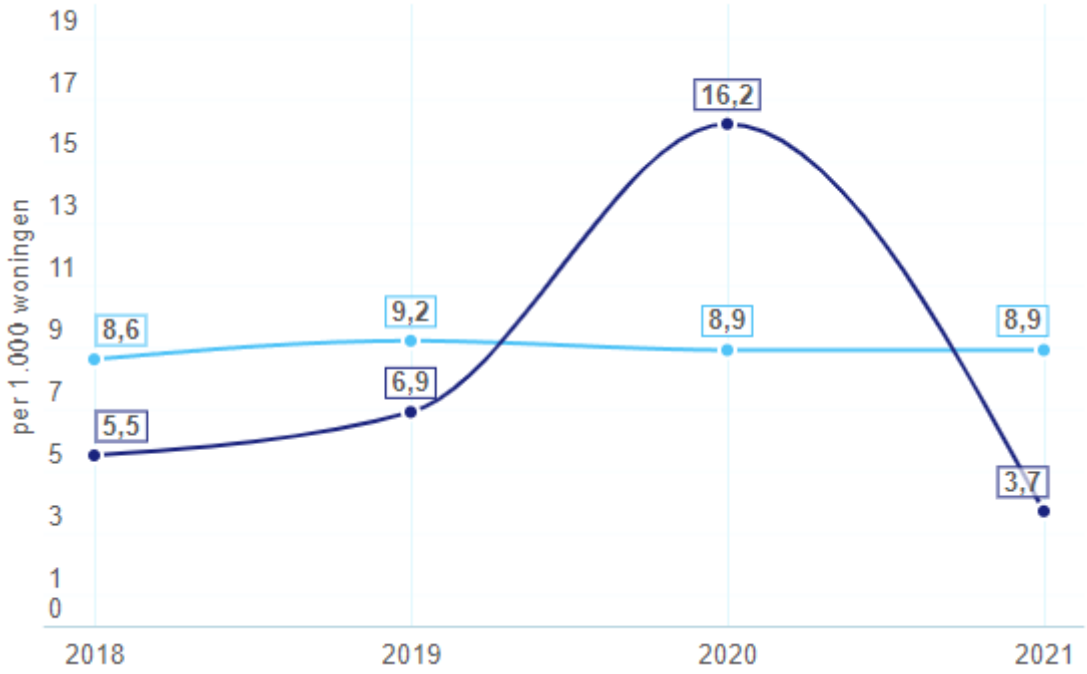

Demografische druk

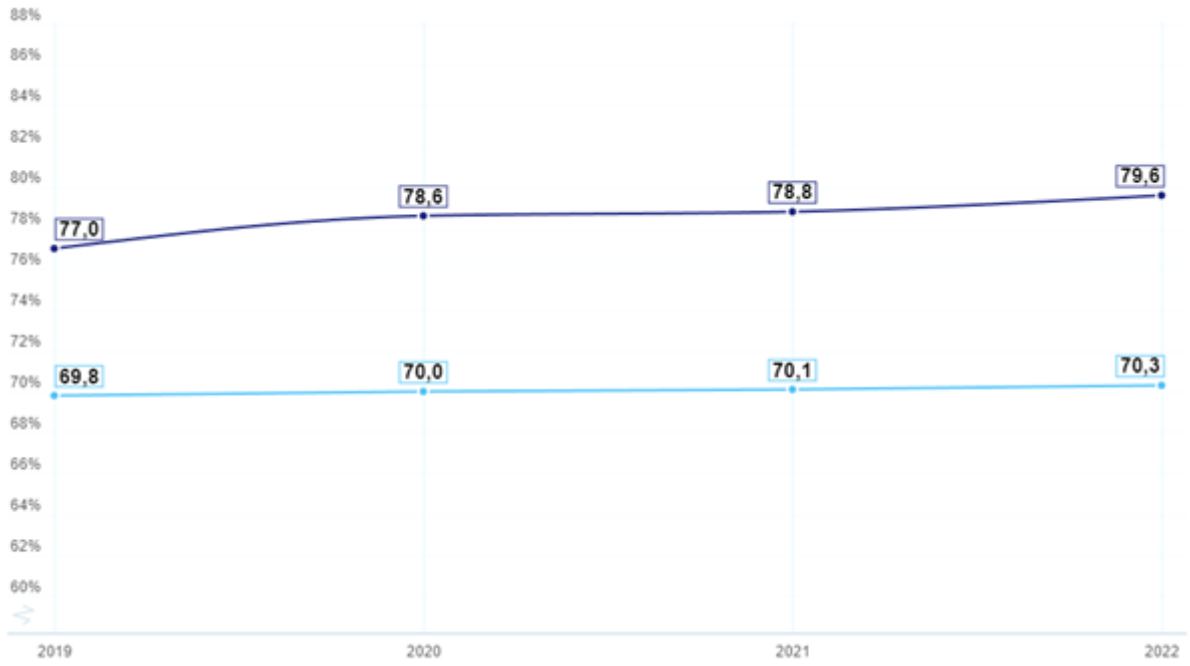

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

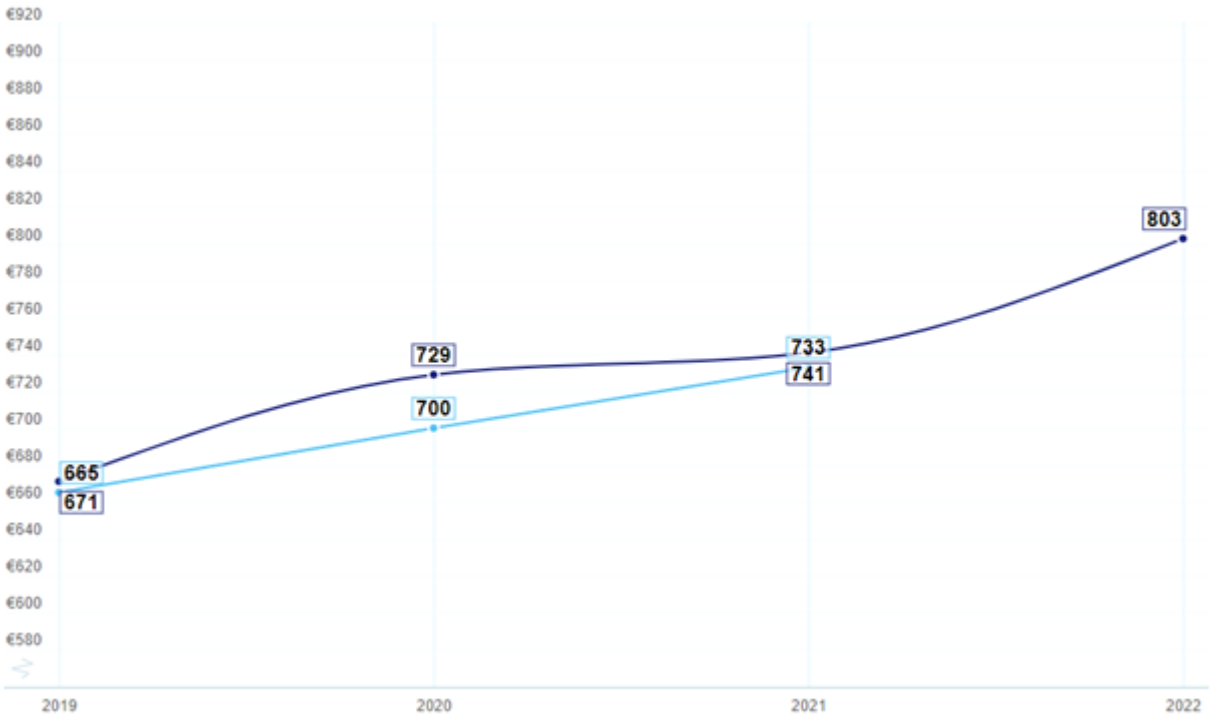
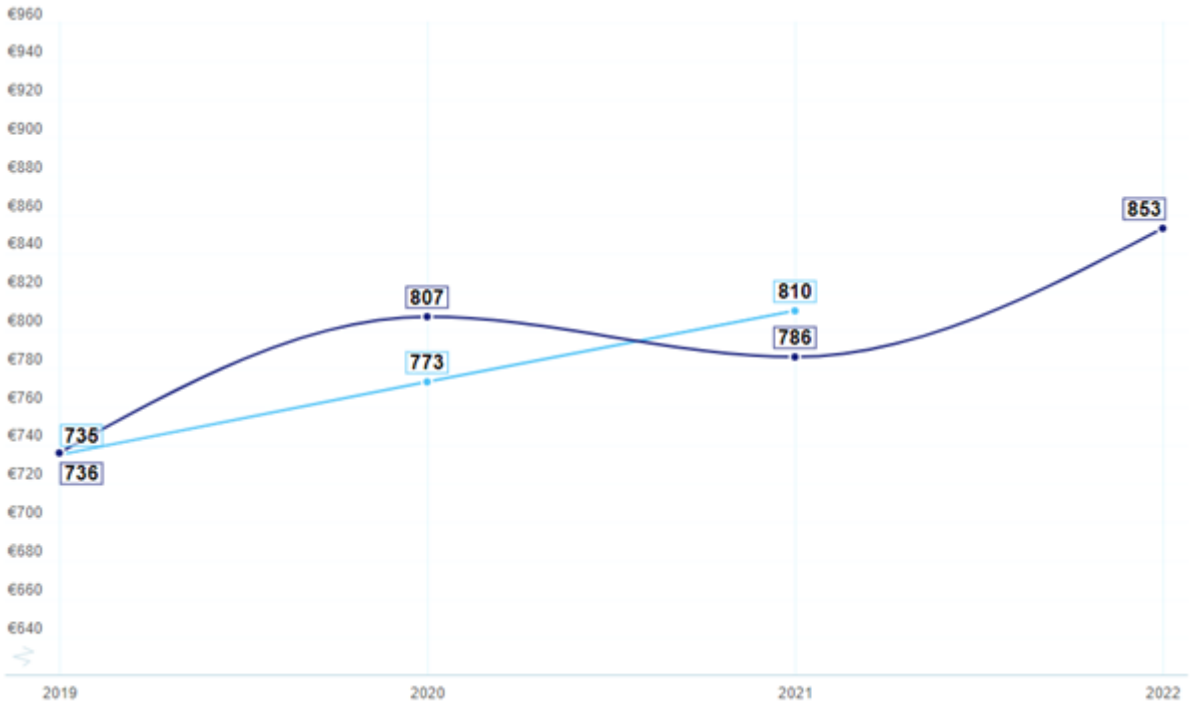
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens